
Školní vzdělávací program

**Střední škola
technická a zemědělská,
Nový Jičín,
příspěvková organizace**

23-52-H/01 NÁSTROJAŘ

Řemeslo pro život, učit se a umět!

Č.j.: NA 2009/01

Obsah

1.	Identifikační údaje	4
2.	Charakteristika vzdělávacího programu	5
2.1.	Identifikační údaje oboru	5
2.2.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	5
2.3.	Charakteristika školy	9
2.4.	Profil absolventa	10
2.5.	Podmínky realizace ŠVP	13
2.6.	Spolupráce se sociálními partnery	15
2.7.	Začlenění průřezových témat	16
3.	Učební plán	20
3.1.	Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP	20
3.2.	Ročníkový	21
4.	Učební osnovy	23
4.1.	Jazykové vzdělávání a komunikace	23
4.1.1.	Český jazyk a literatura	23
4.1.2.	Anglický jazyk	41
4.1.3.	Německý jazyk	56
4.2.	Společenskovědní vzdělávání	89
4.2.1.	Občanská nauka	89
4.3.	Přírodovědné vzdělávání	103
4.3.1.	Fyzika	103
4.3.2.	Základy ekologie	114
4.3.3.	Chemie	120
4.4.	Matematické vzdělávání	129
4.4.1.	Matematika	129
4.5.	Vzdělávání pro zdraví	139
4.5.1.	Tělesná výchova	139
4.6.	Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	151
4.6.1.	Informační a komunikační technologie	151
4.7.	Ekonomické vzdělávání	163
4.7.1.	Ekonomika	163
4.8.	Odborné vzdělávání	175
4.8.1.	Technická dokumentace	175

4.8.2. Strojnictví	189
4.8.3. Strojírenská technologie	201
4.8.4. Technologie	212
4.8.5. Odborný výcvik	226
5. Hodnocení žáků	255

1. Identifikační údaje

1. Identifikační údaje

Identifikační údaje oboru:

Název ŠVP:	Nástrojař
Motivační název:	Řemeslo pro život, učit se a umět!
Kód a název oboru:	23-52-H/01 Nástrojař
Délka a forma vzdělávání:	3 roky, denní
Platnost ŠVP:	od 1.9.2009 počínaje 1. ročníkem
Datum vydání ŠVP:	31.8.2009
Číslo jednací:	NA 2009/01

Identifikační údaje školy:

Název školy:	Střední škola technická a zemědělská, Nový Jičín, příspěvková organizace
Adresa:	U Jezu 7, Nový Jičín, 741 01
IČ:	00848077
Kontakty:	Mgr. Josef Baláš, Mgr. Barbora Kolenovská
Ředitel:	PaedDr. Bohumír Kusý
Telefon:	556 703 754, 556 708 901
Fax:	556 708 901
Email:	skola@tznj.cz
www:	www.tznj.cz

Zřizovatel:

Název:	Moravskoslezský kraj
Adresa:	28.října 117, 702 18 Ostrava

Razítko a podpis ředitele školy

2. Charakteristika vzdělávacího programu

2.1. Identifikační údaje oboru

název oboru	Nástrojař
kód	23-52-H/01
stupeň vzdělání	střední vzdělání s výučním listem
délka studia	3
forma studia	denní forma vzdělávání
platnost	1.9.2009

2.2. Charakteristika školního vzdělávacího programu

2.2.1 Identifikační údaje

Název školy: Střední škola technická a zemědělská, Nový Jičín, příspěvková organizace

Adresa školy: U Jezu 7, Nový Jičín, 741 01

Název: Nástrojař

Kód a název oboru vzdělávání: 23-52-H/01 Nástrojař

Délka studia: 3 roky

Forma studia: denní studium

Stupeň vzdělání: střední vzdělání s výučním listem

Platnost: od 1. 9. 2009 počínaje 1. ročníkem

2.2.2 Nezbytné podmínky pro přijetí ke studiu

- splnění povinné školní docházky
- splnění podmínek přijímacího řízení
- splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o studium daného oboru

2.2.3 Zdravotní způsobilost:

Do oboru vzdělávání mohou být přijati pouze uchazeči, jejichž zdravotní způsobilost posoudil a písemně potvrdil lékař.

V případě změněné pracovní schopnosti musí být doloženo stanovisko posudkové komise sociálního zabezpečení.

2.2.4 Celkové pojetí vzdělávání ve ŠVP

Základem vzdělávání je interakce učitel – žák, která je ve výuce realizována především prostřednictvím výukových metod. Jde o vzájemnou spolupráci, v níž učitel akceptuje psychologické, sociální a somatické individuální zvláštnosti žáka a žák se převážně na základě svých osobních svobodných aktivit ztotožňuje se stanoveným výukovým cílem. Na základě těchto předpokladů společně ve výuce pracují na naplnění tohoto cíle. Obsah vzdělávání oboru nástrojař vychází z platného Rámcového vzdělávacího programu pro obor nástrojař. Struktura obsahu je vyjádřena učebním plánem oboru vzdělání. Zahrnuje všeobecně vzdělávací a odborné teoretické učivo a odborný výcvik. Žák získává tím více informací a schopností, čím

aktivněji je zapojen do procesu učení. Obor nástrojař spojuje všeobecné a odborné vzdělávání na úrovni středního vzdělání s výučním listem a dává základní předpoklady k provádění odborných činností. Je zde vyvážený poměr mezi teoretickou a praktickou složkou vzdělávání. Odborné vzdělávání poskytuje žákům soubor teoretických vědomostí a praktických dovedností a návyků nezbytných pro jejich budoucí uplatnění v povolání nástrojař.

2.2.4.1 Teoretické vyučování

Teoretické vyučování bude probíhat převážně v hlavní budově střední školy v Šenově u Nového Jičína. Výuka bude zajišťována podle uvedeného učebního plánu a rozpisu týdnů ve školním roce. Jednotlivé vyučovací předměty budou zajišťovány vyučujícími podle ŠVP do konce období platnosti tohoto dokumentu.

Studium je denní tříleté. Stěžejními vyučovacími metodami budou aktivizující metody, které budou rozvíjet u žáků převážnou část klíčových kompetencí a průřezových témat, které jsou nezbytné pro uplatnění absolventů ve své profesní dráze. Hlavní důraz je kladen na samostatnost práce žáků, týmovou práci, loajalitu ke školnímu kolektivu, schopnost komunikace v mateřském a cizím jazyce na úrovni nutné pro výkon povolání a pohybu v cizí zemi. Hlavní důraz je kladen na získávání informací prostřednictvím prostředků informačních a komunikačních technologií a schopnost absolventů uplatnit výsledky své práce ve škole i na veřejnosti.

2.2.4.2 Praktické vyučování

Praktické vyučování je realizováno v přípravném období prvního až třetího ročníku ve vlastních dílnách odborného výcviku v hlavní budově střední školy v Šenově u Nového Jičína. Ve druhém a třetím ročníku bude část žáků navštěvovat pracoviště sociálních partnerů, kteří ve spolupráci se školou a na základě smluv budou realizovat závěrečnou fázi přípravy. Bude se jednat hlavně o zařízení a technologie, která škola nevlastní a jsou nezbytná pro celkovou přípravu žáků. Žáci zde uplatní veškeré znalosti teoretického i praktického vyučování v přípravném období. Výukou na pracovištích školy i u sociálních partnerů jsou žáci vedeni k rozvoji profesních dovedností nutných pro jejich profesní začlenění do pracovního procesu po úspěšném absolvování oboru. Největší důraz je kladen zejména na rozvíjení kompetence ochrany zdraví a bezpečnosti práce, efektivním hospodaření s nástroji, stroji a zařízením dílen praktického vyučování, postupném rozvoji kompetence pracovního uplatnění na základě nabytých znalostí a zkušeností z přípravy na profesi. Důležité kompetence jsou i komunikativní, které jsou uplatňovány v průběhu každodenní výuky. Praktické vyučování je realizováno ve čtrnáctidenním rozvrhovém cyklu v prvním, druhém a třetím ročníku studia má střídání týden teoretické vyučování a týden praktické vyučování. Rozpis výuky je realizován školním rozvrhem a střídacími plány odborné výuky v dílnách školy .

2.2.4.3 Organizace výuky

Výuka v teoretickém i praktickém vyučování se řídí tematickými plány výuky. Vyučovací hodina v teoretickém vyučování trvá 45 minut a v praktické výuce 60 minut. Rozvrh vyučování je rozepisován na dvě pololetí školního roku. Změny v rozvrhu jsou vyvěšovány na nástěnce ve sborovně školy denně. Jedná se o změny rozvrhu v případě nemoci vyučujících či organizační změně třídy. Pro zdokonalování ve výuce, při práci na žákovských projektech a při dalších činnostech v rámci výuky nebo v rámci trávení volného času mohou žáci využívat školní informační centrum s výpočetní technikou s možností připojení k internetu. V hlavní budově školy jsou umístěny dvě učebny výpočetní techniky, které slouží pro základní i odbornou přípravu a podporu studia.

Ukončování studia se řídí současnými legislativními předpisy: Vyhláška č. 47/2005 Sb. a zákonem č. 561/2004 Sb.

2.2.4.4 Závěrečná zkouška

SKLÁDÁ SE ZE TŘÍ ČÁSTÍ:

A) PÍSEMNÁ ČÁST (240 minut)

- nakreslit výkres dle součástky
- dle výkresu zhotovit technologický postup
- provést nezbytné výpočty
- odpovědět na otázky z odborných předmětů

B) PRAKTICKÁ ČÁST (14 hodin)

- Tato část je prováděna ve dvou pracovních dnech po sedmi hodinách.
- Cílem je na základě vytvořené technické dokumentace provést výrobu a montáž technického celku.

Provedení:

1. Žák je seznámen se zadáním praktické části Závěrečné zkoušky.
2. Obdrží technickou dokumentaci a připravený potřebný materiál.
3. Žák provede kontrolu úplnosti obdržené dokumentace, rozměrů materiálu a polotovarů včetně spojovacího materiálu dle sestavy.
4. Vypracuje technologický postup výroby jednotlivých součástí a volbu řezných podmínek.
5. Vyrobí jednotlivé součásti a provede jejich kontrolu.
6. Provede montáž technologického celku.
7. Provede kontrolu funkčnosti.
8. Odevzdá výrobek společně s dokumentací učiteli odborné výcviku, který zapíše čas zhotovení.

Součástí hodnocení je i dodržování zásad bezpečnosti práce a používání ochranných pracovních prostředků.

C) ÚSTNÍ ČÁST (30 minut)

Je prováděna vylosováním jedné z 25 až 30 připravených otázek učiva odborných předmětů.

Průběh této části:

- 15 minut příprava na papír
- 15 minut před komisí žák vysvětluje zadanou tematiku

OBSAH ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY:

Obsahem závěrečné zkoušky je prokázání teoretických a praktických znalostí žáka, které získával po dobu tří let vzdělávání se v oboru nástrojař. Žák musí prokázat, že získal kompetence vytyčené ve školním vzdělávacím programu pro tento obor vzdělání.

2.2.4.5 Hodnocení žáků a diagnostika

Hodnocení žáků je prováděno ve škole známkami dle klasifikačního řádu školy. Důraz je kladen na praktické činnosti i teoretické znalosti. Žáci jsou hodnoceni v průběhu každého pololetí a celého školního roku.

Rodiče jsou informováni o výsledcích studia žáků dvakrát ročně na třídních schůzkách.

Vyučující se maximálně snaží při hodnocení žáků zdůrazňovat výchovnou funkci hodnocení, vést žáky k sebehodnocení a učit je přijímat zpětnou vazbu v rámci kolektivního hodnocení. V hodnocení jednotlivých předmětů se projeví i hodnocení realizace průřezových témat.

Pokud se žáci zapojí do soutěží, které buď pořádá škola sama, anebo do odborných soutěží i celorepublikových, je velice kladně hodnocena jejich účast, úspěchy i osobní aktivita.

Hodnocení žáků na provozních pracovištích sociálních partnerů je prováděno smluvními instruktory žáků.

Škola má zavedeno výchovné poradenství realizované dvěma pedagogickými pracovníky školy. Žáci mohou využívat tuto bezplatnou službu při řešení problému s výukou, osobními problémy v kolektivu třídy nebo školy.

Na škole je zřízena schránka pro anonymní oznamování problémů, které se vyskytují jako socio-patologické skryté jevy. Schránka je pravidelně vybírána a oznámení jsou projednávána na poradách vedení školy.

2.2.4.6 Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, hygienu práce a požární ochranu

Neoddělitelnou součástí teoretického vyučování i odborného výcviku je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany.

Vždy na začátku školního roku jsou všichni žáci před zahájením odborného výcviku proškoleni o bezpečnosti práce a požární ochraně. Ve výchovně-vzdělávacím procesu výchova k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci vychází z platných právních předpisů – zákonů, prováděcích vládních nařízení, vyhlášek a norem. Výklad je směřován od všeobecného ke konkrétnímu a postihuje jak otázky a předpisy bezpečnosti z hlediska jednotlivce, tak pracovníka řídicího činnosti kolektivu. V prostorách určených pro vyučování žáků jsou vytvořeny podmínky k zajištění bezpečnosti a hygieny práce.

2.3. Charakteristika školy

2. Charakteristika školy

1. Název školy: Střední škola technická a zemědělská, Nový Jičín, příspěvková organizace
2. Sídlo školy: U Jezu 7, 741 01 Nový Jičín
3. Identifikátor zařízení: 600 016 846
5. Zřizovatel školy: Moravskoslezský kraj, ul. 28. října 117 702 18 Ostrava
6. Právní forma: příspěvková organizace IČO: 00 84 80 77
7. Ředitel: PaedDr. Bohumír Kusý, e-mail: kusy@tznj.cz, č.tel.: 556 706 302
fax: 556 708 901, mobil: 731 446 916
8. Místo poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb:
  1. Šenovská 574, 742 45 Šenov u Nového Jičína
  2. 1. máje 62, 742 45 Fulnek
  3. Svatopluka Čecha 47, 741 01 Nový Jičín
  4. Jugoslávská 5/618, 741 01 Nový Jičín
  5. U Jezu 7, 741 01 Nový Jičín

Střední škola technická a zemědělská Nový Jičín navazuje na tradice učňovského školství v Novém Jičíně, ve Fulneku, ve Studénce a na mimořádnou tradici zemědělského školství v Novém Jičíně, které má počátek již v roce **1867**. Současná škola vznikla 1.7.2012 sloučením Střední školy Šenov u Nového Jičína a Střední školy přírodovědné a zemědělské Nový Jičín. Škola má dlouhodobě velmi dobrou spolupráci s firmami regionu, z nichž nejznámější jsou:

- Visteon, Varroc Lighting System)
- NC-LINE,
- ROMOTOP,
- VVM-IPSO,
- SEMPERFLEX-OPTIMIT,
- PARS-KOMPONENTY,
- PRIMUS,
- FORMPROJEKT,
- DOTEX,
- NOSTA,
- NOVOJICKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST,
- GEDOS a SEVEROMORAVSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST,
- UNISTAD, STAREST, FRESO COMP,
- MSV METAL STUDÉNKA a.s.,
- STAVEBNÍ SPOLEČNOST V+V, MASSAG STAMPING FULNEK.

Škola je aktivní ve sportovní oblasti. Pořádá každoročně krajské kolo ve fotbale, okresní kolo ve fotbale a stolním tenise, turnaj pro žáky základních škol ve futsalu. Pro žáky školy jsou organizovány další turnaje a celoroční soutěž v deseti disciplínách „Sportovec školy“. Ve sportovní činnosti spolupracujeme s TJ Fulnek a TJ Nový Jičín. V kolektivu pedagogických pracovníků převládají muži (80 %), průměrný věk je 50 let.

2.4. Profil absolventa Nástrojař

Základní identifikační údaje	
Název ŠVP:	Nástrojař
Kód a název oboru vzdělávání:	23-52-H/01 Nástrojař
Úřední název školy:	Střední škola technická a zemědělská, Nový Jičín, příspěvková organizace
Adresa školy:	U Jezu 7, 741 01 Nový Jičín
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava
Název školního vzdělávacího programu:	Řemeslo pro život, učit se a umět!
Stupeň poskytovaného vzdělání:	Střední vzdělání s výučním listem
Délka a forma vzdělávání:	3 roky, denní forma vzdělávání
Způsob ukončení a doklad:	Závěrečná zkouška, výuční list, vysvědčení o závěrečné zkoušce
Ředitel školy:	PaedDr. Bohumír Kusý
Datum platnosti ŠVP:	1. září 2009 počínaje 1. ročníkem

PRACOVNÍ UPLATNĚNÍ ABSOLVENTA

Absolvent ŠVP nástrojař získal kvalitní odborné vzdělání potřebné pro vykonávání povolání ve velkých, středně velkých i malých výrobních firmách

a opravárenských podnicích, veřejných službách a ve sféře živnostenského podnikání v pozici zaměstnance i podnikatele, při výrobě, montáži, opravách a servisních činnostech strojírenských výrobků, strojů a zařízení používaných ve strojírenství, stavebnictví, energetice, v těžebním, hutním a chemickém průmyslu, v zemědělství, dopravě a dalších odvětvích, ale i v zařízeních a vybaveních, vyskytující se v podnicích služeb a v domácnostech.

Při výkonu profese zhotovuje, sestavuje, provádí údržbu, popř. opravuje funkční celky strojů, zařízení a konstrukcí a jejich jednotlivé součásti. Jedná se o stroje a další technologická zařízení, o mechanizační prostředky, ocelové konstrukce, potrubní celky apod., ale i o drobné předměty ve vybavení např. stravovacích a ubytovacích podniků, vybavení domácností apod.

VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ - ODBORNÉ KOMPETENCE

- umí ručně zpracovávat kovy a vybrané nekovové materiály
- obsluhuje základní obráběcí stroje
- ovládá tváření a tepelné zpracování kovů
- volí pro svou práci správné nástroje, zařízení a pomůcky
- čte technickou dokumentaci a rozumí technologickým postupům
- rozezná strojní součásti a prvky
- rozezná mechanismy a systémy strojů a zařízení
- posuzuje a navrhuje technické materiály a polotovary pro zamýšlené použití
- vyrábí součásti strojů, zařízení a kovových součástí a sestavuje je

- opravuje stroje, zařízení a kovové konstrukce
- provádí údržbu a vykonává servisní činnosti strojů a zařízení
- usiluje o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb
- jedná hospodárně, adekvátně uplatňuje kritérium ekonomické efektivity
- umí prakticky využít znalostí různých druhů surovin či zpracovávaných materiálů
- dodržuje bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci a požární ochranu
- uplatňuje zásady ekologie při práci

Obecné vzdělávání v oboru směřuje k tomu, aby absolvent:

- aktivně rozhodoval o své profesní kariéře
- orientoval se na trhu práce a byl schopen reagovat na jeho změny
- byl schopen rozvíjet vlastní podnikatelské aktivity
- měl reálnou představu o kvalitě své práce, pracoval svědomitě a pečlivě, snažil se dosahovat co nejlepších výsledků a konstruktivně přistupovat k důvodné kritice a k odstraňování vzniklých nedostatků
- měl základní přehled o nabídce profesních a vzdělávacích možností a příležitostí v regionu, uměl posoudit a zjistit možnosti svého pracovního uplatnění a jim odpovídající potřeby dalšího vzdělávání
- uměl vhodným způsobem prezentovat výsledky své práce i dispozice k dalšímu profesnímu i osobnostnímu rozvoji
- uvažoval a jednal ekonomicky v osobním i pracovním životě (tj. bral v úvahu náklady, výnosy a zisk každé činnosti), pracoval hospodárně a snažil se o loajálnost v pozici zaměstnance
- dodržoval zásady a předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygieny práce, znal pracovní rizika spojená s výkonem svého povolání
- orientoval se v potřebných informacích a pracoval s nimi uvážlivě

Předpoklady absolventa pro další rozvoj v pracovním, občanském i osobním životě:

- čte s porozuměním texty verbální, ikonické (tabulky, grafy, schémata, výkresy) atd.
- dovede se vyjadřovat v mateřském jazyce i v cizím jazyce přiměřeně situaci každodenního a pracovního života
- má základní znalosti o fungování multikulturní demokratické společnosti
- má základní znalosti v oblasti právního vědomí
- má vědomosti a dovednosti z ekonomiky a podnikání potřebné k orientaci na trhu práce, v podnikových činnostech a v pracovněprávních vztazích
- má základní numerické znalosti
- zná zásady správné životosprávy, relaxace a regenerace duševních a fyzických sil, umí poskytnout první pomoc při úrazu a náhlém onemocnění
- dovede identifikovat běžné problémy, s nimiž se v životě setká, a dokáže hledat způsoby jejich řešení
- byl schopen používat prostředky informační a komunikační technologie ke komunikaci, pro získávání a zpracování informací ve všech oblastech, zejména v pracovním a osobním životě

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent v oblasti citové, postojové a hodnotové

- měl aktivní přístup k životu, a dokázal řešit jeho problémy
- snažil se jednat, vystupovat a komunikovat slušně a odpovědně
- respektoval lidská práva
- chránil životní prostředí

ZPŮSOB UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ, CERTIFIKACE A MOŽNOSTI DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání je ukončeno závěrečnou zkouškou, která se koná a organizuje podle platných předpisů MŠMT (Zákon č. 561/2004 Sb § 74). Certifikátem je výuční list.

Úspěšné složení závěrečné zkoušky a získání výučního listu umožňuje absolventovi ucházet se o studium navazujících studijních vzdělávacích programů ve středních odborných školách a středních odborných učilištích a tím může získat úplné střední vzdělání. Absolvent je připraven prohlubovat si specifické znalosti v oboru různými školeními a kurzy.

Klíčové kompetence

- řeší problémy a problémové situace
- pracuje s informacemi
- umí formulovat myšlenku
- ve vzdělání vidí životní perspektivu
- váží si hodnot vzdělanosti
- využívá osobních a profesních předpokladů k budování profesní kariéry
- umí logicky vyhodnocovat situace
- umí vyhledat a zpracovat informace v rámci komunikačních technologií

Odborné kompetence

- vyrábí, ošetřuje, udržuje a opravuje nástroje, pracovní pomůcky a jejich části
- dbá na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci
- usiluje o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb
- jedná ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

2.5. Podmínky realizace ŠVP

Materiální podmínky:

Teoretické vyučování probíhá v hlavní budově školy na Šenovské ulici 574. Teoretické vyučování dvouletého oboru strojírenská výroba probíhá v učebně dílen v budově ve Fulneku, 1. máje 62.

Praktické vyučování je realizováno ve čtyřech budovách: Šenovská 574, Jugoslávská 5/618, Nový Jičín, 1. máje 62, Fulnek a na ulici Svatopluka Čecha 47, Nový Jičín. Část praktického vyučování probíhá také ve firmách, které se školou spolupracují.

Teoretické vyučování má k dispozici:

- 10 kmenových učeben
- 2 učebny výpočetní techniky

Kapacita všech dvanácti učeben je plně využita. Škola nemá vlastní tělocvičnu ani hřiště, tělesná výchova je realizována v pronajatých prostorách. Toto zázemí je na velmi dobré úrovni, nevýhodou jsou však přesuny žáků.

Praktické vyučování je zajišťováno v celkem 22 dílnách, které jsou doplněny svařovnou a kovárnou. Vybavení dílen je na dobré úrovni, na zajištění moderní techniky však finanční prostředky nemohou stačit.

Alespoň částečně by se měly materiální podmínky zlepšit zapojením školy do projektů EU.

Personální podmínky

Ve školním roce 2009-2010 pracuje ve škole celkem 44 interních a jedna externí vyučující. Z uvedených pedagogických pracovníků splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti celkem 44 učitelů.

Bohumír Kusý, PaedDr.	řed. školy	VŠ	F-ZT	0,10
Jan Vícha, Ing..	ZŘOV	VŠ,DPS	odb.př.	0,10
Josef Baláš, Mgr..	ZŘTV	VŠ	M-TV	0,48
Luděk Kostelník	VOP TV	M		0,66
Petr Beneš, Ing.	int.uč.	VŠ, DPS	odb.př.,F	0,46
Jiří Andrš, Ing.	int.uč.	VŠ, DPS	odb.př.	1,00
Eva Geryková, Bc.	int.uč.	VŠ	NJ	1,00
Jiří Golda, Ing.	int.uč.	VŠ, DPS	odb.př.	1,00
Karel Melichárek, Ing.	int.uč.	VŠ, DPS	odb.př.	1,00
Irena Pavelová	int.uč.	M, DPS	odb.př.	1,00
Barbora Kolenovská, Mgr	int.uč.	VŠ	TV, AJ	1,00
Soňa Stachovičová, Mgr.	int.uč.	VŠ	odb.př.	1,00
Ivo Cigánek, Ing.	int.uč.	VŠ, DPS	stroj.	1,00
Miroslav Mauer, Ing.	int.uč.	VŠ, DPS	odb.př.	1,00
Pavla Urbanová,Mgr.	int.uč.	VŠ	ČJ,AJ	1,00
Oldřich Fiurášek	int.uč.	M,DPS	odb.př.	1,00
Milan Mazurek, Mgr.	int.uč.	VŠ	F-ZT	1,00
Milan Peter,Mgr.	int.uč.,VP	VŠ	ČJ-D	1,00
Pavel Dubec, Mgr.	int.uč.	VŠ	ON-TV	1,00
Jaroslav Holub	V UOV	M,DPS	stroj.	1,00
Michal Prašivka	V UOV	M,DPS	stroj.	1,00

Vlastimil Bordovský	UOV	M,DPS	stroj.	1,00
Antonín Folvarčný	UOV	M,DPS	truhl.	1,00
Jaromír Bordovský	UOV	M,DPS	stroj.	1,00
Antonín Trčka	UOV	M,DPS	truhl.	1,00
Jiří Kranich	UOV	M,DPS	zedník	1,00
Karel Kunčický	UOV	M,DPS	tesař	1,00
Alois Kahánek	UOV	VL	truhl.	1,00
Radomír Hošický	UOV	M,DPS	spec.ped.	1,00
Oldřich Vojtek	UOV	M,DPS	stroj.	1,00
Jaromír Kletenský	UOV	M,DPS	stroj.	1,00
Pavel Melichar	UOV	M,DPS	elekt.	1,00
Erich Scholaster	UOV	M,DPS	stroj.	1,00
Svatobor Klement	UOV	M,DPS	elekt.	1,00
Leoš Zalotěnko	UOV	VL	inst.	1,00
Milan Šrom	UOV	M	stroj.	1,00
Antonín Monster	UOV	M,DPS	truhl.	1,00
Martin Kovář	UOV	M	truhl.	0,5
Renáta Klementová, Mgr.	ext.uč.	VŠ	AJ	0,15
František Carbol, Mgr.	int.uč.	VŠ	M-CH	1,00
Igor Jalůvka, Ing	int.uč.	VŠ	AJ	0,81
Petr Šustala, Mgr.	int.uč.	VŠ	M-BR	1,00
Jindřich Bařka, Mgr.	UOV	VŠ	odb.př	0,50
Pavelková Alena	UOV	M,DPS	stroj.	0,30

2.6. Spolupráce se sociálními partnery

Škola vyučuje jeden čtyřletý studijní obor a dalších sedm tříletých oborů z oblasti strojírenství a stavebnictví. Nabídka je doplněna dvouletým oborem strojírenská výroba.

Poptávka po absolventech studijního a učebních oborů je v souladu s počty absolventů, u oborů zedník, tesař, obráběč kovů a nástrojař převyšuje poptávka nabídku. Uplatnění absolventů je dlouhodobě velmi dobré.

Velmi dobrou spolupráci má škola s více jak dvaceti firmami regionu, z nichž nejvýznamnější jsou:

- VISTEON-AUTOPAL,
- NC-LINE,
- ROMOTOP,
- VVM-IPSO,
- SEMPERFLEX-OPTIMIT,
- PARS-KOMPONENTY,
- PRIMUS,
- FORMPROJEKT,
- DOTEX,
- NOSTA,
- NOVOJICKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST,
- GEDOS a SEVEROMORAVSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST,
- UNISTAD,
- STAREST, FRESO COMP,
- MSV STUDÉNKA,
- STAVEBNÍ SPOLEČNOST V+V,
- MASSAG.

Několik firem se školou spolupracuje při zajištění praktického vyučování pro žáky a při zajištění Olympiády technických profesí. V roce 2007 a 2008 se úspěšně rozvíjela finanční podpora vyučení, která ovlivnila zájem žáků o učební obory.

Tuto oblast negativně ovlivnila hospodářská krize, takže tento systém v současné době prožívá stagnaci. Po odeznění krize jsou předpoklady pro jeho další využití

Dalšími partnery, se kterými má škola velmi dobrou spolupráci je Úřad práce Nový Jičín, střední a základní školy, TJ Nový Jičín a TJ Fulnek.

Tato spolupráce se pozitivně projevuje při náboru žáků, rozvoji sportovní činnosti a pořádání olympiády technických profesí.

2.7. Začlenění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Pokrytí předmětem:

Anglický jazyk , Německý jazyk , Český jazyk a literatura , Ekonomika , Matematika , Občanská nauka

Integrace ve výuce:

1. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Anglický jazyk Číslovky
	Občanská nauka Člověk ve společnosti , Člověk a demokracie
2. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Anglický jazyk Návrhy
	Německý jazyk Jazyky a životopisy , Rodina a rodinné oslavy , Média , Opakování a videonahrávka
	Matematika Finanční matematika
3. ročník	Německý jazyk Kulturní život
	Matematika Finanční matematika
	Ekonomika Pracovněprávní vztahy a související činnosti

Člověk a životní prostředí

Pokrytí předmětem:

Fyzika , Odborný výcvik , Základy ekologie , Německý jazyk , Ekonomika , Matematika , Občanská nauka

Integrace ve výuce:

3. ročník	Německý jazyk Technika, vynálezy, životní prostředí
	Ekonomika Podnik, majetek podniku a hospodaření podniku , Pracovněprávní

	vztahy a související činnosti
	Odborný výcvik Periodické školení BOZP a PO , Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu , Souborná práce , Výroba a opravy jednodušších nástrojů,nářadí, přípravků a měřidel , Závěrečná souborná práce , Prohlubování dovedností
1. ročník	Občanská nauka Ochrana obyvatelstva
	Odborný výcvik OBP Seznámení s SŠ , Ruční zpracování kovů a nekovových materiálů , Broušení , Zaškrabávání, zabrušování, lapování , Lícování a přesné měření , Spojování součástí , Vinutí pružin , Mechanizované ruční nářadí
2. ročník	Občanská nauka Soudobý svět
	Fyzika Zvukové vlnění , Fyzika atomu
	Základy ekologie Základní znaky a projevy života , Základy obecné ekologie , Člověk , Životní prostředí člověka , Péče o životní prostředí, aktuální ekologické problémy
	Matematika Funkce
	Odborný výcvik Souborná práce , Doplnkové nástrojařské práce , Spojování materiálu , Tváření kovů za tepla,tepelné zpracování kovů , Souborná práce , Základy strojní obrábění , Souborná práce , Strojní ostření nástrojů , Prohlubování dovedností

Člověk a svět práce

Pokrytí předmětem:

Odborný výcvik , Anglický jazyk , Německý jazyk , Český jazyk a literatura , Ekonomika , Občanská nauka

Integrace ve výuce:

2. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Občanská nauka Člověk a právo
	Odborný výcvik Periodické školení BOZP a PO , Souborná práce , Prostorové orýsování , Ruční dokončovací obrábění , Prohlubování dovedností

3. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Anglický jazyk Zaměstnání
	Německý jazyk Svět práce
	Ekonomika Podnik, majetek podniku a hospodaření podniku , Pracovněprávní vztahy a související činnosti
	Odborný výcvik Souborná práce , Prohlubování dovedností
1. ročník	Anglický jazyk Rodina , Denní program
	Odborný výcvik Broušení , Lícování a přesné měření , Mechanizované ruční nářadí

Informační a komunikační technologie

Pokrytí předmětem:

Informační a komunikační technologie , Anglický jazyk , Německý jazyk , Český jazyk a literatura , Ekonomika , Matematika

Integrace ve výuce:

1. ročník	Český jazyk a literatura Práce s textem
	Anglický jazyk Opakování , Opakování
	Německý jazyk Opakování, videonahrávka
	Informační a komunikační technologie Základní pojmy informačních technologií , Hardware (technické vybavení počítače) , Software (programové vybavení) , Informační sítě, bezpečnost, copyright a zákon , Práce s počítačem a správa souborů , Služby informačních sítí - internet , Elektronická pošta , Algoritmizace
2. ročník	Český jazyk a literatura Práce s textem
	Anglický jazyk Opakování , Opakování , Opakování , Opakování
	Německý jazyk Opakování a videonahrávka

	Matematika Funkce
	Informační a komunikační technologie Textový editor , Tabulkový procesor
3. ročník	Český jazyk a literatura Práce s textem
	Anglický jazyk Opakování , Opakování , Opakování
	Matematika Práce s daty
	Informační a komunikační technologie Počítačová grafika , Programy pro zpracování grafiky , Počítačová prezentace , Databáze
	Ekonomika Podnikání, podnikatel , Pracovněprávní vztahy a související činnosti , Peníze, daně, pojistné

3. Učební plán

3.1. Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP

Škola:		SS Šenov u Nového Jičína					
Kód a název RVP:		23-52-H/01 Nástrojař					
Název ŠVP:		Řemeslo pro život, učit se a umět					
RVP		ŠVP					
Vzdělávací oblast	Min. počet týd. hodin celkem	Vyučovací předmět	Ročník			celkem	Využití disponibilních hodin
			1	2	3		
Jazykové vzdělávání	9	Český jazyk a literatura	1	1	1	3	
		Cizí jazyk	2	2	2	6	
Estetické vzdělávání	2	Český jazyk a lit.	0,5	0,5	1	2	
Společenskovědní vzdělávání	3	Občanská nauka	1	1	1	3	
Přírodovědné vzdělávání	4	Fyzika	1	1	0	2	
		Základy ekologie	0	1	0	1	
		Chemie	1			1	
Matematické vzdělávání	5	Matematika	1,5	2	1,5	5	
Vzdělávání pro zdraví	3	Tělesná výchova	1	1	1	3	
		Sportovně-turistický kurz		x			
		Lyžařský kurz	x				
Vzdělávání v IKT	3	Informační a komunikační technologie	1	1	1	3	
Ekonomické vzdělávání	2	Ekonomika	0	0	2	2	
celkem všeob.	31		10	10,5	10,5	31	
Nástroje a nářadí	8	<i>Technická dokum..</i>	2	2	1,5	5,5	
		<i>Stroj. tech.</i>	1,5	1		2,5	
		<i>Strojnictví</i>	1	1		2	
		<i>Technologie</i>	2	2	3,5	7,5	7,5
celkem odborné	8		6,5	6	5	17,5	7,5
Výroba a opravy nástrojů a nářadí	40	Odborný výcvik	15	16,25	17,5	48,75	8,5
Disponibilní hodiny	17						16
Celkem	96		31,5	32,75	33	97,25	

3.2. Ročníkový

Škola:	SŠTZ Nový Jičín			
Kód a název RVP:	23-52-H/01 Nástrojař			
Název ŠVP:	Řemeslo pro život, učit se a umět			
ŠVP				
Vyučovací předmět	Ročník			celkem
	1	2	3	
Český jazyk a literatura	1,5	1,5	2	5
Cizí jazyk	2	2	2	6
Občanská nauka	1	1	1	3
Fyzika	1	1	0	2
Základy ekologie	0	1	0	1
Chemie	1	0	0	1
Matematika	1,5	2	1,5	5
Tělesná výchova	1	1	1	3
Sportovně-turistický kurz			x	
Lyžařský kurz	x			
Informační a komunikační technologie	1	1	1	3
Ekonomika	0	0	2	2
Celkem všeobecné	10	10,5	10,5	31
Technická dokumentace	2	2	1,5	5,5
Strojírenská technologie	1,5	1	0	2,5
Strojnictví	1	1	0	2
Technologie	2	2	3,5	7,5
Celkem odborné	6,5	6	5	17,5
Odborný výcvik	15	16,25	17,5	48,75
	31,5	32,75	33	97,25

Poznámky k učebnímu plánu

- 1) V českém jazyce a literatuře se učí oblast Estetického vzdělávání v rozsahu 2 hodin za studium.
- 2) Vyučované jazyky: anglický jazyk, německý jazyk
- 3) Oblast Vzdělávání pro zdraví je vyučována v předmětu tělesná výchova a prostřednictvím lyžařského a sportovně-turistického kurzu.

Dělení žáků do skupin na odborný výcvik bude prováděno v souladu s platnými právními předpisy.

Přehled využití týdnů

Činnost	I	II	III
Výuka dle rozpisu učiva	31,5	32,75	33
Lyžařský kurz	1	0	0
Sportovní kurz	0	1	0
Příprava na závěrečnou zkoušku	0	0	1
Časová rezerva	7,5	6,25	4
Celkem	40	40	38

4. Učební osnovy

4.1. Jazykové vzdělávání a komunikace

4.1.1. Český jazyk a literatura

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Český jazyk a literatura

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 5 hodin týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Obecný cíl

Předmět český jazyk a literatura je součástí všeobecného vzdělání a směřuje k tomu, aby si žáci vytvořili následující občanské, klíčové a odborné kompetence.

Absolvent:

- chápe český jazyk jako prostředek dorozumívání i jako nástroj myšlení
- se vyjadřuje přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v mluvených i psaných projevech
- v písemném projevu správně aplikuje pravidla českého pravopisu
- je schopen pracovat v týmu
- se vyjadřuje a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- dovede pracovat s textem - provádět jeho formální i obsahovou interpretaci
- využívá informací z běžných i odborných textů při řešení konkrétních problémů
- pracuje s osobním počítačem, komunikuje elektronickou poštou, získává informace ze sítě Internet

Charakteristika učiva

Předmět se skládá ze tří oblastí, které se vzájemně prolínají. Jazykové vzdělání a práce s textem stejně jako komunikační a slohové vzdělání učí žáky aktivně užívat jazyka jako prostředku komunikace a kultivují jazykový projev žáků. Literární a estetické vzdělávání je zaměřeno na práci s uměleckým textem, pochopení a využívání kulturního dědictví.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Předmět český jazyk a literatura přispívá k rozvoji komunikačních schopností a ovlivňuje utváření hodnotové orientace žáků, a to nejen v oblasti umělecké a kulturní, ale i v oblasti společenské a mezilidské. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je ochranou proti snadné manipulaci. Obecným cílem estetického vzdělání je utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, snažit se přispívat k jejich tvorbě a ochraně.

Strategie výuky

Výuka navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy, rozvíjí je vzhledem ke společenskému a profesnímu zaměření žáků. Těžištěm výuky je rozvoj vyjadřovacích schopností, zdokonalování písemného projevu a nácvik dovednosti přijímat text (porozumění a interpretace). V literární výuce převažuje četba a interpretace uměleckých děl nebo ukázek, doplněná nezbytnými poznatky z literární historie a teorie literatury potřebnými pro pochope-

ni díla nebo kulturně společenského kontextu. Literární texty mohou být zároveň východiskem pro jazykový rozbor a prostředkem nábídky kultivovaného čtení. V hodinách literatury je možno využít i žákovské referáty, diskusi, skupinovou práci a práci s internetem. Žáci pracují se slovníky, s ukázkami uměleckých i neuměleckých textů a s nahrávkami uměleckých textů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci píšou v každém ročníku dvě kontrolní slohové práce. Na tyto kontrolní práce se žáci připravují soustavou cvičných prací školních i domácích. Průběžně jsou zařazovány doplňovací cvičení, větné rozborů a testy. Při ústním zkoušení žáka jsou hodnoceny nejenom věcné znalosti, ale i úroveň vyjadřování. Kromě tradičních metodických postupů jsou do hodin zařazovány i komunikační hry a krátká mluvní cvičení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

- Žák prezentuje sám sebe a naslouchá druhému, vhodně argumentuje a obhajuje svá stanoviska, své myšlenky formuluje srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně. Absolvent se vyjadřuje a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování. Svým jednáním přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.
- Absolvent získává a vyhodnocuje informace o pracovních nabídkách, vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli. Samostatně komunikuje elektronickou poštou.

Průřezová témata

Člověk v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- dovedli jednat s lidmi, posuzovali jejich názory a přijímali je, jsou-li vhodnější, a hledali kompromisní řešení
- pracovali v týmu
- prosazovali a obhajovali své názory, pokud jsou přesvědčeni o jejich správnosti
- se orientovali v masových médiích, využívali je a kriticky hodnotili
- rozvíjeli své komunikativní dovednosti jako prostředek myšlení
- měli vhodnou míru sebevědomí a sebekritiky

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- vyhledávali informace o pracovních příležitostech, orientovali se v nich a posuzovali je z hlediska svých předpokladů a pracovních cílů
- se vyjadřovali správně při písemné i verbální komunikaci

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- se orientovali v současném světě informací a využívali k tomuto účelu moderní informační technologie
- používali programové vybavení počítače
- pracovali s informacemi získanými ze sítě Internet

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s dalšími předměty, zejména: s občanskou naukou

- žáci rozlišují kulturní odlišnosti různých národností
- žáci si vytvářejí pozitivní hodnotovou orientaci
- žáci zdvořile jednají s ostatními lidmi, uplatňují zásady asertivního jednání s informatikou a výpočetní technikou
- žáci získávají informace ze sítě Internet a zpracovávají je

- komunikují elektronickou poštou

Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto rámcovým vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracování, přenosu a uchování informací.

Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií.

V době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně.

Vyhledávání, zpracování, uchování i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních.

Informační a komunikační technologie již v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání.

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

1. ročník, 1 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, je mediálně gramotný
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah
- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- snaží se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí
- zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty
- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumí základní odborné terminologii a základním pracovním pokynům v písemné i ústní formě)

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku

ZDOKONALOVÁNÍ JAZYKOVÝCH A PRAVOPISNÝCH VĚDOMOSTÍ A DOVEDNOSTÍ, 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu</p> <p>v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví, určuje slovní druhy a mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves</p> <p>logicky se ptá na větné členy</p>	<p>Hlavní principy českého pravopisu</p> <p>Obohacování slovní zásoby</p> <p>Změny slovního významu, slova mnohoznačná, synonyma a jejich slohové využití</p> <p>Třídění slov na slovní druhy</p> <p>Mluvnické kategorie jmen a sloves</p> <p>Základní principy větné stavby, větné členy a jejich vztahy</p>
komentář	
určování větných členů	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>AJ (2. ročník): Film a hudba</p>	

OBECNÉ POZNATKY O JAZYCE , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>rolišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci</p> <p>vysvětlí jazyk jako společenský jev</p> <p>pracuje s Pravidly českého pravopisu</p> <p>pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka</p>	<p>Čeština - národní jazyk</p> <p>Slovo a slovní zásoba</p> <p>Spisovné a nespisovné útvary národního jazyka</p> <p>Slovníky</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>řídí se zásadami správné výslovnosti</p> <p>vhodně se prezentuje a obhajuje svá stanoviska</p> <p>klade otázky a vhodně formuluje odpovědi</p> <p>vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat)</p> <p>vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně</p> <p>má přehled o základních slohových postupech uměleckého stylu</p> <p>přednese krátký projev</p>	<p>Slohotvorní činitelé subjektivní a objektivní</p> <p>Funkční styly</p> <p>Mluvený projev připravený a nepřipravený</p> <p>Monolog a dialog</p> <p>Komunikační situace, kultura řeči</p> <p>Vypravování - prosté, umělecké</p> <p>Popis prostý</p> <p>Zásady správné výslovnosti</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>Občan v demokratické společnosti</p> <p>Žák je veden k tomu, aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovedl jednat s lidmi, posuzoval jejich názory a přijímal je, jsou-li vhodnější, a hledal kompromisní řešení - pracoval v týmu - prosazoval a obhajoval své názory, pokud je přesvědčen o jejich správnosti - orientoval se v masových médiích, využíval je a kriticky hodnotil 	

- rozvíjel své komunikativní dovednosti jako prostředek myšlení - měl vhodnou míru sebevědomí a sebekritiky.

PRÁCE S TEXTEM , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>má přehled o knihovnách a jejich službách zjišťuje potřebné informace z různých zdrojů a hodnotí je pracuje s internetem používá klíčová slova při vyhledávání informací rozlišuje závažné a podružné informace rozumí obsahu přiměřeného textu i jeho části, dovede obsah vyjádřit vlastními slovy</p>	<p>Práce s informacemi získanými z novin a časopisů Knihovny a jejich služby, Internet Reprodukce textu</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>Informační a komunikační technologie Žák je veden k tomu, aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se orientoval v současném světě informací a využíval k tomuto účelu moderní informační technologie - používal programové vybavení počítače - pracoval s informacemi získanými ze sítě internet. 	

PRÁCE S LITERÁRNÍM TEXTEM , 2 HODIN

výstupy	učivo
<p>rozliší konkrétní literární díla podle základních druhů a žánrů postihne význam textu text interpretuje a debatuje o něm vysvětlí základní literárně historické pojmy</p>	<p>Úvod do literatury Základy teorie literatury Literární druhy a žánry Četba a interpretace literárního textu</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

UMĚNÍ A LITERATURA , 18 HODIN

výstupy	učivo
<p>vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl</p> <p>vlastními slovy vypráví o knihách, filmech a divadelních představeních</p> <p>vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi</p> <p>popíše atmosféru doby</p> <p>má přehled o literárních památkách nejstaršího období</p> <p>vyjmenuje nejvýznamnější lit. památky do poloviny 19. století</p>	<p>Světová literatura od starověku do poloviny 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejvýznamnější památky starověku, středověku, renesance, baroka, klasicismu, osvícenství a romantismu • literárněhistorická charakteristika těchto epoch • vysvětlení základních pojmů • opakování a systemizace učiva <p>Česká literatura od 9. do poloviny 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • počátky písemnictví v českých zemích • středověká literatura • česká pobělohorská literatura • národní obrození • opakování a systemizace učiva <p>Čtenářské besedy</p> <ul style="list-style-type: none"> • četba a interpretace vybraných děl • žákovské referáty
komentář	
pokrytí průřezových témat	

KULTURA , 2 HODIN

výstupy	učivo
<p>orientuje se v nabídce kulturních institucí</p> <p>popíše vhodné společenské chování v dané situaci</p>	<p>Kulturní instituce v České republice a v našem regionu</p> <p>Masová média</p> <p>Kultura národností na našem území</p> <p>Principy kulturního chování ve společnosti</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

2. ročník, 1 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, je mediálně gramotný
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah
- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumí základní odborné terminologii a základním pracovním pokynům v písemné i ústní formě)
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- snaží se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí
- zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku

OBECNÉ POZNATKY O JAZYCE , 1 HODIN

výstupy	učivo
orientuje se v soustavě jazyků rozdělí evropské jazyky do jaz. skupin	Postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ZDOKONALOVÁNÍ JAZYKOVÝCH A PRAVOPISNÝCH VĚDOMOSTÍ A DOVEDNOSTÍ , 8 HODIN

výstupy	učivo
v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví dovede se logicky ptát na větné členy	Hlavní principy českého pravopisu Třídění slov na slovní druhy Mluvnické kategorie jmen a sloves Základní principy větné stavby, větné členy a jejich vztahy

určuje slovní druhy a mluvnické kategorie jmen a sloves	
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: AJ (2. ročník): Film a hudba</p> <p>přesahy z: AJ (2. ročník): Film a hudba</p>	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>pořizuje z odborného textu výpisky</p> <p>vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně</p> <p>vytvoří základní útvary administrativního stylu</p> <p>používá adekvátní slovní zásoby včetně příslušné odborné terminologie</p> <p>rozlišuje osobní a úřední dopis</p> <p>správně používá odborné názvy ze svého oboru, zejména v odborném popisu a v popisu pracovního postupu</p> <p>nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak</p>	<p>Komunikační situace, kultura řeči</p> <p>Prostěsdělovací styl - osobní dopis, pozdrav, blahopřání</p> <p>Úřední dopis, žádost</p> <p>Vyplňování formulářů, inzerát</p> <p>Popis odborný</p> <p>Popis pracovního postupu</p> <p>Charakteristika</p>
komentář	
žádost se týká pracovní pozice seznámení se základní úřední korespondencí používání termínů a popis pracovního postupu	
pokrytí průřezových témat	
<p>Občan v demokratické společnosti</p> <p>Žák je veden k tomu, aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovedl jednat s lidmi, posuzoval jejich názory a přijímal je, jsou-li vhodnější, a hledal kompromisní řešení - prosazoval a obhajoval své názory, pokud je přesvědčen o jejich správnosti - rozvíjel své komunikační dovednosti jako prostředek myšlení - měl vhodnou míru sebevědomí a sebekritiky. <p>Člověk a svět práce</p> <p>Žák je veden k tomu, aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledával informace o pracovních příležitostech, orientoval se v nich a posuzoval je z hlediska svých předpokladů a pracovních cílů - se správně vyjadřoval při písemné i verbální komunikaci. 	

přesahy do:

E (3. ročník): Pracovněprávní vztahy a související činnosti,

T (2. ročník): Základy strojního obrábění

přesahy z:

E (3. ročník): Pracovněprávní vztahy a související činnosti

PRÁCE S TEXTEM , 3 HODIN

výstupy	učivo
<p>samostatně zpracovává informace</p> <p>používá klíčových slov při vyhledávání informačních pramenů</p> <p>má přehled o denním tisku a tisku podle svých zájmů</p> <p>řídí se zásadami správné výslovnosti</p> <p>zjišťuje potřebné informace z různých zdrojů a hodnotí je</p> <p>pracuje s internetem</p> <p>orientuje se v denním tisku</p> <p>rozlišuje závažné a podružné informace</p> <p>vyjadřuje obsah přiměřeného textu vlastními slovy</p>	<p>Práce s informacemi získanými z novin a časopisů</p> <p>Knihovny a jejich služby, Internet</p> <p>Reprodukce textu</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>Informační a komunikační technologie</p> <p>Žák je veden k tomu, aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se orientoval v současném světě informací a využíval k tomuto účelu moderní informační technologie - používal programové vybavení počítače - pracoval s informacemi získanými ze sítě internet. 	

PRÁCE S LITERÁRNÍM TEXTEM , 3 HODIN

výstupy	učivo
<p>rozliší konkrétní literární díla podle základních druhů a žánrů</p> <p>postihne význam textu</p> <p>text interpretuje a debatuje o něm</p> <p>vyjádří vlastní prožitky z recepce daných</p>	<p>Umění jako specifická výpověď o skutečnosti</p> <p>Základy teorie literatury</p> <p>Literární druhy a žánry</p> <p>Četba a interpretace literárního textu</p>

<p>uměleckých děl interpretuje vybraná díla a diskutuje o nich vlastními slovy vypráví o knihách, filmech a divadelních představeních orientuje se v základních literárně teoretických pojmech</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

UMĚNÍ A LITERATURA , 23 HODIN

výstupy	učivo
<p>vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi vyjmenuje nejznámější literární památky od 2. pol. 19. st. do 1. pol. 20. st. porovná vybraná díla české a světové literatury uvede hlavní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p>	<p>Světová literatura 2. poloviny 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • realismus • opakování a systemizace učiva <p>Česká literatura 2. poloviny 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • průkopníci realismu • realismus ve venkovské literatuře • realismus v historické literatuře • májovci, ruchovci, lumírovci • opakování a systemizace učiva <p>Světová literatura 1. poloviny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • literárně historický úvod • obraz první světové války v literatuře • literatura v meziválečném období • opakování a systemizace učiva <p>Česká literatura 1. poloviny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • obraz první světové války v literatuře • literatura v meziválečném období • literatura v období fašismu • opakování a systemizace učiva <p>Čtenářské besedy</p> <ul style="list-style-type: none"> • četba a interpretace vybraných děl • žákovské referáty
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: AJ (2. ročník): Slavné osobnosti přesahy z:</p>	

AJ (2. ročník): Slavné osobnosti

KULTURA , 2 HODIN

výstupy	učivo
orientuje se v nabídce kulturních institucí porovná typické znaky kultur hlavních národností na našem území popíše vhodné společenské chování v dané situaci	Kulturní instituce v České republice a v našem regionu Masová média Principy kulturního chování ve společnosti
komentář	
pokrytí průřezových témat	

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, je mediálně gramotný
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah
- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumí základní odborné terminologii a základním pracovním pokynům v písemné i ústní formě)
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- snaží se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje
- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí
- zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku

OBECNÉ POZNATKY O JAZYCE , 2 HODIN

výstupy	učivo
má orientační přehled o vývoji českého jazyka	Vývoj jazyka
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ZDOKONALOVÁNÍ JAZYKOVÝCH A PRAVOPISNÝCH VĚDOMOSTÍ A DOVEDNOSTÍ , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu</p> <p>v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví</p> <p>odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby</p> <p>rozliší větu hlavní a vedlejší, určí druhy vedlejších vět a poměr mezi větami hlavními</p> <p>klade správně interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí</p>	<p>Hlavní principy českého pravopisu</p> <p>Větné členy a jejich vztahy</p> <p>Souvětí podřadné a souřadné - druhy vedlejších vět, vztahy mezi větami hlavními</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA , 14 HODIN

výstupy	učivo
<p>vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně</p> <p>rozpozná funkční styl a v typických příkladech slohový útvar</p> <p>posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu</p> <p>napíše strukturovaný životopis</p> <p>klade otázky a vhodně formuluje odpovědi</p>	<p>Strukturovaný životopis</p> <p>Výklad</p> <p>Publicistický styl</p> <p>Řečnické útvary - projev, proslov, přednáška</p> <p>Shrnutí funkčních stylů</p> <p>Úvaha</p>

komentář
profesní životopis
pokrytí průřezových témat Člověk a svět práce Žák je veden k tomu, aby: <ul style="list-style-type: none"> - vyhledával informace o pracovních příležitostech - se v nich orientoval a posuzoval je z hlediska svých předpokladů a pracovních cílů - se vyjadřoval správně při písemné i verbální komunikaci.
přesahy do: E (3. ročník): Pracovníprávní vztahy a související činnosti přesahy z: E (3. ročník): Pracovníprávní vztahy a související činnosti

PRÁCE S TEXTEM , 4 HODIN

výstupy	učivo
orientuje se ve výstavbě textu vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdílů mezi nimi zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, vybírá je a přistupuje k nim kriticky rozumí obsahu textu i jeho částí pracuje s internetem	Práce s informacemi získanými z novin a časopisů Knihovny a jejich služby, Internet Reprodukce textu
komentář	
pokrytí průřezových témat	
Informační a komunikační technologie Žák je veden k tomu, aby: <ul style="list-style-type: none"> - se orientoval v současném světě informací a využíval k tomuto účelu moderní informační technologie - používal programové vybavení počítače - pracoval s informacemi získanými ze sítě internet. 	

PRÁCE S LITERÁRNÍM TEXTEM , 2 HODIN

výstupy	učivo
na příkladech objasní výsledky lidské činnosti z různých oblastí umění	Umění jako specifická výpověď o skutečnosti Základy teorie literatury
komentář	

pokrytí průřezových témat

UMĚNÍ A LITERATURA , 34 HODIN

výstupy	učivo
<p>uvede hlavní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 2. pol. 20. stol.</p> <p>vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi</p> <p>text interpretuje a debatuje o něm</p>	<p>Světová literatura 2. poloviny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • obraz druhé světové války v literatuře • nové proudy světové literatury • člověk v totalitní společnosti • současná světová literatura • opakování a systemizace učiva <p>Česká literatura 2. poloviny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> • obraz druhé světové války • česká literatura 50. - 80. let • česká literatura od 90. let do současnosti • opakování a systemizace učiva <p>Čtenářská beseda</p> <ul style="list-style-type: none"> • četba a interpretace vybraných děl • žákovské referáty
komentář	
zhlednutí vybraných českých filmů a divadelních představení	
pokrytí průřezových témat	

KULTURA , 2 HODIN

výstupy	učivo
<p>samostatně vyhledává informace v této oblasti</p> <p>orientuje se v nabídce kulturních institucí</p>	<p>Kulturní instituce v České republice a v našem regionu</p> <p>Masová média</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

4.1.2. Anglický jazyk

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Anglický jazyk

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 6 hodin týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Obecný cíl

Vyučování cizím jazykům na středních školách je součástí všeobecného vzdělávání, rozšiřuje a rozvíjí komunikativní kompetence žáků. Vzdělávání v cizím jazyce se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti. Vede žáky k osvojení praktických řečových dovedností jako nástroje k dorozumění a získávání informací. Současně přispívá k harmonickému rozvoji osobnosti žáka a rozvíjí jeho schopnost učit se po celý život. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dosáhli výstupní jazykové úrovně ANJA2+/NEJA2+ podle Společného evropského referenčního rámce, i když výsledek je do značné míry ovlivněn i jejich vstupními znalostmi.

Charakteristika učiva

Výuka je zaměřena k tomu, aby žáci dovedli:

- komunikovat v rámci základních témat a užívat osvojené jazykové prostředky, porozumět jednoduchému cizojazyčnému mluvenému projevu, dokázali napsat krátký souvislý projev z oblasti probrané tematiky,
- pracovat s jednoduchým cizojazyčným textem, včetně odborného textu, a využívat ho k získání informací i ke zlepšování svých jazykových schopností,
- pracovat s cizojazyčnými slovníky v tištěné i elektronické podobě, využívat internet jako zdroj informací v cizím jazyce,
- získávat informace o světě, zvláště o zemích studovaného jazyka a získané poznatky využívat ke komunikaci,
- se efektivně učit cizí jazyk a využívat při studiu cizího jazyka vědomosti získané ve výuce mateřského jazyka.

Vzdělávání v cizím jazyce navazuje na učivo ze základní školy a směřuje k osvojení úrovně jazykových znalostí a komunikačních dovedností, která odpovídá úrovni A2+ podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Úroveň znalostí jednotlivých žáků se často velmi liší, a proto je třeba ověřit na začátku roku skutečnou úroveň znalostí a dovedností vstupními testy. Podle našich zkušeností je nutné látku, kterou už žáci mají mít zvládnutou ze základní školy, zopakovat, doplnit a upevnit souběžně s osvojováním dalšího učiva. Rozložení gramatického učiva a konverzačních témat do jednotlivých ročníků odpovídá probíraným lekcím v učebnici. Žáci se učí německý jazyk podle učebnice Studio D a anglický jazyk podle učebnice Eurolingua, které odpovídají našim požadavkům. Kromě základních učebnic používáme texty z časopisů určených pro výuku cizích jazyků (Freundschaft a Bridge), učebnice odborné angličtiny Job matters, učebnice odborné němčiny a cizojazyčné materiály s odbornými texty.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli chápat a respektovat odlišné kulturní a sociální hodnoty jiných národů. Výběr textů týkajících se životního prostředí, vztahů v rodině apod. rozvíjí i oblast citů a pomáhá formovat jejich chování a postoje žáků.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- vhodně uplatňovat společenské normy prvního kontaktu se zákazníky;
- porozumět základním užívaným frázím z osobního i pracovního života;
- aktivně používat základní slovní obraty zvoleného oboru a jednoduchým, ale důstojným způsobem komunikovat se zákazníky;
- využívat informační zdroje (internet, média) a multimediální programy ke studiu jazyka i k dalšímu prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností;
- učit se cizí jazyk s využitím vědomostí, dovedností a zkušeností získaných při učení se mateřského jazyka;
- chápat a respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů a jazykových oblastí a ve vztahu k představitelům jiných kultur se projevovat v souladu se zásadami demokracie.

Strategie výuky

Důraz je kladen na pozitivní motivaci žáka, posílení jeho sebedůvěry a využití jeho dovedností a vědomostí v jednotlivých profesích. Ve výuce se diskutuje se žáky o výsledcích jejich práce. Ve výuce cizího jazyka se uplatňují metody odpovídající znalostem, dovednostem, věku a potřebám žáků:

- při výkladu gramatického učiva se u určitých jevů lze opřít o systém mateřského jazyka a systematicky rozvíjet dosavadní znalosti, při procvičování se mohou používat počítačové programy, které žákům umožňují postupovat individuálním tempem a zároveň je používat i pro testování znalostí,
- je vhodné používání aktivizujících metod – jazykových her k procvičování slovní zásoby, činností s různými didaktickými pomůckami,
- při práci s textem používáme různé propagační materiály týkající se oboru (spolupráce s učiteli odborných předmětů a praktického vyučování), výukové časopisy a tisk,
- je důležité soustavně zařazovat poslech s porozuměním,
- rozhovory ve dvojicích a spolupráce v malých skupinách žáky aktivizují, některé zbavují ostychu a zároveň učí týmové práci,
- individuální vystoupení žáků vedou k jejich větší samostatnosti,
- při výuce řečových dovedností v souvislosti s konverzačními tématy je vhodné využít vlastních znalostí žáků, mezipředmětových vztahů a informací z internetu,
- žákům se specifickými poruchami učení doporučujeme vhodné strategie učení a volíme odpovídající metody při výuce (např. karty na učení slovíček a nepravidelných sloves, počítačové výukové programy aj.).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky učení jsou kontrolovány průběžně – hodnotí se schopnost řešit ústní, písemné a komunikativní úlohy, čtení s porozuměním, znalost slovní zásoby, zařazují se gramatické testy a písemné práce. Výsledná známka představuje komplexní hodnocení jazykových dovedností.

Prínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Výuka cizího jazyka přispívá k rozvoji komunikativních schopností žáků a rozšíření jejich uplatnění v příslušné jazykové oblasti. V hodinách cizího jazyka žáci rozvíjejí svou schopnost účastnit se diskuse, formulovat svůj názor a reagovat na názory druhých. K rozšíření znalostí využívají různé informační zdroje. Naučí se orientovat v cizojazyčném odborném textu a získají základy z odborné terminologie. Různorodé metody ve výuce cizích jazyků napomáhají žákům najít pro sebe vhodné techniky učení a uvědomit si, že znalost jazyka je pro ně prostředkem k získávání informací a znalostí. Některá z témat probíraných v cizím jazyce – např. životopis, škola, zájmy, zdraví apod. pomáhají zamyslet se nad vlastním způsobem života a svými životními a studijními plány.

Průřezová témata

Člověk v demokratické společnosti

Výuka cizího jazyka má určitá specifika – probíhá ve skupině s menším počtem žáků, jedním z cílů je komunikace a některá z probíraných témat se týkají způsobu života, využívání volného času, kultury, tradic a zvyklostí, reálií České republiky a zemí studovaného jazyka. Konverzace na tato témata umožňuje žákům projevit svůj názor a zároveň i učí respektovat odlišný názor.

Člověk a svět práce

Znalost cizího jazyka je jednou z kompetencí, které zvyšují předpoklady pro úspěšné uplatnění na trhu práce a kvalifikační předpoklady prakticky ve všech profesích. V hodinách cizího jazyka se žáci učí představit se, sdělit důležité údaje z osobního života, napsat strukturovaný životopis, odepsat na inzerát. Učí se orientovat v cizojazyčném tisku, vyhledávat informace na internetu. Cvičení a texty zaměřené na povolání a vzdělávání motivují k zamyšlení nad pracovní kariérou a možností dalšího studia. Žáci pracují s jednoduchými odbornými texty a získávají základní znalosti odborné terminologie ze svého oboru.

Člověk a životní prostředí

Téma člověk a životní prostředí je součástí celkového výchovného působení učitele, který na žáky působí svým postojem a vztahem k environmentální problematice. Jedním z tematických okruhů ve výuce cizích jazyků je přímo téma životní prostředí a prolíná se i mnoha dalšími – bydlení, jídlo a zdravá životospráva, sport, volný čas a koníčky apod. Vhodné je porovnání přístupu k environmentální problematice v zemích příslušných jazykových oblastí, i když s ohledem na jazykově náročné téma v mateřském jazyce, a využití cizojazyčných materiálů – textů z časopisů, propagačních materiálů, informací nalezených na internetu a vlastních zkušeností žáků.

Informační a komunikační technologie

Jednou z metod ve výuce cizích jazyků je využívání počítačových výukových programů, a to jak programů vlastních, tak interaktivních jazykových programů, které jsou k dispozici na internetu. Internet lze využít při výuce reálií – k získávání základních informací o zemích příslušné jazykové oblasti, k seznámení se zajímavými místy, městy, významnými památkami. Vhodný je i při probírání některých tematických okruhů např. zdraví, nakupování, kultura, cestování. Učebnice Studio D obsahuje přímo odkazy na internetové stránky, které je možné při výuce využít. Některá nakladatelství např. Hueber a Oxford nabízejí ke svým učebnicím interaktivní cvičení k procvičování mluvnice a slovní zásoby. Žák má možnost postupovat při procvičování individuálním tempem a sám provést i kontrolu správnosti. Tento postup je proto velmi vhodný i pro žáky se specifickými poruchami učení. Kromě toho se žáci učí pracovat se slovníkem v elektronické podobě. Naše škola je vybavena tabulí SMART BOARD, což dále rozšiřuje možnosti využití počítače např. při výkladu nebo práci s odborným textem. Žáci

se tak v hodinách učí získávat nové informace prostřednictvím počítače a cizího jazyka a zároveň se tak i jazyk učí.

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět cizí jazyk je úzce spjat s dalšími předměty, zejména s českým jazykem, občanskou naukou a ekonomikou.

Obsah vzdělávání je z didaktického hlediska rozdělen do čtyř kategorií- poslech, čtení, psaní a samostatný mluvený projev. Škola při tvorbě ŠVP zohlednila všechny zmiňované kategorie učiva. Je samozřejmé, že v procesu výuky se všechny čtyři kategorie přirozeně a nenásilně propojují. Není žádoucí je vyučovat izolovaně.

Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto rámcovým vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracování, přenosu a uchování informací.

Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií.

V době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně.

Vyhledávání, zpracování, uchování i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních.

Informační a komunikační technologie již v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání.

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen přípravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demo-

kracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- učí se používat nové aplikace

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

SEZNAMOVÁNÍ, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák - představí sebe i jiné, sdělí odkud pochází - čte telefonní čísla a rozumí jim při poslechu - hláskuje slova - pozdraví a rozloučí se - vyjadřuje osobní pocity	Pozdravy a rozloučení Osobní údaje Výslovnost, hláskování jmen Vyjadřování osobních pocitů Otázky na původ

<ul style="list-style-type: none"> - klade otázky na původ - časuje sloveso <i>to be</i> - používá <i>this</i> a <i>that</i> ve větách 	<p>Gramatika: Sloveso <i>to be</i> Tvorba otázek a odpovědí Používání <i>this</i> a <i>that</i> ve větách</p>
---	--

NA VEČÍRKU, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje věci denní potřeby - vyjadřuje vlastnictví - klade otázky na místo a konání večírku - formuluje krátké SMS zprávy - reaguje na dialogové návrhy - používá členy <i>a, the</i> - tvoří přivlastňovací pád - používá přivlastňovací zájmena - časuje sloveso <i>have</i> 	<p>Pojmenování věcí Vyjadřování vlastnictví Otázky týkající se místa a konání večírku Formulace krátkých SMS zpráv Reagování na dialogové návrhy</p> <p>Gramatika: Členy <i>a, the</i> Přivlastňovací pád Přivlastňovací zájmena Sloveso <i>have</i></p>

NÁKUP OBLEČENÍ, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje oblečení, velikosti a ceny - popíše jak je kdo oblečený - klade otázky týkající se nákupu v obchodě - tvoří plurál podstatných jmen - pracuje s číslovkami 	<p>Pojmenování oblečení, velikosti a ceny Vyjádření, jak je kdo oblečený Otázky týkající se nákupu oblečení v obchodě</p> <p>Gramatika: Plurál podstatných jmen Číslovky</p>

REŽIM DNE, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří časový údaj - pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině - popíše své denní činnosti a členů své rodiny - časuje slovesa v přítomném čase - tvoří zápor významových sloves - používá předložky <i>at, by</i> 	<p>Určování času Popis svých denních činností a členů své rodiny Pojmenování příbuzenských vztahů v rodině</p> <p>Gramatika: Časování sloves v přítomném čase Zápor významových sloves Předložky <i>at, by</i> Časové údaje</p>

VOLNÝ ČAS, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše své záliby a koníčky 	<p>Činnosti ve volném čase - koníčky, záliby Otázky na zjištění místa a času setkání</p>

<ul style="list-style-type: none"> - ptá se ostatních na jejich záliby a koníčky - tvoří otázky na zjištění místa a času setkání - orientuje se v jídelním lístku - objednává jídlo a pití v restauraci - tvoří gerundium <i>ing</i> <p>pracuje se zjišťovacími a doplňujícími otázkami</p>	<p>Návštěva restaurace - jídelní lístek, objednání jídla, zaplacení</p> <p>Gramatika: Gerundium <i>ing</i> Zjišťovací a doplňovací otázky</p>
--	--

TEST, 2 HODINY

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty včetně jednoduchých textů odborných - poslouchá s porozuměním - napíše krátký článek o svém typickém dni - vede rozhovor s otázkami na původ a osobní údaje se spolužákem 	<p>Poslech Čtení s porozuměním Písemný projev Ústní projev</p>

ORIENTACE VE MĚSTĚ, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše své město - seznámí ostatní se sportovními a kulturními možnostmi zvoleného města - orientuje se na neznámém místě - popíše cestu ke zvolenému místu ve městě - používá vazby <i>there is, there are</i> - používá způsobové sloveso <i>can</i> - pracuje s ukazovacími zájmeny - využívá předložky místa 	<p>Popis místa ve městě Kulturní a sportovní možnosti ve zvoleném městě Orientace na neznámém místě Otázky na cestu</p> <p>Gramatika: Vazba <i>there is, there are</i> Způsobové sloveso <i>can</i> Ukazovací zájmena Předložky místa</p>

DOMOV A DOMÁCÍ PRÁCE, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše místnosti v domě - popíše běžné domácí práce - formuluje žádost o pomoc - napíše jednoduchou omluvu a zdůvodní ji - používá příslovce ve větách - časuje slovesa v přítomném čase průběhovém <p>používá předmětné tvary osobních zájmen</p>	<p>Popis místnosti v domě Popis domácích prací Žádost o pomoc Napsání jednoduché omluvy a její zdůvodnění</p> <p>Gramatika: Příislovce Přítomný čas průběhový Předmětné tvary osobních zájmen</p>

OPAKOVÁNÍ, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: používá vybrané gramatické jevy	Opakování prvního ročníku Výukový program na počítači Práce s internetem Gramatika: Přítomný čas Vazba <i>there is/are</i> Časové údaje

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- učí se používat nové aplikace
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

OPAKOVÁNÍ, 6 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - vyjadřuje se ústně i písemně ke stanoveným tématům - používá v přiměřeném rozsahu probrané mluvnické jevy - překládá text s použitím slovníku (v tištěné i elektronické podobě)	Práce s časopisem Gate Výukový program Gramatika: Přítomný čas Vazba <i>there is/are</i> Předložky místa

CESTOVÁNÍ, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - vyjádří opačný názor - vypracuje myšlenkovou mapu na dané téma - správně stupňuje přídavná jména - odvodí pravidlo stupňování přídavných jmen - vyjádří, které město v ČR má nejraději a proč	Dopravní prostředky Nákup jízdenky Česká republika Práce s textem Gramatika: <i>Have to, must</i> Stupňování přídavných jmen

POČASÍ, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - předvede rozhovor - shrne vlastními slovy informace o svátcích v UK - porovná svátky v UK a ČR	Roční období, měsíce, datum Otázky na počasí Svátky Gramatika: Řadové číslovky

- vyjádří, jaké má plány do budoucnosti	Vyjádření budoucnosti (<i>will, be going to</i>)
---	--

MINULOST, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - tvoří minulý čas prostý podle gramatických pravidel - mluví o minulosti - popíše zážitky z prázdnin - napíše pohlednici z prázdninové cesty - porovná informace v různých textech - pokládá otázky k textu	Minulost Otázky na minulý děj Práce s texty Gramatika: Minulý čas prostý Souvětí podřadné

TEST, 2 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - porozumí krátkým rozhovorům rodilých mluvčích - na základě klíčových slov odvozuje obsah textu - představí se ostatním spolužákům napíše email kamarádovi	Poslech Čtení s porozuměním Písemný projev Ústní projev Práce s časopisem Gate

ODBORNÁ ANGLIČTINA, 6 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - osvojí si odbornou slovní zásobu a aplikuje ji odvozuje význam nových slov	Odborná angličtina ve strojírenských oborech, slovní zásoba Obecná odborná angličtina: Lidé v práci Pracovní den Nákup materiálu Angličtina jako světový jazyk

JÍDLO, 6 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - osvojí si slovní zásobu k tématu - nakupování, nákupní lístek, udávání množství - předvede rozhovor - rozlišuje počítatelná a nepočítatelná podstatná jména vyjádří množství různých potravin	Nakupování potravin Vyjádření množství Postup při přípravě jídla Gramatika: počítatelná a nepočítatelná podstatná jména <i>not enough a too</i> <i>some a any</i>

SPORT, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - používá v přiměřeném rozsahu probrané mluvnické jevy - vyjádří opačný názor - vytvoří myšlenkovou mapu na téma sport popíše život slavné osobnosti sportu	Druhy sportů Olympijské hry Gramatika: předpřítomný čas příslovce způsobu

ŽIVOTNÍ STYL, 8 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - přiřadí obrázky nebo fotky k textům - odpovídá na otázky k textu - popíše svůj životní styl - popíše fotografii (obrázek) porozumí hlavním bodům v textu	Životní styl, rozdíly Popis fotografií Gramatika: Vedlejší věty vztažné Nepřímá otázka

OPAKOVÁNÍ, 6 HODIN

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - uplatňuje v písemném projevu správnou grafickou podobu jazyka - klade otázky k příběhům - překládá text s použitím slovníku (v tištěné i elektronické podobě) - dodržuje základní pravopisné normy doplní informace z poslechu do textu	Opakování druhého ročníku Práce s časopisem Gate Výukový program Práce s internetem

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání

- ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, je mediálně gramotný
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- učí se používat nové aplikace
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumí základní odborné terminologii a základním pracovním pokynům v písemné i ústní formě)
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností
- snaží se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje

- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí
- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezájatě zvažuje návrhy druhých
- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým
- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku

VÝLETY A CESTOVÁNÍ, 9 HODIN

výstupy	učivo
umí naplánovat výlet používá různé návrhy povykládá o svém městě diskutuje o různých návrzích sestaví plány na víkend	Modální slovesa <i>can, could, might, must, should</i> , zásady použití a jejich gramatické zvláštnosti Tázací dovětky v různých časech a typech sloves Popis města a regionu

NEMOCI A LIDSKÉ TĚLO, 9 HODIN

výstupy	učivo
umí pojmenovat části lidského těla popíše nemoci a jejich příznaky pohovoří o medicíně dříve a dnes umí stupňovat příslovce, vhodně je používá pochozí vyprávěný příběh a sdělí jeho stručný obsah	Podmínkové věty – nultá a první podmínka Slovní zásoba – lidské tělo a nemoci Stupňování příslovcí Často používané gramatické jevy ve vyprávění

ZVÍŘATA A PŘÍRODA, 9 HODIN

výstupy	učivo
<p>pohovoří o ohrožených druzích zvířat popíše návštěvu v ZOO je schopen popsat obrázkový příběh (komiks) vhodně používá frázová slovesa je schopen napsat inzerát převypráví složitější text</p>	<p>Slovní zásoba – různé druhy zvířat</p> <p>Trpný rod – zásady použití, tvorba, různé časy v trpném rodě</p> <p>Frázová slovesa</p> <p>Zásady formulace inzerátu</p>

DRAMATICKÉ VYPRÁVOVÁNÍ, 9 HODIN

výstupy	učivo
<p>umí podat svědectví umí popsat dramatickou událost vyjadřuje množství v různých jednotkách vede živě rozhovor diskutuje o tématu vhodně používá složeniny</p>	<p>Zásady tvorby a použití minulého času průběhového</p> <p>Přehled nejpoužívanějších časů v popisu událostí</p> <p>Příslovce míry a jednotky</p> <p>Složeniny se <i>some</i> a <i>any</i></p>

NÁVŠTĚVA KINA A DIVADLA, 9 HODIN

výstupy	učivo
<p>umí objednat a rezervovat vstupenky převypráví obsah filmu, knihy nebo představení vhodně používá správné typy minulých časů pomocí slovníku přeloží složitější text je schopen napsat složitější dopis příteli</p>	<p>Vazba <i>used to</i> – použití</p> <p>Činnost - <i>At the box office</i></p> <p>Diskuze - <i>What kind of film do you like?</i></p> <p>Dopis - <i>A letter to your friend</i></p> <p>Přehled užití minulých časů</p>

NÁŘADÍ A OPRAVY, 9 HODIN

výstupy	učivo
<p>pojmenuje různé druhy nářadí a nástrojů sdělí postup opravy orientuje se v předpřítomných časech vhodně používá samostatně stojící přivlastňovací zájmena</p>	<p>Slovní zásoba – různé druhy nářadí</p> <p>Předpřítomný čas průběhový – tvorba, užití</p> <p>Porovnání předpřítomných časů</p> <p>Přivlastňovací zájmena samostatně stojící</p>

chápe vyprávění se složitějšími časy	
---	--

PLÁNY NA PRÁZDNINY, 9 HODIN

výstupy	učivo
vhodně používá průběhový čas přítomný pro vyjádření budoucnosti sdělí podrobný plán na prázdniny čile diskutuje v rozhovorech umí napsat stížnost popíše situaci na dovolené chápe cizí konverzaci	Průběhový čas přítomný pro vyjádření budoucnosti Rozhovor – <i>What was the trip like?</i> Stížnost – <i>Write a letter of complaint</i> Popis situace – <i>Descriptions of an experience</i> Poslech – <i>Chris and Lisa's conversation</i>

OPAKOVÁNÍ, 3 HODINY

výstupy	učivo
vede konverzaci o plánech na prázdniny ovládá zdvořilé seznamovací fráze baví se o zálibách a koníčcích používá vhodnou slovní zásobu	Vhodná slovní zásoba: <ul style="list-style-type: none"> - zdvořilostní fráze - sportovní oddechové a zájmové aktivity - žánry literatury, hudby, filmu

4.1.3. Německý jazyk

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Německý jazyk

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 6 hodin týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Obecný cíl

Vyučování cizím jazykům na středních školách je součástí všeobecného vzdělávání, rozšiřuje a rozvíjí komunikativní kompetence žáků. Vzdělávání v cizím jazyce se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti. Vede žáky k osvojení praktických řečových dovedností jako nástroje k dorozumění a získávání informací. Současně přispívá k harmonickému rozvoji osobnosti žáka a rozvíjí jeho schopnost učit se po celý život. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dosáhli výstupní jazykové úrovně ANJA2+/NEJA2+ podle Společného evropského referenčního rámce, i když výsledek je do značné míry ovlivněn i jejich vstupními znalostmi.

Charakteristika učiva

Výuka je zaměřena k tomu, aby žáci dovedli:

- komunikovat v rámci základních témat a užívat osvojené jazykové prostředky, porozumět jednoduchému cizojazyčnému mluvenému projevu, dokázali napsat krátký souvislý projev z oblasti probrané tematiky,
- pracovat s jednoduchým cizojazyčným textem, včetně odborného textu, a využívat ho k získání informací i ke zlepšování svých jazykových schopností,
- pracovat s cizojazyčnými slovníky v tištěné i elektronické podobě, využívat internet jako zdroj informací v cizím jazyce,
- získávat informace o světě, zvláště o zemích studovaného jazyka a získané poznatky využívat ke komunikaci,
- se efektivně učit cizí jazyk a využívat při studiu cizího jazyka vědomosti získané ve výuce mateřského jazyka.

Vzdělávání v cizím jazyce navazuje na učivo ze základní školy a směřuje k osvojení úrovně jazykových znalostí a komunikačních dovedností, která odpovídá úrovni A2+ podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Úroveň znalostí jednotlivých žáků se často velmi liší, a proto je třeba ověřit na začátku roku skutečnou úroveň znalostí a dovedností vstupními testy. Podle našich zkušeností je nutné látku, kterou už žáci mají mít zvládnutou ze základní školy, zopakovat, doplnit a upevnit souběžně s osvojováním dalšího učiva. Rozložení gramatického učiva a konverzačních témat do jednotlivých ročníků odpovídá probíraným lekcím v učebnici. Žáci se učí německý jazyk podle učebnice Studio D a anglický jazyk podle učebnice Eurolingua, které odpovídají našim požadavkům. Kromě základních učebnic používáme texty z časopisů určených pro výuku cizích jazyků (Freundschaft a Bridge), učebnice odborné angličtiny Job matters, učebnice odborné němčiny a cizojazyčné materiály s odbornými texty.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli chápat a respektovat odlišné kulturní a sociální hodnoty jiných národů. Výběr textů týkajících se životního prostředí, vztahů v rodině apod. rozvíjí i oblast citů a pomáhá formovat jejich chování a postoje žáků.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- vhodně uplatňovat společenské normy prvního kontaktu se zákazníky;
- porozumět základním užívaným frázím z osobního i pracovního života;
- aktivně používat základní slovní obraty zvoleného oboru a jednoduchým, ale důstojným způsobem komunikovat se zákazníky;
- využívat informační zdroje (internet, média) a multimediální programy ke studiu jazyka i k dalšímu prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností;
- učit se cizí jazyk s využitím vědomostí, dovedností a zkušeností získaných při učení se mateřského jazyka;
- chápat a respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů a jazykových oblastí a ve vztahu k představitelům jiných kultur se projevovat v souladu se zásadami demokracie.

Strategie výuky

Důraz je kladen na pozitivní motivaci žáka, posílení jeho sebedůvěry a využití jeho dovedností a vědomostí v jednotlivých profesích. Ve výuce se diskutuje se žáky o výsledcích jejich práce. Ve výuce cizího jazyka se uplatňují metody odpovídající znalostem, dovednostem, věku a potřebám žáků:

- při výkladu gramatického učiva se u určitých jevů lze opřít o systém mateřského jazyka a systematicky rozvíjet dosavadní znalosti, při procvičování se mohou používat počítačové programy, které žákům umožňují postupovat individuálním tempem a zároveň je používat i pro testování znalostí,
- je vhodné používání aktivizujících metod – jazykových her k procvičování slovní zásoby, činností s různými didaktickými pomůckami,
- při práci s textem používáme různé propagační materiály týkající se oboru (spolupráce s učiteli odborných předmětů a praktického vyučování), výukové časopisy a tisk,
- je důležité soustavně zařazovat poslech s porozuměním,
- rozhovory ve dvojicích a spolupráce v malých skupinách žáky aktivizují, některé zbavují ostychu a zároveň učí týmové práci,
- individuální vystoupení žáků vedou k jejich větší samostatnosti,
- při výuce řečových dovedností v souvislosti s konverzačními tématy je vhodné využít vlastních znalostí žáků, mezipředmětových vztahů a informací z internetu,
- žákům se specifickými poruchami učení doporučujeme vhodné strategie učení a volíme odpovídající metody při výuce (např. karty na učení slovíček a nepravidelných sloves, počítačové výukové programy aj.).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky učení jsou kontrolovány průběžně – hodnotí se schopnost řešit ústní, písemné a komunikativní úlohy, čtení s porozuměním, znalost slovní zásoby, zařazují se gramatické testy a písemné práce. Výsledná známka představuje komplexní hodnocení jazykových dovedností.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Výuka cizího jazyka přispívá k rozvoji komunikativních schopností žáků a rozšíření jejich uplatnění v příslušné jazykové oblasti. V hodinách cizího jazyka žáci rozvíjejí svou schopnost účastnit se diskuse, formulovat svůj názor a reagovat na názory druhých. K rozšíření znalostí využívají různé informační zdroje. Naučí se orientovat v cizojazyčném odborném textu a získají základy z odborné terminologie. Různorodé metody ve výuce cizích jazyků napomáhají žákům najít pro sebe vhodné techniky učení a uvědomit si, že znalost jazyka je pro ně prostředkem k získávání informací a znalostí. Některá z témat probíraných v cizím jazyce – např. životopis, škola, zájmy, zdraví apod. pomáhají zamyslet se nad vlastním způsobem života a svými životními a studijními plány.

Průřezová témata

Člověk v demokratické společnosti

Výuka cizího jazyka má určitá specifika – probíhá ve skupině s menším počtem žáků, jedním z cílů je komunikace a některá z probíraných témat se týkají způsobu života, využívání volného času, kultury, tradic a zvyklostí, reálií České republiky a zemí studovaného jazyka. Konverzace na tato témata umožňuje žákům projevit svůj názor a zároveň i učí respektovat odlišný názor.

Člověk a svět práce

Znalost cizího jazyka je jednou z kompetencí, které zvyšují předpoklady pro úspěšné uplatnění na trhu práce a kvalifikační předpoklady prakticky ve všech profesích. V hodinách cizího jazyka se žáci učí představit se, sdělit důležité údaje z osobního života, napsat strukturovaný životopis, odepsat na inzerát. Učí se orientovat v cizojazyčném tisku, vyhledávat informace na internetu. Cvičení a texty zaměřené na povolání a vzdělávání motivují k zamyšlení nad pracovní kariérou a možností dalšího studia. Žáci pracují s jednoduchými odbornými texty a získávají základní znalosti odborné terminologie ze svého oboru.

Člověk a životní prostředí

Téma člověk a životní prostředí je součástí celkového výchovného působení učitele, který na žáky působí svým postojem a vztahem k environmentální problematice. Jedním z tematických okruhů ve výuce cizích jazyků je přímo téma životní prostředí a prolíná se i mnoha dalšími – bydlení, jídlo a zdravá životospráva, sport, volný čas a koníčky apod. Vhodné je porovnání přístupu k environmentální problematice v zemích příslušných jazykových oblastí, i když s ohledem na jazykově náročné téma v mateřském jazyce, a využití cizojazyčných materiálů – textů z časopisů, propagačních materiálů, informací nalezených na internetu a vlastních zkušeností žáků.

Informační a komunikační technologie

Jednou z metod ve výuce cizích jazyků je využívání počítačových výukových programů, a to jak programů vlastních, tak interaktivních jazykových programů, které jsou k dispozici na internetu. Internet lze využít při výuce reálií – k získávání základních informací o zemích příslušné jazykové oblasti, k seznámení se zajímavými místy, městy, významnými památkami. Vhodný je i při probírání některých tematických okruhů např. zdraví, nakupování, kultura, cestování. Učebnice Studio D obsahuje přímo odkazy na internetové stránky, které je možné při výuce využít. Některá nakladatelství např. Hueber a Oxford nabízejí ke svým učebnicím interaktivní cvičení k procvičování mluvnice a slovní zásoby. Žák má možnost postupovat při procvičování individuálním tempem a sám provést i kontrolu správnosti. Tento postup je proto velmi vhodný i pro žáky se specifickými poruchami učení. Kromě toho se žáci učí pracovat se slovníkem v elektronické podobě. Naše škola je vybavena tabulí SMART BOARD, což

dále rozšiřuje možnosti využití počítače např. při výkladu nebo práci s odborným textem. Žáci se tak v hodinách učí získávat nové informace prostřednictvím počítače a cizího jazyka a zároveň se tak i jazyk učí.

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět cizí jazyk je úzce spjat s dalšími předměty, zejména s českým jazykem, občanskou naukou a ekonomikou.

Obsah vzdělávání je z didaktického hlediska rozdělen do čtyř kategorií- poslech, čtení, psaní a samostatný mluvený projev. Škola při tvorbě ŠVP zohlednila všechny zmiňované kategorie učiva. Je samozřejmé, že v procesu výuky se všechny čtyři kategorie přirozeně a nenásilně propojují. Není žádoucí je vyučovat izolovaně.

Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto rámcovým vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracování, přenosu a uchování informací.

Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií.

V době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně.

Vyhledávání, zpracování, uchování i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních.

Informační a komunikační technologie již v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání.

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky.

Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů.

Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby:

- pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;
- chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;
- porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;
- respektovali principy udržitelného rozvoje;
- získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;
- samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;
- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
- dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- učí se používat nové aplikace
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

ZAČÍNÁME S NĚMČINOU , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>porozumí internacionalismům v zadaném textu</p> <p>hláskuje určená slova</p> <p>zeptá se na jméno partnera a odkud pochází</p> <p>zahájí rozhovor</p> <p>představí sebe i jiné</p> <p>počítá s číslovkami od 1 do 1000</p> <p>objedná si v kavárně a zaplatí</p> <p>jmenuje telefonní čísla a rozumí jim při poslechu</p> <p>ptá se na vybrané předměty a pojmenovává je</p> <p>popíše zvolená města a pamětihodnosti</p> <p>hovoří o vybraných zemích a jazycích</p>	<p>Témata: první kontakty s cizincem, rozhovory v kavárně, komunikace v jazykovém kurzu, pamětihodnosti v Evropě, jazyky v Evropě, jazyky sousedů, Texty: pohlednice, nápojový lístek, telefonní seznam, účet, ukázky ze slovníků, zeměpisná mapa, statistiky, Slovní zásoba: internationalismy, německá křestní jména, nápoje v kavárně, číslovky 1 - 1000, tázací slova, slova ve třídě, světové strany, jazyky Gramatika: abeceda, věta oznamovací,</p>

<p>udá zeměpisnou polohu zadaného místa</p> <p>vyhodnotí graf</p> <p>napíše stručný text o sobě</p> <p>přiřadí mince k jednotlivým státům</p> <p>zaznamená telefonní čísla, informace z účtů na základě poslechu</p> <p>přiřadí informace z životopisů ke správným osobám</p> <p>určí na mapě směr a vyhledá požadované místo</p> <p>rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka, vyslovuje co nejbližže přirozené výslovnosti</p> <p>používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru</p> <p>používá jednoduché věty, dodržuje větnou stavbu</p> <p>vyjadřuje emoce výslovností</p> <p>rozlišuje slovní a větný přízvuk</p> <p>vyjmenuje abecedu a hláskuje zadaná slova</p> <p>opakuje z poslechového textu telefonní čísla</p> <p>tvoří krátké věty v přítomném čase a ptá se s použitím - wie, woher, wo, was</p> <p>přiřazuje slova se členy k předmětům na obrázku</p> <p>sestavuje složená slova</p> <p>rozpoznává a vyslovuje přehlasované samohlásky</p> <p>vyplní pohlednici - využívá minulého času slovesa - sein -</p>	<p>věta tázací s tázacími slovy - wie, woher, wo, was -,</p> <p>časování sloves v přítomném čase,</p> <p>sloveso - sein -,</p> <p>osobní zájmena a slovesa,</p> <p>podstatná jména v jednotném a množném čísle,</p> <p>člen - der, die, das/ein, eine, ein -,</p> <p>záporné zájmeno: - kein, keine, kein -,</p> <p>složená slova,</p> <p>jednoduchý minulý čas slovesa - sein -,</p> <p>doplňovací otázka, zjišťovací otázka,</p> <p>věta oznamovací</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

LIDÉ A DOMY , 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše byt vyjmenuje lidi a věci v místnosti přiřadí obrázky k textům přiřadí interkulturní formy bydlení na obrázcích k větám přiřadí informace z e-mailu ke jménům rozlišuje dvojí výslovnost - ch - doplní do textu přivlastňovací zájmena dle gramatických pravidel</p>	<p>Témata: popis bytu Texty: nábytkový katalog, e-mail, plánek bytu Slovní zásoba: místnosti a nábytek, formy bydlení Gramatika: přivlastňovací zájmena v 1. pádě, přídavná jména ve větě, zesílení významu pomocí - zu -</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

OPAKOVÁNÍ, VIDEONÁHRÁVKA , 3 HODIN

výstupy	učivo
<p>porozumí jednoduchým pokynům a sdělením vyučujícího a spolužáků čte nahlas s porozuměním a se správnou výslovností používá překladové slovníky v tištěné i elektronické podobě přečte nadpisy a navrhne nové po přečtení textu poznamená klíčová slova z textu mluví o textu s ostatními spolužáky - co je pro něj zajímavé, jak textu rozumí napíše k textu krátký komentář analyzuje videonahrávku dle zadaných pokynů přiřadí obrázky k textům</p>	<p>Témata: povolání: učitelka, student, pozdravy - mezinárodní a regionální varianty, reálie Německa Texty: popis práce učitelky němčiny, studenta, pozdravy obrázky z Německa Slovní zásoba: slovíčka, hry, trénink Gramatika: opakování, evaluace</p>
komentář	

pokrytí průřezových témat

Informační a komunikační technologie

Žák pracuje s výukovými programy a vyhledává informace na internetu.

TERMÍNY , 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>vyjádří určený časový údaj omluví se za zpoždění poznamená klíčová slova z textu popíše obrázek přiřadí obrázky k textům zaznamená informace z telefonního záznamníku domluví si formou rozhovoru se spolužákem termín schůzky používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru používá jednoduché věty, dodržuje větnou stavbu vyjadřuje se ústně i písemně ke známým a dobře procvičeným tématům, v pracovní oblasti řeší snadno předvídatelné nebo typické situace týkající se pracovní činnosti vyjadřuje časové údaje s časovými předložkami napíše, co měl v minulosti dle zadání rozlišuje výslovnost souhlásek - p, b, t, d, k, g</p>	<p>Témata: termíny a schůzky, dochvilnost interkulturně Texty: potvrzení domluveného termínu, nabídka akcí, informace o ordinačních hodinách lékaře, básnička Slovní zásoba: časové údaje, dny v týdnu Gramatika: tázací věty s - Wann?, Von wann?, Bis wann? -, předložky s časovými údaji: - am, um, von ... bis, slovesa s odlučitelnou předponou, zápor s částicí - nicht -, jednoduchý minulý čas slovesa - haben -</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ORIENTACE , 6 HODIN

výstupy	učivo

<p>řekne, kde určení lidé pracují a popíše, jak se lidé dostanou do zaměstnání</p> <p>orientuje se v domě dle instrukcí</p> <p>zeptá se na cestu, na osoby</p> <p>sjedná si telefonicky termín</p> <p>porozumí jednoduchým pokynům a sdělením vyučujícího a spolužáků</p> <p>reaguje adekvátně a s porozuměním na pracovní pokyny</p> <p>čte jednoduché texty, návody a nápisy a určí klíčové informace</p> <p>používá překladové slovníky v tištěné i elektronické podobě</p> <p>vyplní písemně formulář, přijme a zapíše objednávku, předá jednoduchý telefonický vzkaz, apod.</p> <p>popíše obrázek</p> <p>přiřadí obrázky k textům</p> <p>vyhledá na internetu informace o Lipsku</p> <p>popíše pokoj</p> <p>popíše kancelář</p> <p>poznamená si termíny z telefonického rozhovoru</p> <p>vyjadřuje se ústně i písemně ke známým a dobře procvičeným tématům, v pracovní oblasti řeší snadno předvídatelné nebo typické situace týkající se pracovní činnosti</p> <p>prokazuje základní znalosti zeměpisné i demografické, hospodářské i politické o zemích dané jazykové oblasti</p> <p>při komunikaci vhodně uplatňuje základní společenské zvyklosti a respektuje kulturní specifika a tradice zemí daného jazyka</p> <p>ptá se nebo odpovídá, kde kdo pracuje</p> <p>vyjmenuje řadové číslovky dle zadání</p> <p>používá předložky ve větách dle gramatických pravidel</p> <p>rozlišuje výslovnost hlásek - f, w, v</p>	<p>Témata: orientace na pracovišti, cesta do zaměstnání, město Lipsko, kvíz online</p> <p>Texty: plán města, plán domu, osobní diář, prospekt</p> <p>Slovní zásoba: město, dopravní prostředky, kancelář, osobní počítač</p> <p>Gramatika: předložky: - in, neben, unter, auf, vor, hinter, an, zwischen, bei - se 3. pádem, řadové číslovky</p>
komentář	

pokrytí průřezových témat

POVOLÁNÍ, 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>charakterizuje krátkými větami vybraná povolání</p> <p>popíše denní program a činnosti vybrané osoby</p> <p>představí někoho v zaměstnání</p> <p>vyhodnotí předloženou statistiku</p> <p>čte jednoduché texty, návody a nápisy a určí klíčové informace</p> <p>vyplní písemně formulář, přijme a zapíše objednávku, předá jednoduchý telefonický vzkaz, apod.</p> <p>přiřadí obrázky k textům</p> <p>na základě videonahrávky opraví chybné informace v textu</p> <p>reaguje otázkou, pokud nerozumí</p> <p>rozliší názvy mužských a ženských povolání</p> <p>popíše vizitky a vytvoří si svou vizitku</p> <p>vypráví o svém vysněném povolání</p> <p>po přečtení textu a grafu napíše povolání</p> <p>uplatňuje v písemném projevu osvojené základní pravopisné normy</p> <p>vyjadřuje se ústně i písemně ke známým a dobře procvičeným tématům, v pracovní oblasti řeší snadno předvídatelné nebo typické situace týkající se pracovní činnosti</p> <p>při komunikaci vhodně uplatňuje základní společenské zvyklosti a respektuje kulturní specifika a tradice zemí daného jazyka</p> <p>odvozuje názvy ženských povolání</p> <p>doplňuje do vět způsobová slovesa dle gramatických pravidel</p> <p>rozlišuje výslovnost n, ng, nk</p>	<p>Témata: Povolání a všední den</p> <p>Texty: vizitky, cizojazyčný slovník, odborný text</p> <p>Slovní zásoba: povolání a činnosti</p> <p>Gramatika: způsobová slovesa: - müssen, können - (větný rámec, přivlastňovací zájmena a zápor, • kein - ve 4. pádě</p>

komentář
pokrytí průřezových témat

BERLÍN, 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>zeptá se na cestu, popíše cestu k stanovenému místu</p> <p>vypráví o zájezdě</p> <p>napíše pohlednici příteli</p> <p>poznamená klíčová slova z textu</p> <p>mluví o textu s ostatními spolužáky - co je pro něj zajímavé, jak textu rozumí</p> <p>popíše obrázek</p> <p>přiřadí obrázky k textům</p> <p>reaguje otázkou, pokud nerozumí</p> <p>určí na mapě směr a vyhledá požadované místo</p> <p>sestaví plán cesty dle zadání</p> <p>sestaví plakát s místy v našem městě a popíše ho</p> <p>na základě svých poznámek reprodukuje dialogy</p> <p>doporučí dobré tipy do Berlína</p> <p>napíše kamarádovi pohlednici s programem zájezdu</p> <p>zaznamená cestu v plánu města dle stanovených pokynů</p> <p>používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru</p> <p>prokazuje základní znalosti zeměpisné i demografické, hospodářské i politické o zemích dané jazykové oblasti</p> <p>při komunikaci vhodně uplatňuje základní společenské zvyklosti a respektuje kulturní</p>	<p>Témata: Exkurze v Berlíně, orientace ve městě, projekt "Internetrallye"</p> <p>Texty: autobusový jízdní řád, plán města, pohlednice, program exkurze</p> <p>Slovní zásoba: turistický ruch, kultura</p> <p>Gramatika: předložky: - in, durch, über - se 4. pádem, předložky: - zu, an ... vorbei - se 3. pádem, způsobové sloveso - wollen -</p>

specifika a tradice zemí daného jazyka rozlišuje výslovnost r, l používá předložky vyjadřující směr	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

OPAKOVÁNÍ A VIDEONAHRAVKA , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše denní program a činnosti vybrané osoby</p> <p>zeptá se na cestu, popíše cestu k stanovenému místu</p> <p>sdělí ústně základní osobní údaje a jednoduché informace pracovního charakteru</p> <p>požádá o vysvětlení neznámého výrazu, zopakování dotazu či sdělení, o zpomalení tempa řeči</p> <p>analyzuje videonahrávku dle zadaných pokynů</p> <p>popíše obrázek</p> <p>na základě videonahrávky opraví chybné informace v textu</p>	<p>Témata: povolání: sekretářka, automechanik, orientace ve městě</p> <p>Texty: povolání sekretářky, povolání automechanika, Katja v Berlíně, odborné texty</p> <p>Slovní zásoba: slovíčka, hry, trénink</p> <p>Gramatika: opakování, fonetika, evaluace</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

PRÁZDNINY A DOVOLENÁ , 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše prázdniny a dovolenou</p> <p>popíše nehodu</p> <p>určí z mapy, kterými městy vede Dunajská cyklostezka</p> <p>vytvoří seznam 20 prázdninových slov a vytváří kombinace</p>	<p>Témata: Dovolená v Německu, cyklostezka podél Dunaje, nehoda na kole</p> <p>Texty: cyklistická mapa, prázdninový kalendář, písnička,</p>

<p>popíše nehodu v minulém čase na základě určení pořadí obrázků</p> <p>popíše spolužákům, co dělal o prázdninách a řekne, zda byl spokojený</p> <p>vyjmenuje 10 způsobů, jak tráví lidé dovolenou</p> <p>rozlišuje výslovnost dlouhých a krátkých samohlásek</p> <p>vypráví o prožité dovolené - využívá perfekta pravidelných a nepravidelných sloves</p>	<p>reportáž se statistikou</p> <p>Slovní zásoba: prázdniny a dovolená, názvy měsíců, nehoda</p> <p>Gramatika: složený minulý čas (perfektum) pravidelných a nepravidelných sloves</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

STRAVOVÁNÍ, 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>zeptá se a řekne, co si přeje při nakupování, zeptá se na cenu a odpoví</p> <p>vyjmenuje oblíbená jídla své rodiny, řekne, co mu chutná a co rád jí a pije</p> <p>porozumí předloženému receptu a sdělí recept</p> <p>vyjmenuje potraviny, které jeho rodina pravidelně nakupuje</p> <p>určí pět nejdůležitějších potravin ve své zemi</p> <p>zeptá se na cenu zboží a určí ji</p> <p>označí, co dnes rádi jedí mladí lidé</p> <p>určí, která jídla na menu se k sobě hodí, a která ne</p> <p>určí rozdíly mezi Německem a Českem ve stravovacích zvyklostech</p> <p>rozlišuje výslovnost koncovek - e, en, el, er</p> <p>používá výrazy - jeden Tag, manchmal, nie k vyjádření, jak často je činnost vykonávána</p>	<p>Témata: Na tržnici, v supermarketu, stravovací zvyklosti</p> <p>Texty: reklama, novinový článek, rady do domácnosti, recepty</p> <p>Slovní zásoba: potraviny, nakupování, míry a váhy, jídla a čas k jídlu</p> <p>Gramatika: údaje: - jeden Tag, manchmal, nie -, tázací zájmeno: - welch- -, stupňování: - viel, gut, gern -</p>
komentář	

pokrytí průřezových témat

OBLÉKÁNÍ A POČASÍ, 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše oblečení, nakupuje je, nazve barvu a velikost</p> <p>vyhodnotí informace o počasí a zhodnotí počasí</p> <p>popíše obrázek</p> <p>přiřadí obrázky k textům</p> <p>přiřadí nadpisy k textům</p> <p>rozliší mužské a ženské oblečení</p> <p>popíše oblečení spolužáků a barvu tohoto oblečení</p> <p>popíše, jaké oblečení se mu líbí a jaké ne</p> <p>vede rozhovor se spolužákem v roli prodávače, zákazníka dle zadaných pokynů</p> <p>označí v textu všechna slova k tématu počasí</p> <p>určí jaké oblečení se hodí k jakým příležitostem</p> <p>popíše osobu pro účely policejního vyšetřování</p> <p>používá ukazovací zájmena dle gramatických pravidel</p> <p>rozlišuje výslovnost - ie-u-ü-e-o-ö</p>	<p>Témata: Móda, nákup oblečení, počasí</p> <p>Texty: zprávy o počasí, písnička</p> <p>Slovní zásoba: oblečení, barvy, počasí</p> <p>Gramatika: přídavná jména ve 4.pádě, ukazovací zájmena: - dieser-dieses-diese/der-das-die -, es ve funkci podmětu</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

LIDSKÉ TĚLO A ZDRAVÍ, 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>nazve části těla</p> <p>řekne, co mu chybí a kde ho bolí</p> <p>poradí a doporučí, jak se bránit nemocem</p>	<p>Témata: lidské tělo a sport, u lékaře, emoce</p> <p>Texty:</p>

<p>napíše dopis dle uvedených instrukcí</p> <p>požádá o vysvětlení neznámého výrazu, zopakování dotazu či sdělení, o zpomalení tempa řeči</p> <p>poznamená klíčová slova z textu</p> <p>mluví o textu s ostatními spolužáky - co je pro něj zajímavé, jak textu rozumí</p> <p>napíše k textu krátký komentář</p> <p>přiřadí obrázky k textům</p> <p>odhadne, co znamenají neznámá slova v textu</p> <p>domluví si návštěvu u své lékařky formou rozhovoru se spolužákem</p> <p>doplní osobní zájmena v milostném dopise</p> <p>určí emoce na základě obrázků</p> <p>na základě značek určí, co se kde nesmí</p> <p>používá rozkazovací způsob sloves k vyjádření pokynů, příkazů</p> <p>doplňuje osobní zájmena ve 4.pádě do textu dle gramatických pravidel</p>	<p>inzeráty, rady, milostný dopis Slovní zásoba: části lidského těla, nemoci Gramatika: rozkazovací způsob způsobové sloveso - dürfen -, osobní zájmena ve 4.pádě</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

OPAKOVÁNÍ, VIDEONAHRAVKA , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>charakterizuje krátkými větami vybraná povolání</p> <p>představí někoho v zaměstnání</p> <p>napíše dopis dle uvedených instrukcí</p> <p>porozumí jednoduchým pokynům a sdělením vyučujícího a spolužáků</p> <p>reaguje adekvátně a s porozuměním na pracovní pokyny</p> <p>sdělí ústně základní osobní údaje a jednoduché informace pracovního charakteru</p> <p>poznamená si základní body jednoduchého</p>	<p>Témata: povolání: referentka cestovní kanceláře, ošetřovatel nemocných, němčina v běžném životě, pozdávka, dopis Texty: povolání referentky cestovní kanceláře, povolání ošetřovatele nemocných Každodenní němčina, odborné texty Slovní zásoba: slovíčka, hry, trénink Gramatika: opakování, fonetika, evaluace</p>

<p>sdělení a zprostředkuje předání informací e-mailem nebo ústně</p> <p>analyzuje videonahrávku dle zadaných pokynů</p> <p>napíše životopis zvolené osoby</p> <p>přiřadí nadpisy k textům</p> <p>doplní pozvánku informacemi z videa</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- učí se používat nové aplikace
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace

- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

JAZYKY A ŽIVOTOPISY , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>vyjádří, proč se lidé učí cizí jazyky a jmenuje vlastní důvody</p> <p>popíše vlastní vzdělávání</p> <p>popíše osoby, věci nebo místa na obrázku</p> <p>porovná obrázek s jinými obrázky</p> <p>vyjádří krátce - 5 vět, jak textu rozumí</p> <p>přiřadí obrázky nebo fotky k textům</p> <p>rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka, vyslovuje co nejbližše přirozené výslovnosti</p> <p>uplatňuje v písemném projevu osvojené základní pravopisné normy</p> <p>při komunikaci vhodně uplatňuje základní společenské zvyklosti a respektuje kulturní specifika a tradice zemí daného jazyka</p> <p>popíše zadanou jazykovou oblast zeměpisně, demograficky, hospodářsky a politicky</p> <p>rozpozná v textu internacionalismy</p> <p>při srovnávání používá 2. a 3. stupeň při-</p>	<p>Témata: zkušenosti s učením, vícejazyčnost, jazykové portfolio, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů</p> <p>Texty: vzdělání v životopise, "Nejkrásnější německé slovo"</p> <p>Slovní zásoba: jazyk a učení</p> <p>Gramatika: vedlejší věty s - weil - stupňování přídavných jmen</p>

davných jmen dle gramatických pravidel při četbě uplatňuje znalost užití slovního přízvuku	
komentář	
pokrytí průřezových témat	
Občan v demokratické společnosti Žáci se učí komunikovat, vyjednávat a řešit konflikty.	

RODINA A RODINNÉ OSLAVY , 8 HODIN

výstupy	učivo
vyjmenuje členy vlastní rodiny a popíše rodinné oslavy popíše předložené fotografie a osoby sestaví blahopřání, pozvání dle zadání vyjádří vlastní názor na stanovený problém při obdarovávání popisuje, komu dárek věnuje - využívá 3. pád dle gramatických pravidel poděkuje, omluví se, rozloučí se v dopise	Témata: příbuzenské vztahy, osobnost a její rozvoj, způsob života, rodinné oslavy Texty: reklamní inzerát, statistika, článek z novin, blahopřání, narozeninové písňe Slovní zásoba: rodina a příbuzenstvo, rodinné oslavy Gramatika: přivlastňovací zájmena ve 3.pádě, přídavná jména ve 3.pádě, vedlejší věty s - dass -, 2. pád s koncovkou -s
komentář	
pokrytí průřezových témat	
Občan v demokratické společnosti Žák popisuje vzhled a vlastnosti osobnosti.	

CESTOVÁNÍ A MOBILITA , 8 HODIN

výstupy	učivo
popíše cestu, vypráví o prázdninové cestě	Témata: pracovní, studijní a soukromé cesty

<p>vyjádří domněnku dle zadání</p> <p>vyhledá žádanou informaci v jízdním řádu</p> <p>naplánuje a zamluví cestu podle požadavků</p> <p>vyjádří opak</p> <p>vyjádří alternativy k zadání</p> <p>napiše nebo vypráví příběh vztahující se k obrázku</p> <p>přečte nadpisy textu a posoudí, zda byly vhodně zvoleny</p> <p>používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru</p> <p>při komunikaci vhodně uplatňuje základní společenské zvyklosti a respektuje kulturní specifika a tradice zemí daného jazyka</p> <p>popíše zadanou jazykovou oblast zeměpisně, demograficky, hospodářsky a politicky</p> <p>vyjadřuje alternativy pomocí spojky oder</p> <p>čte hlásky - z, s, ts dle osvojených pravidel</p> <p>vytvoří seznam požadavků s využitím způsobového slovesa sollen - dle gramatických pravidel</p> <p>vybere 10 klíčových informací z textu o ČR</p>	<p>Texty: jízdni řady, Česká republika básně Slovní zásoba: plánování cesty, doprava Gramatika: modální sloveso - sollen -</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

OPAKOVÁNÍ A VIDEONAHŘÁVKA , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>analyzuje videonahrávku dle zadaných pravidel</p> <p>shrne vlastními slovy informace o Hamburku</p> <p>popíše osoby, věci nebo místa na obrázku</p>	<p>Témata: povolání, cizí jazyky Texty: popis práce samostatné překladatelky Vícejazyčnost a učení řečem, odborné texty Slovní zásoba:</p>

<p>napíše nebo vypráví příběh vztahující se k obrázku</p> <p>porovná obrázek s jinými obrázky</p> <p>vyjádří domněnku - kdo je autorem obrázku, pro koho je obrázek určen</p> <p>přečte nadpisy textu a posoudí, zda byly vhodně zvoleny</p> <p>po rychlém přečtení popíše krátce, o co v textu jde</p> <p>poznamená klíčová slova z textu</p> <p>mluví o textu s ostatními spolužáky - hodnotí, co je zajímavé</p> <p>vyjádří krátce - 5 vět, jak textu rozumí</p>	<p>slovíčka, hry, trénink</p> <p>Gramatika: opakování, evaluace</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
Informační a komunikační technologie	

VOLNÝ ČAS A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>porovná jednotlivé koníčky a zájmy</p> <p>roztřídí své koníčky a zájmy na pozitivní a negativní</p> <p>překvapeně reaguje na zvolenou situaci</p> <p>vyjádří záporné a kladné emoce k zvolené situaci</p> <p>poznamená klíčová slova z textu</p> <p>přiřadí obrázky nebo fotky k textům</p> <p>přiřadí věty k jednotlivým úsekům textu</p> <p>používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru</p> <p>při komunikaci vhodně uplatňuje základní společenské zvyklosti a respektuje kulturní specifika a tradice země daného jazyka</p>	<p>Témata: aktivity, koníčky, spolky</p> <p>Texty: článek o výzkumu trávení volného času, lístky k zapamatování, pohlednice, deník, e-mail</p> <p>Slovní zásoba: koníčky, sport</p> <p>Gramatika: zvrtné zájmeno: - sich ausruhen -, časová příslovce: - zuerst, dann, danach -, slovesa s předložkami: - sich ärgern über -, neurčitá zájmena - niemand, wenige, viele, alle</p>

<p>vyjmenuje známé dvojice sloves s předložkami</p> <p>při porovnávání využívá neurčitá zájmena</p> <p>opakuje text v minulém čase - perfektu</p> <p>k vyjádření časových následností využívá časová příslovce</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

MÉDIA , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>vyjmenuje jednotlivá média</p> <p>napiše krátká osobní sdělení (sms, e-mail)</p> <p>zhodnotí nakupování po internetu</p> <p>navrhne vhodný způsob reklamace</p> <p>popíše počítač</p> <p>reaguje adekvátně a s porozuměním na pracovní pokyny</p> <p>čte jednoduché texty, návody a nápisy a vybere 5 klíčových informací</p> <p>čte nahlas s porozuměním a se správnou výslovností</p> <p>používá překladové slovníky v tištěné i elektronické podobě</p> <p>poznamená si základní body jednoduchého sdělení a zprostředkuje předání informací e-mailem nebo ústně</p> <p>vyplní písemně formulář, přijme a zapíše objednávku, předá jednoduchý telefonický vzkaz, apod.</p> <p>sdělí ústně základní osobní údaje a jednoduché informace pracovního charakteru</p> <p>poznamená klíčová slova z textu</p> <p>mluví o textu s ostatními spolužáky - zhodnotí, co je zajímavé</p> <p>vyjádří krátce - 5 vět, jak textu rozumí</p>	<p>Témata:</p> <p>Témata:</p> <p>média v našem životě - včera a dnes, masová média,</p> <p>nákup po internetu,</p> <p>dopis,</p> <p>Texty:</p> <p>zapomínání,</p> <p>SMS, e-mail,</p> <p>statistika,</p> <p>webová stránka,</p> <p>interview</p> <p>Slovní zásoba:</p> <p>pošta,</p> <p>počítač a internet,</p> <p>reklamace</p> <p>Gramatika:</p> <p>nepřímé otázky ve vedlejších větách : - ob-Sätze/indirekte W-Fragen (věty s ob, otázky doplňovací),</p> <p>přídavná jména bez členu: 1. a 4.pád</p>

<p>přiřadí obrázky nebo fotky k textům</p> <p>používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru</p> <p>uplatňuje v písemném projevu osvojené základní pravopisné normy</p> <p>vytvoří nepřímé otázky se spojkou - ob -, nepřímé otázky doplňovací dle gramatických pravidel</p> <p>doplní do textu správně koncovky přídavných jmen v 1. a 4.pádě</p> <p>rozlišuje správnou výslovnost hlásky - h -</p>	
komentář	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Občan v demokratické společnosti Žák vyjmenuje jednotlivá média a posoudí využití.</p>	

VOLNÝ ČAS, KONTAKTY, SEZNAMOVÁNÍ, 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše, co by rád dělal ve volném čase</p> <p>prozkoumá jídelní lístek a objedná si na jeho základě v restauraci</p> <p>doporučí způsoby seznamování</p> <p>požádá o vysvětlení neznámého výrazu, zopakování dotazu či sdělení, o zpomalení tempa řeči</p> <p>mluví o textu s ostatními spolužáky - zhodnotí, co je zajímavé</p> <p>namaluje k textu obrázek</p> <p>přiřadí obrázky nebo fotky k textům</p> <p>napíše partnerův profil</p> <p>při komunikaci vhodně uplatňuje základní společenské zvyklosti a respektuje kulturní specifika a tradice země daného jazyka</p> <p>reklamuje a reaguje na reklamaci</p>	<p>Témata: aktivity ve volném čase, v restauraci, kontakty</p> <p>Texty: jídelní lístek, povolání, odbornice přes restaurace</p> <p>Slovní zásoba: gastronomie, společenský život, seznamování</p> <p>Gramatika: osobní zájmena ve 3.pádě: - mit, dir, mit ihm, vedlejší věta vztažná, vztažná zájmena v 1. a 4. pádě</p>

<p>zeptá se na spokojenost a hodnotí</p> <p>doplní osobní zájmena ve 3.pádě do textu či tabulky</p> <p>vytvoří vedlejší věty vztažné a používá vztažných zájmen v 1. a 4.pádě</p> <p>výslovností vyjadřuje emoce</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

OPAKOVÁNÍ A VIDEONAHRAVKA , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>zodpoví otázky k videonahrávce</p> <p>shrne vlastními slovy informace o Lübecku</p> <p>vyplní písemně formulář, přijme a zapíše objednávku, předá jednoduchý telefonický vzkaz, apod.</p> <p>klade otázky k příběhu</p> <p>předčítá báseň</p> <p>opíše báseň jinými slovy</p>	<p>Témata: povolání, reálie: město Lübeck, Hamburk, volný čas, stát, politický systém, politika, soudobý svět</p> <p>Texty: popis práce Webdesignera, lyžař narazí na schodišti do penzistky, odborné texty</p> <p>Slovní zásoba: slovíčka, hry, trénink</p> <p>Gramatika: opakování, evaluace</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>Občan v demokratické společnosti Žák se seznámí s obsahem pojmů stát, politický systém, politika, soudobý svět.</p>	

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- učí se používat nové aplikace
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, je mediálně gramotný

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje
- zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty
- snaží se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro základní pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumění základní odborné terminologii a základním pracovním pokynům v písemné i ústní formě)

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

BYDLENÍ VE MĚSTĚ A NA VENKOVĚ , 6 HODIN

výstupy	učivo
porovná výhody a nevýhody bydlení ve městě a na venkově posoudí nabídky realitní kanceláře	Témata: život ve městě a na venkově, hledání bydlení a stěhování nehody v domácnosti

<p>popíše osoby, věci nebo místa na obrázku mluví o textu s ostatními spolužáky - zhodnotí, co je zajímavé čte a vyhodnocuje inzeráty na bydlení zeptá se na zadaný byt a podmínky bydlení naplánuje stěhování rodiny podá zprávu o nehodě v domácnosti popíše zadanou zemi zeměpisně, demograficky, hospodářsky i politicky používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru uplatňuje v písemném projevu osvojené základní pravopisné normy po poslechu vyslovuje skupinu hlásek "sch" doplňuje do textu způsobová slovesa v jednoduchém minulém čase dle gramatických pravidel sestavuje vedlejší věty se spojkou als dle gramatických pravidel</p>	<p>Texty: inzeráty o bydlení, seznam úkolů při stěhování, báseň Slovní zásoba: život na venkově, hledání bydlení, první pomoc Gramatika: způsobová slovesa v préteritu, vedlejší věty s als, bevor, bis</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

KULTURNÍ ŽIVOT , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>naplánuje prohlídku města zorganizuje návštěvu divadla požádá o vysvětlení neznámého výrazu, zopakování dotazu či sdělení, o zpomalení tempa řeči popíše osoby, věci nebo místa na obrázku hovoří a píše o tom, co bylo popíše spolužákům, proč milióny turistů</p>	<p>Témata: významná města evropské kultury, okružní cesta po městě Výmar, hudba a literatura, města dříve a dnes, společnost - jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství Texty: interview, plán města Slovní zásoba:</p>

<p>navštěvují Výmar</p> <p>vyhledá na obrázku pamětihodnosti a popíše cestu podle plánu města</p> <p>při komunikaci vhodně uplatňuje základní společenské zvyklosti a respektuje kulturní specifika a tradice zemí daného jazyka</p> <p>popíše zadanou zemi zeměpisně, demograficky, hospodářsky i politicky</p> <p>používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru</p> <p>opakuje na základě poslechu správnou intonaci</p> <p>označí v textu slovesa v jednoduchém čase minulém</p> <p>spojuje příslovce času s vhodným slovesem v jednod. čase minulém dle kontextu</p>	<p>kultura, vztahy</p> <p>Gramatika:</p> <p>príslovce času: - damals, fruüher/heute, jetzt - ,</p> <p>préteritum sloves: - er lebte, ich arbeitete, es gab - ,</p> <p>perfektum a préteritum - jejich použití v mluveném a psaném projevu</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>Občan v demokratické společnosti</p>	
<p>Žák se učí komunikaci ve společnosti, toleranci ke společenským skupinám, kultuře, náboženství.</p>	

SVĚT PRÁCE , 12 HODIN

výstupy	učivo
<p>sestaví profesní životopis</p> <p>posoudí inzeráty ohledně zaměstnání</p> <p>sestaví telefonický vzkaz</p> <p>reaguje adekvátně a s porozuměním na pracovní pokyny</p> <p>čte nahlas s porozuměním a se správnou výslovností</p> <p>sdělí ústně základní osobní údaje a jednoduché informace pracovního charakteru</p> <p>poznamená si základní body jednoduchého sdělení a zprostředkuje předání informací</p>	<p>Témata:</p> <p>vzdělání, rekvalifikace, hledání zaměstnání, zdvořilost a telefonování na pracovišti, písemná i verbální sebereprezentace při vstupu na trh práce, sestavování žádostí o zaměstnání a odpovědí na inzeráty, psaní profesních životopisů, průvodních (motivačních) dopisů, jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovory, výběrová řízení, nácvik konkrétních situací</p> <p>Texty:</p> <p>životopis, inzeráty - zaměstnání, ucházení se o místo</p>

<p>e-mailem nebo ústně</p> <p>vyplní písemně formulář, přijme a zapíše objednávku, předá jednoduchý telefonický vzkaz, apod.</p> <p>je-li vyzván, zapojí se do konverzace rodilých mluvčích (zákazníků), a poskytne jim požadované informace nebo údaje, pokud zákazníci hovoří zřetelně a pomaleji</p> <p>osloví zákazníka, nabídne mu službu nebo produkt</p> <p>zeptá se na spokojenost zákazníka</p> <p>omluví se zákazníkovi za nedostatek nebo chybu</p> <p>popíše svou práci, zpracuje si na počítači svůj životopis k pracovnímu pohovoru</p> <p>přiřadí obrázky nebo fotky k textům</p> <p>hovoří o své vysněné profesní dráze</p> <p>uplatňuje vybrané poznatky potřebné pro obor, a to v porovnání s reáliemi mateřské země a jazyka</p> <p>vyjadřuje se ústně i písemně ke známým a dobře procvičeným tématům, v pracovní oblasti řeší snadno předvídatelné nebo typické situace týkající se pracovní činnosti</p> <p>spojuje věty pomocí spojek - denn - weil - dle gramatických pravidel</p> <p>používá sloveso - werden - dle gramatických pravidel</p> <p>ze sloves odvozuje podstatná jména dle gramatických pravidel</p> <p>vyjadřuje zdvořilá přání pomocí - hätte, könnte dle gramatických pravidel</p> <p>rozlišuje správnou výslovnost dvojhlásek</p>	<p>Slovní zásoba: práce</p> <p>Gramatika: spojení vět s pomocí spojek - denn, weil -, sloveso werden, substantivizace (zpodstatňování): wohnen - die Wohnung, lesen - das Lesen -, zdvořilá přání: - hätte, könnte -, nepřímá řeč</p>
komentář	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a svět práce</p> <p>Žák se učí písemné i verbální sebe prezentaci při vstupu na trh práce, sestavování žádostí o zaměstnání a odpovědí na inzeráty, psaní profesních životopisů, komunikovat při přijímacích pohovorech. Nacvičuje konkrétní situace.</p>	

OPAKOVÁNÍ A VIDEONAHRAVKA , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>zapojuje se do konverzace, pokud se jedná o známé nebo zajímavé téma</p> <p>po rychlém přečtení popíše krátce, o co v textu jde</p> <p>zaznamená klíčová slova z textu</p> <p>čte novinové články a vybere vždy 5 klíčových informací</p> <p>vyjádří domněnku - co stojí v článku</p> <p>dělá si poznámky - Kdo? Kde? Co?</p> <p>vyjádří jednou větou obsah zprávy</p> <p>vybere si zajímavý článek a ten přečte důkladně</p> <p>na základě zhlédnutého filmu přiřadí reálie k informacím</p>	<p>Témata: povolání, novinové zprávy, J. W. Goethe, letiště</p> <p>Texty: popis práce ergoterapeutky, odborné texty</p> <p>Slovní zásoba: slovíčka, hry, trénink</p> <p>Gramatika: opakování, evaluace</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

SVÁTKY A DÁRKY , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>vyjmenuje, které svátky slavíme u nás a popíše je</p> <p>srovná svátky v německy mluvících zemích se svátky v jiných zemích</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a sdělením vyučujícího a spolužáků</p> <p>vyjádří domněnku - kdo je autorem obrázku, pro koho je obrázek určen</p> <p>namaluje k textu obrázek</p> <p>přiřadí obrázky nebo fotky k textům</p> <p>posoudí vhodnost dáreků pro jednotlivé osoby a země</p> <p>napíše dopis milované osobě</p> <p>popíše, jak se sám připravuje na Vánoce a Velikonoce a jak je slaví</p> <p>čte básně a koledy</p>	<p>Témata: svátky v průběhu roku, dárky, Velikonoce ve světě</p> <p>Texty: píseň Was soll ihr schenken?, interview</p> <p>Slovní zásoba: svátky, Vánoce, Velikonoce</p> <p>Gramatika: předložky se 3.pádem, slovesa se 3.pádem, slovesa s předmětem ve 3. a 4.pádě, podmínka a následek: vedlejší věty s wenn</p>

<p>navštíví vánoční trhy na internetu: www.christkindlesmarkt</p> <p>hovoří o vánočních zvycích své rodiny</p> <p>vyjádří podmínku a následek děje pomocí vedlejší věty s - wenn - dle gramatických pravidel</p> <p>do textu milostného dopisu zvolí předložky se 3.p.</p> <p>rozlišuje slovesa s předmětem ve 3. a 4. p.</p> <p>vyhledá v textu 2.pád podstatných jmen</p> <p>užívá sloves - stehen, sitzen, liegen, hängen, sein - při popisu obrázku - dle gramatických pravidel</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

NAŠE SMYSLY, ŽIVOTNÍ STYL , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>rozpozná a vyjádří emoce</p> <p>doporučí reakci na emoce</p> <p>zhodnotí film</p> <p>porovná zdravý a nezdravý způsob života na příkladech</p> <p>uvede příklady zdravotního postižení</p> <p>čte jednoduché texty, návody a nápisy a vybere 5 klíčových informací</p> <p>používá překladové slovníky v tištěné i elektronické podobě</p> <p>vysvětlí, co znamená titul filmu - odpověď najde v textu</p> <p>zodpoví otázky na základě přečteného textu</p> <p>používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných komunikačních situací a tematických okruhů a vybranou minimální odbornou slovní zásobu ze svého oboru</p>	<p>Témata: řeč těla, životní styl, život se zdravotním postižením</p> <p>Texty: obsah filmu, portrét slepé němčinářky, interview, rčení</p> <p>Slovní zásoba: emoce, film, životní styl</p> <p>Gramatika: neurčitá zájmena, předložky se 3. a 4.pádem, slovesa s předmětem ve 3. a 4. pádě, vedlejší věty vztažné, vedlejší věty s - damit a dass - závislý infinitiv s - zu -, konjunktiv préterita</p>

<p>uplatňuje v písemném projevu osvojené základní pravopisné normy</p> <p>popisuje obrázek - při popisu používá předložky se 3. a 4. pádem dle gramatických pravidel</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

TECHNIKA, VYNÁLEZY, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše produkty a vynálezy</p> <p>posoudí, co škodí životnímu prostředí a jak ho může chránit</p> <p>vybere, které věci se často používají a k čemu</p> <p>vyjádří účel</p> <p>čte nahlas s porozuměním a se správnou výslovností</p> <p>používá překladové slovníky v tištěné i elektronické podobě</p> <p>požádá o vysvětlení neznámého výrazu, zopakování dotazu či sdělení, o zpomalení tempa řeči</p> <p>osloví zákazníka, nabídne mu službu nebo produkt</p> <p>popíše osoby, věci nebo místa na obrázku</p> <p>napíše nebo vypráví příběh vztahující se k obrázku</p> <p>vyjádří krátce, jak textu rozumí</p> <p>zodpoví otázky na základě přečteného textu</p> <p>sestaví recept</p> <p>uplatňuje vybrané poznatky potřebné pro obor, a to v porovnání s reáliemi mateřské země a jazyka</p> <p>vyjadřuje se ústně i písemně ke známým a dobře procvičeným tématům, v pracovní</p>	<p>Témata: vynálezy a historie jejich vzniku, čokoláda, sladká stránka Rakouska, technika a životní prostředí, současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí (klimatické změny, ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace, vliv prostředí na lidské zdraví)</p> <p>Texty: kvíz o vynálezech, internetová stránka, recept, interview</p> <p>Slovní zásoba: produkty a vynálezy, výroba, čokoláda, životní prostředí</p> <p>Gramatika: vedlejší věty s - um zu/damit -, popsat průběh: trpný rod, opis s neurčitým podmětem - man -, slovosled po spojkách - deshalb a deswegen -</p>

<p>oblasti řeší snadno předvídatelné nebo typické situace týkající se pracovní činnosti popisuje zadaný průběh děje</p>	
<p>komentář</p>	
<p>pokrytí průřezových témat</p>	
<p>Člověk a životní prostředí</p>	
<p>Žák pracuje s texty, které se týkají současných globálních, regionálních a lokálních problémů, rozvoje a vztahů člověka k prostředí (klimatické změny, ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry, vlivů prostředí na lidské zdraví.</p>	

OPAKOVÁNÍ A VIDEONAHRAVKA , 4 HODIN

<p>výstupy</p>	<p>učivo</p>
<p>používá překladové slovníky v tištěné i elektronické podobě</p> <p>sdělí ústně základní osobní údaje a jednoduché informace pracovního charakteru</p> <p>je-li vyzván, zapojí se do konverzace rodilých mluvčích (zákazníků), a poskytne jim požadované informace nebo údaje, pokud zákazníci hovoří zřetelně a pomaleji</p> <p>zapojuje se do konverzace, pokud se jedná o známé nebo zajímavé téma</p> <p>přečte nadpisy textu a posoudí, zda byly vhodně zvoleny</p> <p>po rychlém přečtení popíše krátce, o co v textu jde</p> <p>mluví o textu s ostatními spolužáky - zhodnotí, co je zajímavé</p>	<p>Témata: povolání, firma</p> <p>Texty: popis práce hotelového manažera, práce s odbornými texty</p> <p>Slovní zásoba: slovíčka, hry, trénink</p> <p>Gramatika: opakování, evaluace</p>
<p>komentář</p>	
<p>pokrytí průřezových témat</p>	

4.2. Společenskovědní vzdělávání

4.2.1. Občanská nauka

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova předmětu: Občanská nauka

Obor: Nástrojař 23-51-H/01

Hodinová dotace: 3 hodiny týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Obecný cíl

Předmět občanská nauka je součástí všeobecného vzdělávání na středních školách. Obecným cílem této vzdělávací oblasti v odborném školství, je připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické a multikulturní společnosti a současně přispívá k harmonickému rozvoji osobnosti žáka. Výchova k demokratickému občanství směřuje především k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků tak, aby byli slušnými lidmi a informovanými aktivními občany svého demokratického státu, aby jednali odpovědně a uvážlivě nejen k vlastnímu prospěchu, ale též pro veřejný zájem a prospěch. Žáci se učí porozumět společnosti a světu, kde žijí, uvědomovat si vlastní identitu a nenechat se manipulovat.

Charakteristika učiva

Výuka je zaměřena k tomu, aby žáci (absolventi) dovedli:

- využívat svých vědomostí a dovedností v praktickém životě a pro své celoživotní vzdělávání
- orientovat se v historii státnosti současné ČR a hlavně v historii 20. století.
- vážit si získané svobody a demokracie
- chápat nutnost občanské aktivity
- respektovat lidská práva, zákonnost
- přijmout odpovědnost za své chování, jednání, rozhodnutí
- uznávat život jako základní lidskou hodnotu
- být tolerantní vůči jiným politickým názorům, náboženským vyznáním a jiným skupinám spoluobčanů
- vážit si lidské práce, činnosti lidí
- myslet v ekonomických kategoriích na úrovni zaměstnavatele i zaměstnance
- nalézt možnosti uplatnění, podnikání v oboru
- jednat ekologicky a chránit životní prostředí

Vzdělávání v ON navazuje a vychází z učiva ON, RV na základních školách a žáci se učí podle učebnic ON pro střední školy a dle příprav vyučujících pedagogů.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Občanská nauka přispívá k rozvoji komunikačních dovedností a ovlivňuje hodnotovou orientaci žáků hlavně v oblasti společenské, mezilidské. Vytvořený hodnotový systém ve společensko sociální oblasti je předpokladem pro ochranu jedince před snadnou manipulací, zneužitím a využitím člověka v jeho každodenních životních situacích, zkouškách.

Strategie výuky

V občanské nauce je důraz kladen na individuální, pozitivní motivaci žáka, posílení jeho sebedůvěry a individuálních schopností a dovedností. Forma výuky je přizpůsobena jeho odpovídajícím znalostem, dovednostem, věku, sociální úrovni.

Nejčastěji používané formy a metody práce:

- frontální forma výuky formou výkladu, přednášky
- samostatné vyhledávání informací z různých zdrojů (internet, televize, encyklopedie, časopisy, noviny...)
- diskuse
- prezentace svých názorů před třídou a obhajoba svých názorů
- exkurze
- práce s tiskopisy
- výukové programy mimoškolních organizací
- využití audiovizuálních pomůcek (filmy, publicistické pořady..)

Hodnocení výsledků vzdělávání

Důraz bude kladen na:

- porozumění podstaty společensko sociálních jevů
- schopnost utvořit si představu o zákonitostech fungování dnešní demokratické společnosti
- schopnost aplikovat znalosti do praxe

Postupy hodnocení - znalostní testy, samostatná tvořivá práce, ústní zkoušení, referáty, jsou v souladu s klasifikačním řádem SŠ Šenov u Nového Jičína.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Předmět ON nejvíce rozvíjí tyto kompetence:

- **kompetence k učení**
  - mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
  - využívat k učení různé zdroje, zkušenosti vlastní, jiných lidí
  - znát možnosti svého dalšího vzdělávání v oboru a povolání
  - sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů, přijímat hodnocení výsledků od jiných osob
- **kompetence k řešení problémů**
  - spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi
- **komunikativní kompetence**
  - přiměřeně se vyjadřovat a komunikovat k danému účelu
  - aktivně se účastnit diskusí, obhajovat a prezentovat své názory
  - vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- **personální a sociální kompetence**
  - stanovovat si priority a cíle podle svých schopností a možností
  - mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický a duševní rozvoj, znát rizika nezdravého životního stylu a závislosti
  - adaptovat se na měnící se pracovní a životní podmínky, řešit své sociální a ekonomické záležitosti
  - reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování, přijímat rady i kritiky
  - přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů
- **občanské kompetence**
  - dodržovat zákony, respektovat práva druhých
  - jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování
  - uznávat hodnoty a tradice svého národa
- **kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám**
  - mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti

- mít reálnou představu o pracovních, platových podmínkách v oboru

Průřezová témata

Člověk v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- byli schopni ve škole, na pracovišti navodit prostředí tolerance, vzájemného respektu, úcty, spolupráce
- uměli navzájem komunikovat
- byli schopni jednat, pohybovat se v prostředí demokratických institucí

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k pochopení:

- života jako nejvyšší hodnoty
- a uvědomění si nutnosti uchování životního prostředí
- jednat hospodárně a ekologicky

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- se dokázali pohybovat v prostředí tržního hospodářství
- uměli uplatňovat svá pracovní práva
- chápali význam profesní mobility
- se orientovali na trhu práce u nás, v zahraničí

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět občanská nauka je úzce spjat s dalšími předměty, zejména s českým jazykem, základy ekologie, tělesnou výchovou, ekonomikou.

Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto rámcovým vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky.

Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů.

Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby:

- pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;
- chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;
- porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;
- respektovali principy udržitelného rozvoje;
- získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;
- samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;
- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
- dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí

OCHRANA OBYVATELSTVA , 7 HODIN

výstupy	učivo
<p>uvede příklady mimořádných událostí ve světě, ve svém regionu</p> <p>připraví v případě ohrožení evakuační zavazadlo pro svou osobu</p> <p>naučí se základům první pomoci</p> <p>přivolá pomoc, složky IZS</p>	<p>Seznámení s obsahem učiva v ON</p> <p>Ochrana obyvatel za mimořádných situacích - druhy mim. událostí, varování, evakuace, ukrytí, evakuační zavazadlo, prevence, použití a spolupráce armády, policie, první pomoc</p> <p>Opakování a testování</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
Člověk a životní prostředí	
<p>přesahy do:</p> <p>ON (2. ročník): Ochrana obyvatel a havárie, ZEK (2. ročník): Základy obecné ekologie, TV (1. ročník): Organizace výuky, OV (1. ročník): OBP Seznámení s SŠ</p> <p>přesahy z:</p> <p>ON (2. ročník): Ochrana obyvatel a havárie, ON (3. ročník): Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p>	

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>poznává a porovnává osobu jako jedinečnou bytost</p> <p>aplikuje v životě, ve škole různé formy učení</p> <p>popíše na základě pozorování lidí kolem sebe a informací z médií, jak jsou lidé v</p>	<p>Osobnost - sebevýchova, sebepoznání, sebevzdělání</p> <p>Učení, efektivita učení, systém vzdělávání</p> <p>Vliv prostředí na člověka, životní styl, mezilidské vztahy, zásady slušného chování, odpovědnost, slušnost, optimismus a dobrý vztah k lidem</p> <p>Vztahy mezi pohlavími, volba životního part-</p>

<p>současné české společnosti rozvrstvení z hlediska národnosti, náboženství a sociálního postavení; vysvětlí, proč sám sebe přiřazuje k určitému etniku (národu,...)</p> <p>dovede aplikovat zásady slušného chování v běžných životních situacích; uvede příklady sousedské pomoci a spolupráce, lásky, přátelství a dalších hodnot</p> <p>uvede, jaká práva a povinnosti pro něho vyplývají z jeho role v rodině, ve škole, na pracovišti</p> <p>na základě pozorování života kolem sebe a informací z médií uvede příklady porušování genderové rovnosti (rovnosti mužů a žen)</p> <p>dovede sestavit fiktivní odpovědný rozpočet životních nákladů</p> <p>dovede vyhledat pomoc, ocitne-li se v tíživé sociální situaci</p> <p>popíše specifika některých náboženství, k nimž se hlásí obyvatelé ČR a Evropy</p> <p>vysvětlí, čím mohou být nebezpečné některé náboženské sekty, z čeho vzniká náboženská nesnášenlivost</p> <p>na konkrétních příkladech vysvětlí, z čeho může vzniknout napětí nebo konflikt mezi příslušníky většinové společnosti a příslušníkem některé z menšin</p> <p>uvede základní lidská práva, která jsou zakotvena v českých zákonech – včetně práv dětí, popíše, kam se obrátit, když jsou lidská práva ohrožena</p> <p>uvede příklady extremismu, např. na základě mediálního zpravodajství nebo pozorováním jednání lidí kolem sebe; vysvětlí, proč jsou extremistické názory a jednání nebezpečné</p> <p>objasní, jak se mají řešit konflikty mezi vrstevníky a žáky, co se rozumí šikanou a vandalismem a jaké mají tyto jevy důsledky</p>	<p>nera, zásady soužití v rodině, postavení mužů a žen v rodině, společnosti, hospodaření jednotlivce a rodiny, sociální zajištění, řešení krizové finanční situace, Úmluva o právech dítěte</p> <p>Lidská společnost, společenské vrstvy a skupiny, sociální nerovnost a chudoba</p> <p>Náboženská víra a ateismus, světová náboženství a církve, nábož. hnutí a sekty, fundamentalismus</p> <p>Problém životní spokojenosti a štěstí, volný čas, náhradní formy a vliv na destrukci</p> <p>Opakování, test</p>
komentář	

pokrytí průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žák je veden k tomu, aby:

- charakterizoval, co je osobnost, jak se rozvíjí, co ji ovlivňuje
- věděl, co je společnost, sociální skupina, jaké jsou vztahy uvnitř kolektivu, byl tolerantní a solidární ve vztahu k druhým lidem
- vysvětlil vliv a význam náboženství pro lidi, uvedl příklady světových náboženství a hnutí
- akceptoval systém vzdělávání v ČR, orientoval se v nabídce a možnostech dalšího vzdělávání, celoživotního vzdělávání včetně rekvalifikace.

přesahy do:

AJ (1. ročník): Rodina

přesahy z:

AJ (1. ročník): Rodina,

AJ (1. ročník): Denní program

ČLOVĚK A DEMOKRACIE , 16 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše na základě pozorování lidí kolem sebe a informací z médií, jak jsou lidé v současné české společnosti rozvrstveni z hlediska národnosti, náboženství a sociálního postavení; vysvětlí, proč sám sebe přiřazuje k určitému etniku (národu,...)</p> <p>uvede příklady jednání, které demokracii ohrožuje (sobectví, korupce, kriminalita, násilí, neodpovědnost, ...)</p> <p>uvede, k čemu je pro občana dnešní doby prospěšný demokratický stát a jaké má ke svému státu a jeho ostatním lidem občanské povinnosti</p> <p>uvede nejvýznamnější české politické strany, vysvětlí, proč se uskutečňují svobodné volby a proč se jich mají lidé zúčastnit; popíše, podle čeho se může občan orientovat, když zvažuje nabídku politických stran</p> <p>uvede základní zásady a principy, na nichž je založena demokracie</p> <p>dovede debatovat o zcela jednoznačném a mediálně známém porušení principů nebo zásad demokracie</p> <p>uvede konkrétní příklad pozitivní občanské angažovanosti</p> <p>vysvětlí, proč je třeba zobrazení světa, udá-</p>	<p>Vznik a podstata státu, formy a funkce státu, právní stát</p> <p>Nedemokratické režimy, ústava a zákony, moderní pluralitní demokracie</p> <p>Moc zákonodárná, výkonná a soudní, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva</p> <p>Politika, politické strany, volby, právo volit, voleb. programy, systém, kampaň, pol. radikalismus a extremismus, mládež a extremismus</p> <p>Veřejné mínění, masová media, svobodný přístup k informacím, kritický přístup k informacím - jako zdroj zábavy a poučení</p> <p>Obec, občanská práva a povinnosti, Listina zákl. práv a svobod, veřejný ochránce práv, občanská společnost, ctnosti, základní hodnoty, migrace ve světě, migranti a azylanti</p> <p>Vědomostní mapy, opakování</p>

<p>lostí a lidí v médiích (mediální obsahy) přijímat kriticky</p> <p>je schopen rozeznat zcela zřejmé konkrétní příklady ovlivňování veřejnosti (např. v médiích, v reklamě, jednotlivými politiky,...)</p> <p>v konkrétních příkladech ze života rozliší pozitivní jednání (tj. jednání, které je v souladu s občanskými ctnostmi), od špatného-nedemokratického jednání</p> <p>stanoví základní hierarchii hodnot</p>	
komentář	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Občan v demokratické společnosti</p> <p>Žák je veden k tomu, aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se choval morálně - si vážil svobody - znal podstatu, funkci a formy států - věděl, co je politika, jaké máme politické systémy - byl schopen rozlišit demokratické a nedemokratické státní režimy. 	
<p>přesahy do: IKT (1. ročník): Základní pojmy informačních technologií</p> <p>přesahy z: ON (2. ročník): Soudobý svět, ON (3. ročník): ČR, Evropa a svět</p>	

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie
- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

OCHRANA OBYVATEL A HAVÁRIE , 5 HODIN

výstupy	učivo
najde rozdíl a vyjmenuje živelné katastrofy navrhne havarijný plán a způsob ochrany lidí	Živelné pohromy - požáry, povodně, sesuvy, atmosférické poruchy, zemětřesení, radiační a další havárie, havarijní plány Opakování
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: ON (1. ročník): Ochrana obyvatelstva, ZEK (2. ročník): Člověk, ZEK (2. ročník): Životní prostředí člověka</p> <p>přesahy z: ON (1. ročník): Ochrana obyvatelstva, ZEK (2. ročník): Člověk, ZEK (2. ročník): Životní prostředí člověka, ON (3. ročník): Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p>	

ČLOVĚK A PRÁVO , 20 HODIN

výstupy	učivo
<p>uvede, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost</p> <p>popíše, čím se zabývá policie, soudy, advokacie a notářství</p> <p>sestaví příklady obecně nebezpečného chování pro společnost</p> <p>shrne trestné činy podle závažnosti</p> <p>dovede z textu fiktivní smlouvy běžné v praktickém životě (např. o koupi zboží, cestovním zájezdu, pojištění) zjistit, jaké mu z ní vyplývají povinnosti a práva</p> <p>dovede reklamovat koupené zboží nebo služby</p> <p>diskutuje o uzavírání a zániku manželství</p> <p>vysvětlí práva a povinnost mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; dovede v této oblasti práva vyhledat informace a pomoc při řešení konkrétního problému</p> <p>dovede aplikovat postupy vhodného jednání, stane-li se svědkem nebo obětí kriminálního jednání (šikana, lichva, násilí, vydírání,...)</p> <p>odhalí chyby při podpisu prac. smlouvy</p> <p>popíše, co má obsahovat pracovní smlouva</p> <p>dovede vyhledat poučení a pomoc v pracovněprávních záležitostech</p> <p>dovede si zkontrolovat, zda jeho mzda a pracovní zařazení odpovídají pracovní smlouvě a jiným písemně dohodnutým podmínkám</p> <p>dovede si zřídit peněžní účet, provést bezhotovostní platbu, sledovat pohyb peněz na svém účtu</p> <p>dovede vyhledat nabídky zaměstnání, kontaktovat případného zaměstnavatele a úřad práce, prezentovat své pracovní dovednosti a zkušenosti</p> <p>vysvětlí, proč občané platí daně, sociální a zdravotní pojištění</p> <p>dovede zjistit, jaké služby poskytuje kon-</p>	<p>Právo a stát, právní řád, zákonnost, platnost právních předpisů a norem, právní vztahy, právní ochrana občanů, spravedlnost, právní odpovědnost v běžném životě</p> <p>Realizace práva, systém práva, soustava soudů, právnická povolání, státní zastupitelství, repres. orgány</p> <p>Trestní právo - tr. čin, druhy trestů a ochranná opatření, tr. řízení, tr. odpovědnost, orgány činné v tr. řízení, kriminalita páchaná mladistvými, na mladistvích a dětech</p> <p>Občanské právo, občán. zákoník</p> <p>Vlastnické právo, společné jmění, smlouvy, odpovědnost za škodu, dědictví</p> <p>Rodinné právo - formy uzavření manželství, partnerství, zánik manželství, rodič. zodpovědnost, vyživovací povinnost, náhradní formy rodinné výchovy, domácí násilí</p> <p>Pracovní právo - zákoník práce, prac. poměr, prac. smlouva, prac. doba, dovolená, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, vztahy na pracovišti, škody a odpovědnost za škodu, celoživotní vzdělávání, ÚP a hledání zaměstnání, nezaměstnanost, rekvalifikace</p> <p>Opakování</p>

<p>krétní peněžní ústav (banka, pojišťovna) a na základě zjištěných informací posoudit, zda konkrétní služby jsou pro něho únosné (např. půjčka), nebo nutné a výhodné</p>	
<p>komentář</p>	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a svět práce</p> <p>Žák je veden k tomu, aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plně zodpovědný za své chování, jednání, činy - měl informace o nabídce zaměstnání, o trhu práce, o další profesní a vzdělávací dráze - si byl schopen vyhledat pracovní příležitosti a orientoval se v otázkách pracovně právních vztahů. 	
<p>přesahy do:</p> <p>E (3. ročník): Podnikání, podnikatel,</p> <p>E (3. ročník): Pracovněprávní vztahy a související činnosti</p>	

SOUDOBY SVĚT, 8 HODIN

<p>výstupy</p>	<p>učivo</p>
<p>vysvětlí, k jakým nadnárodním uskupením ČR patří a jaké jí z toho plynou závazky</p> <p>popíše, proč existuje EU a jaké povinnosti a výhody z členství v EU plynou našim občanům</p> <p>uvede příklady velmocí, zemí vyspělých, rozvojových a zemí velmi chudých (včetně lokalizace na mapě)</p> <p>na příkladech z hospodářství, kulturní sféry nebo politiky popíše, čemu se říká globalizace</p> <p>uvede hlavní problémy dnešního světa (globální problémy), lokalizuje na mapě ohniska napětí v soudobém světě</p> <p>na příkladu (z médií nebo z jiných zdrojů) vysvětlí, jakých metod používají teroristé a za jakým účelem</p> <p>zdůvodní příčiny terorismu ve světě</p>	<p>Evropská integrace, EU, ESUO, EHS, EUROATOM, OSN, Rada Evropy</p> <p>Bohaté a chudé země, velmoci</p> <p>Globální problémy lidstva, regionální problémy lidstva, globalizace</p> <p>Nebezpečí nesnášenlivosti a terorismu ve světě</p> <p>Opakování</p>
<p>komentář</p>	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a životní prostředí</p>	

Žák je veden k tomu, aby:

- sledoval aktuální dění soudobého světa
- věděl, kde a proč jsou hlavní ohniska nebezpečí ve světě, v ČR
- vysvětlil hlavní globální problémy na zemi.

přesahy do:

AJ (3. ročník): Cestování,

ON (1. ročník): Člověk a demokracie,

ZEK (2. ročník): Péče o životní prostředí, aktuální ekologické problémy

přesahy z:

ON (3. ročník): ČR, Evropa a svět

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, je mediálně gramotný

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých
- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňuje, je připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, je finančně gramotný
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá predsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

OCHRANA OBYVATEL ZA MIMORÁDNÝCH UDÁLOSTÍ, 5 HODIN

výstupy	učivo
podle označení pozná nebezpečnou látku	Havárie s únikem nebezpečných látek, účinky a šíření látek, označení, příklady, katastrofy Opakování
komentář	
pokrytí průřezových témat	

přesahy do:

ON (1. ročník): Ochrana obyvatelstva,
ON (2. ročník): Ochrana obyvatel a havárie,
ZEK (2. ročník): Životní prostředí člověka

přesahy z:

ZEK (2. ročník): Člověk,
ZEK (2. ročník): Životní prostředí člověka

ČR, EVROPA A SVĚT , 28 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše funkci státu</p> <p>shrne, jak lze získat občanství</p> <p>uvede konkrétní příklady ochrany menšin v demokratické společnosti</p> <p>na konkrétních příkladech vysvětlí, z čeho může vzniknout napětí nebo konflikt mezi příslušníky většinové společnosti a příslušníkem některé z menšin</p> <p>uvede kladné, záporné příklady multikulturní společnosti</p> <p>orientuje se a popíše významné historické mezníky a události ČR</p> <p>vysvětlí na příkladech osudů lidí (např. civilistů, zajatců, Židů, Romů, příslušníků odboje,...), jak si nacisté počínali na okupovaných územích</p> <p>dovede najít ČR na mapě světa a Evropy, podle mapy popíše její polohu a vyjmenuje sousední státy</p> <p>popíše státní symboly</p> <p>vysvětlí státní svátky ČR</p> <p>roztřídí svět z hledisky vyspělosti států</p> <p>vysvětlí hlavní důvody napětí ve světě</p> <p>sleduje zahraniční politiku a spolupráci ČR</p>	<p>Pojem a vznik státu, právní stát, podstata státu, občan, občanství, národ, rasy, multikulturní soužití - menšiny a většiny, vlast, státní moc, formy státu, kosmopolitismus, nacionalismus, rasismus.</p> <p>Politika, demokratický právní stát, boj o samostatné Československo, vznik ČSR.</p> <p>Československá zahran. politika 20. let, svět. host. krize, fašismus a okupace Německem, konference v Postupimi, vznik OSN, genocida Slovanů, Židů, Romů, politických odpůrců.</p> <p>Sovětský mocenský blok, RVHP, únor 1948, komunistický režim a jeho proměny, okupace srpen 1968.</p> <p>Rozpad sovětského bloku, sametová revoluce, vznik samostatné ČR, ČR a sousedé, státní symboly a svátky v ČR.</p> <p>Tzv. třetí svět, mezinárodní politika, zahraniční politika ČR, řešení konfliktů, současná hlavní ohniska napětí</p> <p>Vědomostní mapy a opakování</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>ON (1. ročník): Člověk a demokracie, ON (2. ročník): Soudobý svět</p>	

4.3. Přírodovědné vzdělávání

4.3.1. Fyzika

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Fyzika

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

hodinová dotace 2 hodiny týdně za 3 roky studia

platnost dokumentu od 1.9.2009

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Předmět se zabývá naukou o nejobecnějších zákonitostech přírody, které platí pro všechna tělesa kolem nás. Vysvětluje řadu jevů známých z každodenního života a má nesmírný význam pro rozvoj dalších věd, zejména přírodních a technických. Fyzikální poznatky se uplatňují ve všech oblastech techniky.

Charakteristika učiva

Žák si v tomto předmětu osvojí potřebné znalosti problematiky učiva mechaniky, termiky, mechanického kmitání a vlnění, elektřiny a magnetismu, optiky, fyziky atomového jádra a Vesmíru. Získá přehled o základních zákonitostech jednotlivých tematických celků a pochopí vzájemné souvislosti určitých jevů v přírodě a důsledky fyzikálních zákonů pro náš každodenní život a využití v technických oborech. Znalost fyzikálních zákonitostí také přispívá k rozvoji poznatků v souvisejících vyučovacích předmětech, zejména z oblastí používaných jednotek, struktury materiálu, působení sil, namáhání, tepelné roztažnosti, užití jednoduchých strojů, konstrukcí elektrických zařízení, tepelných a zvukových izolací, úspory energií a samozřejmě v oblasti ekologie, bezpečnosti a hygieny práce.

Výsledky vzdělávání v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Žák je veden k tomu, aby využíval fyzikální poznatky v profesním i odborném životě, kladl si otázky o okolním světě, životním prostředí a smysluplném využívání fyzikálních poznatků ke zlepšování životních podmínek člověka a vyhledával k nim relevantní, na důkazech založené odpovědi. Vhodný výběr příkladů z konkrétních oblastí fyziky napomáhá formování kladného postoje k životu a preferování mírového využití fyzikálních poznatků k rozvoji lidské civilizace.

Strategie výuky

Důraz je kladen na pozitivní motivaci žáka, posílení jeho sebedůvěry a využití jeho dovedností a vědomostí v oboru. Výuka probíhá frontální formou v hodinách kombinovaných, na závěr tematických celků mohou být zařazeny hodiny opakování a upevňování vědomostí a hodiny ověřování a hodnocení – tzn. hodiny diagnostické. Do kombinovaných hodin jsou v přiměřené míře zařazovány úlohy na zjišťování faktů a úlohy na řešení jednoduchých příkladů, které slouží k upevňování získaných vědomostí, jejich uplatnění a k ověření úrovně jejich osvojení žákem. Při výuce je nejčastěji používaná metoda informačně receptivní, tzn. metoda vysvětlování doplněná metodou rozhovoru, při kterém využívají žáci svých předchozích zkušeností, na které může učitel při výkladu navázat. Tyto metody jsou pro zvýšení názornosti doplněny metodami názorně demonstračními – ukázky a pozorování předmětů a jevů, předvádění pokusů (v rozsahu daném možnostmi školy), demonstrací statických obrazů, statická

a dynamická projekce. V hodinách diagnostických se využívá metody písemných prací a metody rozhovoru.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky učení jsou kontrolovány průběžně – hodnotí se úroveň pochopení učiva, schopnost řešit jednoduché slovní úlohy a diagramy. Písemné zkoušení je prováděno formou krátkých písemných prací, kterými se ověřují znalosti z posledních probíraných témat, nebo formou delších písemných prací vztahujících se k probraným tématickým celkům nebo jejich logicky odděleným částem. Ústní zkoušení je realizováno formou individuálního rozhovoru se žákem nebo formou frontálního zkoušení žáků. Úroveň žáky získaných znalostí a vědomostí je hodnocena dle klasifikačního řádu školy. Výsledná známka zohledňuje aktivitu žáka v hodinách, plnění zadaných úkolů a individuální předpoklady a vlohy.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence

Ve výuce fyziky žák využívá ke svému učení různé informační zdroje (internet, odborné časopisy, televizní pořady apod.) včetně svých osobních zkušeností a zkušeností ostatních lidí. V hodinách fyziky žák rozvíjí svou schopnost aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat svůj názor a kriticky zvažovat názory a postoje ostatních lidí. Své názory opírá o ověřené získané poznatky. Při řešení fyzikálních úloh žák správně používá a převádí běžné fyzikální jednotky, používá pojmy kvantifikujícího charakteru a aplikuje základní matematické postupy.

Průřezová témata

Vyučovací předmět fyzika přispívá k tématu člověk a životní prostředí hlavně svými částmi zabývajícími se ochranou před negativními účinky hluku, ochranou před různými druhy radioaktivního záření. Učí žáka respektovat princip udržitelného rozvoje v úzké souvislosti s rostoucí energetickou náročností tohoto rozvoje v závislosti na volbě zdrojů energie, zejména pak jaderné, ve vztahu k životnímu prostředí.

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět fyzika patří mezi základní přírodovědné obory pracující s kvantifikovanými veličinami. Díky tomuto charakteru je postaven na dostatečných znalostech matematiky a to zejména znalostech řešení lineárních rovnic, úprav vzorců, zlomků a mocnin. Na znalosti získané v tomto předmětu navazují všechny odborné předměty.

Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky.

Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů.

Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby:

- *pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;*

- *chápe postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;*
- *porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;*
- *respektovali principy udržitelného rozvoje;*
- *získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;*
- *samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;*
- *pochope vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;*
- *osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;*
- *dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;*
- *osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.*

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

MATEMATICKÉ KOMPETENCE

- **aplikuje matematické postupy při řešení praktických úkolů v běžných situacích**
- **používá pojmy kvantifikujícího charakteru**
- **správně používá a převádí běžné jednotky**

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- **pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií**
- **pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií**
- **získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet**

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- **účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje**

FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEDNOTKY A JEJICH MĚŘENÍ , 3 HODIN

výstupy	učivo
rozdělí jednotky soustavy SI	Fyzikální veličiny a jednotky Soustava SI Násobky a díly jednotek Měření a měřidla
vyjmenuje základní jednotky SI	

převádí jednotky pomocí dílů a násobků změří velikost nejpoužívanějších veličin	
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla</p> <p>přesahy z: STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, M (1. ročník): Operace s reálnými čísly</p>	

KINEMATIKA , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>vysvětlí pojem kinematika</p> <p>vysvětlí pojem relativnost klidu a pohybu</p> <p>vysvětlí pojem trajektorie</p> <p>rozezná druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu</p> <p>charakterizuje rovnoměrně zrychlený pohyb</p> <p>charakterizuje volný pád jako rovnoměrně zrychlený pohyb</p> <p>vysvětlí pojmy perioda a frekvence</p>	<p>Relativnost klidu a pohybu, hmotný bod, vztažná soustava, doba, dráha</p> <p>Okamžitá a průměrná rychlost, rozdělení pohybů</p> <p>Rovnoměrný přímočarý pohyb</p> <p>Rovnoměrně zrychlený pohyb</p> <p>Volný pád</p> <p>Skládání pohybů</p> <p>Rovnoměrný pohyb po kružnici</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy z: STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, M (1. ročník): Lineární rovnice o jedné neznámé</p>	

DYNAMIKA , 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>vysvětlí pojem dynamika</p> <p>charakterizuje pojem síla a její účinky na těleso</p> <p>graficky znázorní sílu</p>	<p>Síla a její účinky</p> <p>Newtonovy pohybové zákony</p> <p>Hybnost a impuls síly</p> <p>Odstředivá a dostředivá síla</p> <p>Gravitační zákon</p>

<p>vlastními slovy formuluje Newtonovy pohybové zákony</p> <p>určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají</p> <p>rozlišuje pojmy hybnost a impuls</p> <p>popíše odstředivou a dostředivou sílu jako síly akce a reakce</p> <p>popíše působení gravitační síly mezi dvěma tělesy</p> <p>popíše gravitační a tíhové pole Země</p>	<p>Gravitační a tíhové pole Země</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy z: STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů</p>	

MECHANICKÁ PRÁCE A ENERGIE , 2 HODIN

výstupy	učivo
<p>určí mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly</p> <p>vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie</p> <p>vysvětlí výkon, účinnost, řeší jednoduché úlohy</p>	<p>Mechanická práce</p> <p>Kinetická energie</p> <p>Potenciální energie</p> <p>Zákon zachování energie</p> <p>Výkon a účinnost</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy z: STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti</p>	

MECHANIKA TUHÉHO TĚLESA , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>vysvětlí moment síly a jeho otáčivý účinek na těleso</p> <p>složí dvě síly působící na těleso</p> <p>určí výslednici sil působících na těleso</p>	<p>Tuhé těleso, moment síly vzhledem k ose otáčení</p> <p>Skládání sil</p> <p>Jednoduché stroje</p> <p>Převody</p>

<p>popíše jednoduché stroje popíše typy deformací těles, rozliší deformaci trvalou a dočasnou</p>	Deformace těles
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy přesahy z: STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů</p>	

MECHANIKA TEKUTIN , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše vlastnosti tekutin vysvětlí pojem tlak, tlaková síla definuje pojem manometr charakterizuje hydrostatický tlak vysvětlí svými slovy Pascalův a Archimédův zákon aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh popíše proudění kapaliny trubicemi různých průřezů vysvětlí závislost odporové síly na tvaru tělesa</p>	<p>Vlastnosti tekutin Tlak , tlaková síla Hydrostatický tlak, hydrostatické paradoxon Pascalův zákon, hydraulický lis Archimédův zákon, působení hydrostatické vztlakové síly na tělesa v kapalině Atmosférický tlak, barometr, Proudění tekutin, rovnice kontinuity, hydrodynamické paradoxon Odpor prostředí</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: STR (1. ročník): Potrubí a armatury přesahy z: STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů</p>	

TERMIKA A MOLEKULOVÁ FYZIKA , 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše částicové složení látek a chování částic v látce</p> <p>rozlišuje pojmy teplo a teplota</p> <p>vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny</p> <p>vysvětlí pojem měrná tepelná kapacita</p> <p>vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi</p> <p>popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů</p> <p>popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi</p>	<p>Částicové složení látek</p> <p>Teplo, teplota, vnitřní energie, změna vnitřní energie</p> <p>Měrná tepelná kapacita</p> <p>Teplotní roztažnost pevných látek</p> <p>Tepelné motory</p> <p>Struktura pevných látek a kapalin, změny skupenství</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

MATEMATICKÉ KOMPETENCE

- aplikuje matematické postupy při řešení praktických úkolů v běžných situacích
- používá pojmy kvantifikujícího charakteru
- správně používá a převádí běžné jednotky

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje

ELEKTRICKÉ POLE , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj</p> <p>popíše vzájemné působení dvou nábojů</p> <p>vysvětlí pojem el.potenciál a napětí</p> <p>vysvětlí princip a funkci kondenzátoru</p>	<p>Elektrické pole</p> <p>Vzájemné působení elektricky nabitých těles</p> <p>Elektrický náboj</p> <p>Coulombův zákon</p> <p>Elektrický potenciál, napětí</p> <p>Elektrická kapacita,kondenzátor</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ELEKTRICKÝ PROUD V PEVNÝCH LÁTKÁCH , 3 HODIN

výstupy	učivo
<p>vysvětlí pojem elektrický proud</p> <p>popíše odpor vodiče v závislosti na délce,průřezu a materiálu vodiče</p> <p>řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona</p> <p>sériově a paralelně spojuje rezistory</p>	<p>Elektrický proud</p> <p>Elektrický obvod</p> <p>Odpor vodiče</p> <p>Ohmův zákon</p> <p>Spojování rezistorů</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

POLOVODIČE , 1 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše princip a použití polovodičových součástek s přechodem PN</p>	<p>Vodivost polovodičů</p> <p>Polovodičové součástky</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

MAGNETICKÉ POLE , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše magnetické pole magnetu, vodiče s proudem a cívky</p> <p>určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem</p> <p>popíše silové působení mezi dvěma rovnoběžnými vodiči</p> <p>vysvětlí princip elektromagnetické indukce</p>	<p>Magnetické pole trvalého magnetu</p> <p>Magnetické pole vodiče s proudem, cívky</p> <p>Vodič s proudem ve vnějším magnetickém poli</p> <p>Vzájemné působení dvou rovnoběžných vodičů s proudem</p> <p>Elektromagnetická indukce</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

STŘÍDAVÝ PROUD , 3 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice</p> <p>popíše vznik trojfázové soustavy napětí</p> <p>vysvětlí pojmy generátor, elektromotor a transformátor</p>	<p>Vznik střídavého napětí a proudu</p> <p>Trojfázová soustava napětí</p> <p>Elektrické stroje na střídavý proud - generátory, elektromotory, transformátory</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

KMITÁNÍ A VLNĚNÍ , 2 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše periodický pohyb, periodu a frekvenci</p> <p>rozliší tlumené a netlumené kmitání</p> <p>rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření</p>	<p>Periodický pohyb</p> <p>Tlumené a netlumené kmitání</p> <p>Mechanické vlnění</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ZVUKOVÉ VLNĚNÍ , 2 HODIN

výstupy	učivo
charakterizuje základní vlastnosti zvuku vysvětlí pojem ultrazvuk vysvětlí negativní vliv hluku a popíše způsoby ochrany sluchu	Zvuk a jeho vlastnosti, šíření zvuku, rezonance Ultrazvuk, ultrazvuková defektoskopie Ochrana před negativními účinky hluku
komentář	
pokrytí průřezových témat	
Člověk a životní prostředí V části ochrana před negativními účinky hluku je žákovi vysvětleno škodlivé působení hluku na sluchové ústrojí člověka a zvířat, na jeho psychiku a celkový zdravotní stav. Na příkladech z lékařské praxe jsou žákovi podány konkrétní případy devastace lidského zdraví.	

SVĚTLO A JEHO ŠÍŘENÍ , 4 HODIN

výstupy	učivo
vysvětlí podstatu vzniku světla charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích popíše význam různých druhů elektromagnetického záření rozdělí optická prostředí řeší úlohy na odraz a lom světla	Podstata světla a jeho vlastnosti Vlnová délka a frekvence světla, světelné spektrum Elektromagnetická záření Šíření světla v prostředí Odraz a lom světla
komentář	
pokrytí průřezových témat	

OPTICKÉ ZOBRAZOVÁNÍ , 3 HODIN

výstupy	učivo
řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami vysvětlí optickou funkci oka a korekci jeho vad	Zobrazení zrcadly Zobrazení čočkami Lidské oko a jeho vady
komentář	

pokrytí průřezových témat

FYZIKA ATOMU , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu</p> <p>popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony</p> <p>vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením</p> <p>vysvětlí pojmy štěpná reakce a jaderná syntéza</p> <p>popíše princip získávání energie v jaderném reaktoru</p>	<p>Struktura atomu</p> <p>Atomové jádro</p> <p>Radioaktivita, jaderné záření</p> <p>Jaderné reakce</p> <p>Využití jaderné energie</p>

komentář

pokrytí průřezových témat

Člověk a životní prostředí

V části radioaktivita a jaderné záření se žák doví o nebezpečnosti jaderného záření a ochraně člověka před tímto zářením. Žáku je problematika podávána tak, aby neměl obavu z mírového využití jaderné energie v jaderných elektrárnách nebo lékařských přístrojích. Zároveň je zdůrazněna úloha jaderné energie v zajištění trvale udržitelného rozvoje lidské civilizace na Zemi.

VESMÍR , 3 HODIN

výstupy	učivo
<p>definuje pojmy galaxie, hvězdokupa, hvězda, mlhovina, planetární systém, planeta, měsíc</p> <p>vyjmenuje příklady základních typů hvězd</p> <p>charakterizuje Slunce jako hvězdu</p> <p>popíše objekty ve Sluneční soustavě</p>	<p>Vznik Vesmíru</p> <p>Základní vesmírné objekty</p> <p>Sluneční soustava</p>

komentář

pokrytí průřezových témat

4.3.2. Základy ekologie

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Základy ekologie

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 1 hodina za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1.9.2009

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je vést žáky od pochopení základních ekologických souvislostí v přírodě a biosociální podstaty člověka k poznávání vztahů člověka a jeho životního prostředí v současné etapě vědeckotechnického a civilizačního vývoje.

Charakteristika učiva

Výuka předmětu má umožnit žákům poznat podstatu živé bytosti, fyzického prostředí, vztahu prostředí k těmto bytostem a také dynamiku biosféry, biologické reality člověka, metabolických mechanismů působících na udržení a přežití druhů. Má také umožnit pochopení jak kladné stránky rychlého technického pokroku, tak i jeho negativní stránky projevující se v narušení biosféry, což představuje vážné nebezpečí pro společnost a život vůbec.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Učivo tvoří základní soubor poznatků a je určeno pro všechny učební a studijní obory. V jeho rámci si žáci zopakují, prohloubí a rozšíří poznatky z ekologie a z problematiky životního prostředí získané na základní škole a seznámí se s mechanismy působení člověka na ekosystémy, živé i neživé složky životního prostředí.

Strategie výuky

Ve vyučovacích hodinách je vhodné zařazovat besedy, exkurze a všeobecně dávat přednost aktivizujícím metodám. Velký důraz je třeba klást na aktualizaci učiva, využívání regionálních zvláštností a výchovně vzdělávacích možností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků je založeno na těchto základních ukazatelích:

1. Hodnocení školních či domácích projektů

Hodnotí se kvalita vlastního projektu, průběžná práce na projektu, odevzdání v termínu a ústní obhajoba projektu.

2. Písemné zkoušení po ukončení tematického celku

3. Individuální ústní zkoušení

4. Aktivita ve vyučovací hodině

5. Plnění domácích úkolů, způsob vedení sešitů

6. Materiální připravenost na vyučování (psací potřeby, sešity, pomůcky)

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Předmět rozvíjí nejen příslušnou odbornost, ale i klíčové kompetence. Rozvíjí tedy soubor schopností, znalostí, postojů a hodnot, které jsou obecně uplatnitelné a přenositelné. Tyto klíčové kompetence budou využity jak v profesním, tak osobním životě. Příkladem klíčových kompetencí jsou kompetence komunikativní, personální, sociální, informační, pracovní či matematické.

Celé průřezové téma člověk a životní prostředí je naší škole realizováno v předmětu základy ekologie.

Mezipředmětové vztahy

Společně s ostatními předměty vyučovací předmět základy ekologie tvoří vzájemně propojený systém. Předmět základy ekologie souvisí jak s odbornými, tak i všeobecně vzdělávacími předměty.

Člověk a životní prostředí

Celé průřezové téma člověk a životní prostředí je naší škole realizováno v předmětu základy ekologie. Průřezové téma člověk a životní prostředí koresponduje se všemi tematickými celky, které jsou začleněny do předmětu základy ekologie. Cíle tohoto průřezového tématu se proto shodují s klíčovými a odbornými kompetencemi, kterých mají žáci dosáhnout v rámci předmětu základy ekologie.

Žáci jsou ve výuce vedeni k tomu, aby:

- měli úctu k živé i neživé přírodě a respektovali život jako nejvyšší hodnotu;
- získali povědomí o základních ekologických zákonitostech a negativních dopadech působení člověka na přírodu a chovali se zodpovědně nejen ve vlastním zájmu, ale zejména v zájmu veřejném;
- naučili se dodržovat zásady úspornosti a hospodárnosti s veškerými zdroji;
- přispívali ke zlepšení životního prostředí a přijali odpovědnost za jeho údržbu a ochranu;
- osvojili si takové poznatky o živé a neživé přírodě, které by mohli využívat ve svém praktickém denním životě.

Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky.

Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů.

Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby:

- *pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;*
- *cháпали postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;*
- *porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;*
- *respektovali principy udržitelného rozvoje;*
- *získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;*
- *samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;*

- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
- dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

ÚVOD DO PŘEDMĚTU , 1 HODIN

výstupy	učivo
seznámí se s organizací předmětu	Organizace předmětu, pomůcky, tematický plán
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ZÁKLADNÍ ZNAKY A PROJEVY ŽIVOTA , 6 HODIN

výstupy	učivo
---------	-------

<p>charakterizuje základní znaky a projevy života</p> <p>charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi</p> <p>vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav</p> <p>popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života</p> <p>vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou</p> <p>charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly</p> <p>uvede základní skupiny organismů a porovná je</p> <p>objasní význam genetiky</p>	<p>Vznik života</p> <p>Buňka a základní životní děje</p> <p>Organizmy</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ZÁKLADY OBECNÉ EKOLOGIE , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>vysvětlí obsah pojmu obecná ekologie</p> <p>vysvětlí základní ekologické pojmy</p> <p>charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy)</p> <p>charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu</p> <p>uvede příklad potravního řetězce</p> <p>popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického</p> <p>charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem</p>	<p>Vymezení pojmu ekologie</p> <p>Abiotické a biotické podmínky života</p> <p>Ekosystém</p> <p>Biosféra</p>
komentář	

pokrytí průřezových témat

přesahy z:

ON (1. ročník): Ochrana obyvatelstva

ČLOVĚK , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>charakterizuje člověka jako lidskou bytost</p> <p>popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav</p> <p>vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu</p> <p>uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence</p>	<p>Vývoj člověka</p> <p>Vztah člověk a prostředí</p> <p>Lidský organizmus</p> <p>Zdraví a nemoc</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>ON (2. ročník): Ochrana obyvatel a havárie,</p> <p>ON (3. ročník): Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p> <p>přesahy z:</p> <p>ON (2. ročník): Ochrana obyvatel a havárie</p>	

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ČLOVĚKA , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>charakterizuje životní prostředí člověka</p> <p>popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody</p> <p>hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí</p> <p>charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví</p> <p>charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí</p> <p>popíše způsoby nakládání s odpady</p> <p>charakterizuje globální problémy na Zemi</p> <p>uvede základní znečišťující látky v ovzduší,</p>	<p>Charakteristika životního prostředí člověka</p> <p>Přírodní zdroje a jejich využívání</p> <p>Vlivy lidských činností na biosféru</p> <p>Ohrožování biosféry</p> <p>Ekologické problémy</p>

<p>ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci</p> <p>uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: ON (2. ročník): Ochrana obyvatel a havárie, ON (3. ročník): Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p> <p>přesahy z: ON (2. ročník): Ochrana obyvatel a havárie, ON (3. ročník): Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p>	

PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, AKTUÁLNÍ EKOLOGICKÉ PROBLÉMY , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>pečuje o životní prostředí, zná aktuální ekologické problémy</p> <p>uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí</p> <p>vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí</p> <p>zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí</p> <p>na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému</p>	Způsoby a nástroje péče o životní prostředí
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy z: ON (2. ročník): Soudobý svět</p>	

4.3.3. Chemie

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Chemie

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 1 hodin týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Obecné cíle

Cílem předmětu je poskytnout žákům v přehledu poznatky o některých chemických látkách, jevech a zákonitostech, upozornit na vztahy a souvislosti mezi nimi. Rozvíjet logické myšlení a tvůrčí schopnosti žáků, schopnost řešit problém, stručně a přesně formulovat myšlenky, vyslovovat hypotézy. Rozvíjet vědomosti a dovednosti využitelné v dalším vzdělávání, v odborné praxi i v běžném životě. Přispět k hlubšímu pochopení přírodovědných jevů, pojmů, zákonů a formování pozitivních vztahů žáků k přírodnímu prostředí.

Charakteristika předmětu

Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům chemie a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Rozpoznávají různé závislosti známých jevů. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky. Zdokonalují se v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Vzdělávání vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka v předmětu chemie je vedena tak, aby žák zvládl:

- základní poznatky z různých oborů chemie a používal je v odborném vzdělávání, v odborné praxi a běžném životě
- vysvětlit využití běžných chemických látek v odborné praxi a běžném životě, jejich vliv na zdraví člověka a životní prostředí
- správně používat základní chemické pojmy, terminologii, chemické názvosloví
- popsat vlastnosti některých látek a podstatu některých chemických reakcí a umět je aplikovat do souvislostí s praktickým využitím
- zásady a pravidla bezpečnosti práce s chemikáliemi a nebezpečnými látkami, zejména s běžně dostupnými hořlavinami, žiravinami, jedovatými a zdraví škodlivými látkami a umět poskytnout nejnutnější první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami

Strategie výuky

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka, samostatná práce žáků
- vysvětlování
  - pochopení příčin, souvislostí, podstaty jevů

- důraz na usuzování, analýzu, zobecňování a logické myšlení
- analogie, přirovnání
- rozhovor
  - otázky vedou k samostatnému myšlení, je kladen důraz na správné formulace a nedvojznačnost zadání
  - v odpovědích je žák veden k obsahové správnosti, logické přesnosti a jazykové vytržebnosti
- práce s textem
  - zpracování textových informací
  - samostatná aktivita
  - vyhledávání pojmů
- metody názorně demonstrační
  - tradiční slovní vyjadřování nahradit různými značkami, operace se symboly související s matematickou logikou
  - demonstrace intelektuální dovednosti – ukázka jak správně postupovat a zároveň varovat před častými chybami, žáky vést ke spolupráci vhodně volenými otázkami
- metody písemných prací
  - obsahová a jazyková správnost, úhlednost, pečlivost
  - domácí úkoly – samostatná, tvořivá činnost žáků
  - referáty, seminární práce – zadávány individuálně, zpracovávají vymezený úsek učební látky nebo obohacují výuku o zajímavé poznatky – možnost zpracovat téma formou prezentace na PC
- problémové učení, diskuse, metody situační
- exkurze
- projektové vyučování

Hodnocení výsledků vzdělávání

Kriteria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena školním klasifikačním řádem s ohledem na individuální požadavky integrovaných žáků. Hodnocení je písemné a ústní projevy. Na závěr většího celku je zařazeno písemné zkoušení, jehož obsahem je zejména ověření vytvořených souvislostí a logického pochopení probírané problematiky.

Do hodnocení se promítá i případná projektová činnost žáků. Obsah souvisí s probíranou látkou či palčivým problémem naší doby. Práce je hodnocena podle nápaditosti zpracování a aktuálnosti zpracovaného tématu. Nejlepší práce postupují do školního kola soutěží Globální problémy lidstva a Problémy životního prostředí regionu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Kompetence k učení

- ovládat různé techniky učení, klást důraz na systematické pozorování, popis, hledání souvislostí mezi jevy a jejich logické vysvětlení
- správně používat chemické termíny, symboly
- samostatně či ve skupinách formulovat závěry
- klást důraz na mezipředmětové vztahy
- vyhledávat a třídit informace z odborné literatury, denního tisku, internetu a ke zpracování používat výpočetní techniku

Kompetence k řešení problémů

- řešit problémové úlohy a situace související s učivem

- pracovat s chybou, volit různé způsoby řešení
- obhajovat svá rozhodnutí
- nacházet příklady chemických dějů a jevů z běžné praxe, vysvětlovat jejich chemickou podstatu
- aplikovat poznatky v praxi
- rozvíjet analytické, syntetické a deduktivní myšlení řešením vhodných úloh, projektů

Kompetence komunikativní

- správně užívat chemické termíny a symboly
- provádět rozbor, hledat možnosti prezentace vlastního postupu a výsledků práce
- komunikovat, argumentovat a diskutovat, vhodným způsobem obhajovat svůj názor
- přesně, jasně a stručně formulovat, důrazně dbát na logickou strukturu a posloupnost argumentací v písemném i mluveném projevu
- respektovat práci druhého

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- bezpečně a účinně používat učební pomůcky, potřeby a vybavení učeben, udržovat je v provozuschopném stavu
- dodržovat vymezená pravidla a povinnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- využívat získané poznatky v odborných předmětech, odborné praxi a v běžném životě

Kompetence personální a sociální

- dokáže spolupracovat a smysluplně diskutovat
- vhodně projevovat a rozvíjet osobnostní rysy – cílevědomost, ctízámostivost, sebevědomí
- pracovat samostatně i v týmu, pomocí soutěží zvyšovat sebedůvěru i prospěchově slabších žáků, umožnit jejich seberealizaci, sebekritičnost a respektování názoru druhých

Kompetence občanské a kulturní povědomí

- rozvíjet právní vědomí, smysl pro povinnost, dodržování řádů a předpisů
- respektovat pravidla pro práci s chemickými látkami
- dodržovat pravidla slušného chování, rozvíjet smysl pro zodpovědné a ohleduplné chování, smysl pro povinnost
- zodpovědně řešit krizové situace a situace ohrožující zdraví člověka

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- vyhledávat a třídit informace z odborné literatury, denního tisku, internetu a ke zpracování používat výpočetní techniku
- ověřovat si věrohodnost informací z různých informačních zdrojů

Kompetence matematické

- popsat a správně využít vztahy mezi jevy při řešení praktických úloh
- provádět odhad reálného výsledku řešení dané úlohy
- číst a tvořit tabulky, grafy a schémata
- používat matematické postupy při řešení praktických úloh

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- osvojit si zásady efektivní mezilidské komunikace a asertivity
- pochopit zásady zdravého životního stylu – zásady správné životosprávy, ochrany zdraví, stravování, hygienických návyků, pochopit škodlivost působení alkoholu, kouření a jiných drog na lidský organismus, význam účelného využívání volného času

Člověk a životní prostředí

- rozumět významu racionálního hospodaření jak pro jednotlivce a rodinu, tak i pro celou společnost a stát – hospodárné využívání zdrojů a surovin, vlastní možnosti podílu na úsporách a recyklaci

Člověk a svět práce

- znát základní práva a povinnosti zaměstnance – právo na ochranu zdraví při práci, povinnost dodržovat zákonná ustanovení
- umět se prezentovat a mít schopnost formulovat své myšlenky

Informační a komunikační technologie

- používat sdělovací prostředky a komunikační technologie k vyhledávání, zpracovávání, uchovávání a předávání informací v průběhu vzdělávání, při výkonu povolání i pro potřeby dalšího vzdělávání

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

MATEMATICKÉ KOMPETENCE

- správně používá a převádí běžné jednotky
- používá pojmy kvantifikujícího charakteru
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- nachází vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je popsat a využít pro dané řešení
- čte různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)
- aplikuje znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru
- aplikuje matematické postupy při řešení praktických úkolů v běžných situacích

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi

ZÁKLADY CHEMIE , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek</p> <p>popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby</p> <p>popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické sousta-</p>	<p>Základní pojmy chemie (látka, atom, molekula, prvek, sloučenina)</p> <p>Stavba atomu (jádro, obal, částice, oběhové sféry, protonové číslo)</p> <p>Stavba molekul (chemická vazba, sdílení valenčních elektronů, struktura)</p> <p>Chemické vazby (princip, druhy, energie,</p>

<p>vě prvků</p> <p>vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí</p> <p>vysvětlí vlastnosti anorganických látek</p> <p>tvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučenin</p> <p>charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí</p> <p>charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy</p> <p>uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí</p>	<p>stabilita)</p> <p>Chemické reakce (princip, druhy, energie, oxidoredukční děje)</p> <p>Chemické látky (prvky, sloučeniny, směsi, roztoky, amorfni, vláknité, síťové, krystalické domény)</p> <p>Periodická soustava prvků (skupiny, vlastnosti, protonová čísla, izotopy)</p> <p>Chemické sloučeniny (sírniky, oxidy, peroxidy, hydroxidy, kyseliny, soli)</p> <p>Chemické roztoky a směsi (pravé, nepravé, elektrolytické, plazmatické)</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

CHEMICKÉ NÁZVOSLOVÍ, 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek</p> <p>zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin</p> <p>popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků</p>	<p>Princip slučování atomů do molekul (valenční sféra, uzavřený oktet, kladné a záporné afinity)</p> <p>Druhy chemických vazeb (kovová, iontová, kovalentní, energie a stabilita vazby)</p> <p>Chemické vzorce (sumární, skupinové, strukturální)</p> <p>Druhy chemických reakcí (slučování, rozklad, nahrazování, redukce, oxidace, neutralizace)</p> <p>Chemické rovnice (mocenství, stálé poměry slučovací, zápisy)</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
přesahy do:	

F (1. ročník): Termika a molekulová fyzika

ANORGANICKÉ SLOUČENINY , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek</p> <p>popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby</p> <p>zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin</p> <p>popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků</p> <p> vysvětlí vlastnosti anorganických látek</p> <p>tvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučenin</p> <p>charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí</p> <p>popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi</p> <p>provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi</p>	<p>Sírníky (druhy, vlastnosti, vzorce)</p> <p>Oxidy nekovů (druhy, vlastnosti, vzorce)</p> <p>Oxidy kovů (druhy, vlastnosti, vzorce)</p> <p>Kyseliny (druhy, vlastnosti, vzorce)</p> <p>Hydroxidy (druhy, vlastnosti, vzorce)</p> <p>Soli (druhy, vlastnosti, vzorce)</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ORGANICKÁ CHEMIE , 12 HODIN

výstupy	učivo
<p>dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek</p> <p>popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby</p> <p>zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin</p> <p>charakterizuje základní skupiny uhlovodí-</p>	<p>Uhlík (vlastnosti, formy, vazby)</p> <p>Vodík (vlastnosti, formy, vazby)</p> <p>Uhlovodíky (základní, aromatické, biotické, makromolekulární)</p> <p>Základní uhlovodíky (alkany, alkeny, alkyny, kyseliny, alkoholy, glykosidy)</p> <p>Aromatické uhlovodíky (benzeny, fenoly, krezoly, dehty)</p> <p>Biotické uhlovodíky (cukry, tuky, bílkoviny,</p>

<p>ků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy</p> <p>uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí</p> <p>charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny</p>	<p>silice, taniny)</p> <p>Makromolekulární uhlovodíky (polymery, polykondenzáty, polyadáty)</p> <p>Polymerační uhlovodíky (PVC, PE, MF a FF pryskyřice)</p> <p>Polykondenzační uhlovodíky (škroby, celulóza, PVAC)</p> <p>Polyadiční uhlovodíky (epoxidy, akryláty, PUR)</p> <p>Ostatní organické látky (acetony, ketony, tolueny)</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

CHEMICKÁ STAVBA ROSTLIN , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy</p> <p>uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí</p> <p>charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny</p> <p>charakterizuje nejdůležitější přírodní látky</p> <p>popíše vybrané biochemické děje</p>	<p>Stavba buňky (buněčná stěna, protoplazma, cytoplazma, jádro, plastidy, mitochondrie)</p> <p>Stavba buněčné stěny (primární, sekundární, fibrily, mikrofibrily, micely, amorfni části)</p> <p>Látky buněčné stěny (celulóza, hemicelulózy, lignin)</p> <p>Celulóza (stavba, struktura, vlastnosti)</p> <p>Hemicelulózy (stavba, struktura, vlastnosti)</p> <p>Lignin (stavba, struktura, vlastnosti)</p> <p>Látky buněčného obsahu (cukry, tuky, klovařiny, silice, třísloviny, balzámy)</p> <p>Taniny a třísloviny</p> <p>Balzámy a pryskyřice</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ZÁKLADY BIOCHEMIE , 9 HODIN

výstupy	učivo
<p>charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny</p> <p>charakterizuje nejdůležitější přírodní látky</p> <p>popíše vybrané biochemické děje</p>	<p>Sacharidy, lipidy, kyseliny nukleonové</p> <p>Biochemické procesy (dýchání, trávení, řízení humorálními reakcemi)</p> <p>Biokatalyzátory</p> <p>Stavba DNA a RNA</p>

	Genová informace DNA Genové manipulace (druhy, příčiny, důsledky) Mutace Crossing over
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ZÁVĚR CHEMIE , 14 HODIN

výstupy	učivo
dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek	Chemie a lidské zdraví Chemie a životní prostředí Chemie a životospráva Chemie a BOZP a PO Chemie a léčiva Chemie a návykové látky Mutageny a karcinogeny Opakování učiva Diskuse o budoucnosti lidstva
komentář	
pokrytí průřezových témat	

4.4. Matematické vzdělávání

4.4.1. Matematika

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Matematika

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 5 hodin týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích. Cílem předmětu je zprostředkovat žákům vědomosti a dovednosti potřebné nejen v běžném životě, ale i v životě profesním. Cílem matematického vzdělávání je vést žáky k řešení úloh a problémů, při kterých je nutno uplatnit logické myšlení, vytváření vlastních úsudků a představivosti. Přispívá ke správnému chápání kvantitativních i kvalitativních stránek reálného života.

Charakteristika učiva

Učivo je koncipováno tak, aby odpovídalo požadavkům středoškolského odborného vzdělávání. Poskytuje základní orientaci v matematické terminologii, v textu, při řešení problémových situací, pro aplikaci matematických poznatků v jiných předmětech, v praktickém životě a v odborné praxi. Požadavky na zvládnutí učiva jsou diferencovány podle významu tematických celků.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka ve všech tematických celcích vede žáky k rozvoji schopnosti aplikovat poznatky v odborné složce vzdělání i v profesním životě. Učivo předmětu navazuje na poznatky žáků, získané ze základní školy a tyto dále rozvíjí. Jsou zdůrazněny mezipředmětové vztahy.

Strategie výuky

Základním způsobem výuky je frontální vyučování vedené metodou řízeného rozhovoru v kombinaci se skupinovou prací, metoda názorně – demonstrační a metoda praktická s využitím prostředků informační technologie. Při volbě metod se přihlíží k úrovni žáků.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena ve školním klasifikačním řádu. Je posuzována úroveň odborných vědomostí a dovedností, používání správné terminologie, matematických symbolů, samostatnost při výpočtech, plynulost projevu žáka, logické myšlení, jeho aktivita a schopnost aplikování poznatků v praxi. Prověřování osvojeného učiva je ústní i písemné, žáci se specifickými poruchami učení jsou při hodnocení zohledněni.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Výuka matematiky rozvíjí především kompetence k řešení problémů a matematické kompetence.

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Téma Občan v demokratické společnosti je bude řešeno ve vztahu ke statistice a matematizaci výsledků výzkumu veřejného mínění, stavu občanské společnosti a demokracie samotné.

Člověk a životní prostředí

Využívání enviromentálních témat ve slovních úlohách s tematikou přírody a lidské společnosti.

Informační a komunikační technologie

- využívat prvky moderních informačních a komunikačních technologií (různá cvičení, samostatné práce,
- souhrnné práce)
- vyhodnotit informace získané z různých zdrojů – internetu
- využít a vytvořit různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)

Výuka matematiky neprobíhá v počítačové učebně.

Mezipředmětové vztahy

- Občanská nauka
- Ekonomika
- Fyzika
- Odborné předměty

Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracování, přenosu a uchování informací.

Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií.

V době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně.

Vyhledávání, zpracování, uchování i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních.

Informační a komunikační technologie již v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání.

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu

povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky.

Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů.

Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby:

- *pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;*
- *cháпали postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;*
- *porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;*
- *respektovali principy udržitelného rozvoje;*
- *získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;*
- *samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;*
- *pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;*
- *osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;*
- *dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;*
- *osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.*

1. ročník, 1 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace

KOMPETENCE K UČENÍ

- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

MATEMATICKÉ KOMPETENCE

- aplikuje znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru
- nachází vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je popsat a využít pro dané řešení
- používá pojmy kvantifikujícího charakteru
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- správně používá a převádí běžné jednotky

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

OPERACE S REÁLNÝMI ČÍSLY, 16 HODIN

výstupy	učivo
provádí aritmetické operace s přirozenými a celými čísly používá různé zápisy racionálního čísla	Množina přirozených čísel Množina celých čísel Množina racionálních čísel Množina reálných čísel

<p>provádí aritmetické operace se zlomky a desetinnými čísly</p> <p>zaokrouhlí desetinné číslo</p> <p>znázorní reálné číslo na číselné ose</p> <p>určí druhou mocninu a odmocninu čísla pomocí kalkulačtoru</p> <p>používá trojčlenku a řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu</p> <p>provádí početní výkony s mocninami s celočíselným mocnitelem</p> <p>provádí operace s mnohočleny (sčítání, odčítání, násobení) a lomenými výrazy</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: F (1. ročník): Fyzikální veličiny a jednotky a jejich měření</p>	

VÝRAZY A JEJICH ÚPRAVY, 14 HODIN

výstupy	učivo
<p>provádí operace s mnohočleny (sčítání, odčítání, násobení) a lomenými výrazy</p> <p>rozloží mnohočlen na součin a užívá vztahy pro druhou mocninu dvojčlenu a rozdíl druhých mocnin</p>	<p>Mnohočleny</p> <p>Lomené výrazy</p> <p>Výrazy s mocninami a odmocninami</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

LINEÁRNÍ ROVNICE O JEDNÉ NEZNÁMÉ, 6 HODIN

výstupy	učivo
řeší lineární rovnice o jedné neznámé	<p>Úpravy rovnic</p> <p>Slovní úlohy</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

přesahy do:
F (1. ročník): Kinematika

PLANIMETRIE , 14 HODIN

výstupy	učivo
<p>užívá pojmy a vztahy: bod, přímka, rovina, odchylka dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek, úsečka a její délka, úhel a jeho velikost</p> <p>sestrojí trojúhelník, různé druhy rovnoběžníků a lichoběžník z daných prvků a určí jejich obvod a obsah</p> <p>rozliší shodné a podobné trojúhelníky a své tvrzení zdůvodní užitím vět o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p>	<p>Základní pojmy Trojúhelník</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve

KOMPETENCE K UČENÍ

- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

MATEMATICKÉ KOMPETENCE

- používá pojmy kvantifikujícího charakteru
- nachází vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je popsat a využít pro dané řešení

- aplikuje matematické postupy při řešení praktických úkolů v běžných situacích
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- čte různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

PLANIMETRIE , 18 HODIN

výstupy	učivo
určí obvod a obsah mnohoúhelníků určí obvod a obsah kruhu, vzájemnou polohu přímky a kružnice řeší praktické úlohy s využitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku a věty Pythagorovy	Mnohoúhelníky Kružnice a kruh Trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku
komentář	
pokrytí průřezových témat	
přesahy do: TD (2. ročník): Výkresy součástí	

ŘEŠENÍ ROVNIC A NEROVNIC V R , 16 HODIN

výstupy	učivo
řeší lineární rovnice a jejich soustavy řeší lineární nerovnice o jedné neznámé a jejich soustavy řeší jednoduché kvadratické rovnice	Lineární rovnice a jejich soustavy Lineární nerovnice a jejich soustavy Jednoduché kvadratické rovnice Vyjádření neznámé ze vzorce
komentář	
pokrytí průřezových témat	

FUNKCE, 16 HODIN

výstupy	učivo
aplikuje v úlohách poznatky o funkcích, úpravách výrazů a rovnic sestrojí graf funkce, určí, kdy funkce roste nebo klesá	Základní pojmy: pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf Druhy funkcí: přímá a nepřímá úměrnost, lineární funkce
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>Člověk a životní prostředí Žáci vyhledávají z různých zdrojů závislosti dvou proměnných (růst těžby dřeva, vývoj znečištění ovzduší, oteplování, atd.)</p> <p>Informační a komunikační technologie Žáci vyhledávají z různých zdrojů závislosti dvou proměnných (populační křivka, nezaměstnanost, preference.)</p>	

FINANČNÍ MATEMATIKA, 16 HODIN

výstupy	učivo
řeší jednoduché úlohy finanční matematiky	Jednoduchý výpočet úroku Složené úrokování
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>Občan v demokratické společnosti Žáci řeší příklady jednoduchého i složeného úrokování běžné v občanském životě.</p>	
<p>přesahy do: E (3. ročník): Peníze, daně, pojistné</p>	

3. ročník, 1 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

KOMPETENCE K UČENÍ

- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

MATEMATICKÉ KOMPETENCE

- aplikuje matematické postupy při řešení praktických úkolů v běžných situacích
- aplikuje znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru
- nachází vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je popsat a využít pro dané řešení
- správně používá a převádí běžné jednotky
- používá pojmy kvantifikujícího charakteru
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- čte různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

STEREOMETRIE , 20 HODIN

výstupy	učivo
rozlišuje základní tělesa (krychle, kvádr, hranol, válec, pravidelný jehlan, rotační kužel) a určí jejich povrch a objem určí vzájemnou polohu bodů, přímk a rovin aplikuje poznatky o tělesech v praktických úlohách	Základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru Tělesa
komentář	

pokrytí průřezových témat

PRÁCE S DATY , 13 HODIN

výstupy	učivo
vyhledává, vyhodnocuje a zpracuje data porovnává soubory dat interpretuje údaje vyjádřené v diagramech, grafech a tabulkách určí četnost znaku a aritmetický průměr	Základní statistické pojmy Porovnávání dat
komentář	
pokrytí průřezových témat	
Informační a komunikační technologie Žáci graficky zpracovávají informace různých zdrojů (tisk, internet, televize, atd.)	

FINANČNÍ MATEMATIKA , 17 HODIN

výstupy	učivo
řeší základní úlohy finanční gramotnosti	Základní úlohy finanční gramotnosti
komentář	
pokrytí průřezových témat	
Občan v demokratické společnosti Žáci řeší základní úlohy finanční gramotnosti běžné v občanském životě.	
<p>přesahy do: E (3. ročník): Peníze, daně, pojistné</p> <p>přesahy z: E (3. ročník): Podnik, majetek podniku a hospodaření podniku, E (3. ročník): Pracovněprávní vztahy a související činnosti, E (3. ročník): Peníze, daně, pojistné</p>	

4.5. Vzdělávání pro zdraví

4.5.1. Tělesná výchova

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova předmětu: Tělesná výchova

Obor: Nástrojař 23-51-H/01

Hodinová dotace: 3 hodiny týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Oblast Vzdělávání pro zdraví zahrnuje jednak učivo potřebné k péči o zdraví a k ochraně člověka za mimořádných událostí, jednak učivo tělesné výchovy. Vzdělávací oblast by měla postupovat celým ŠVP. Škola rozpracuje výsledky vzdělávání do vyučovacích předmětů (např. tematika učiva péče o zdraví se může objevit v občanské nauce, základech ekologie, tělesné výchově a odborných předmětech) nebo vzdělávacích modulů, případně kurzů a jiných forem. Pro oblast péče o zdraví lze vytvořit i samostatný vyučovací předmět. Tělesná výchova bude realizována ve vyučovacím předmětu, sportovních kurzech, dnech (zařazeno např. plavání, bruslení, hry, turistika) a jiných organizačních formách a podle možností a podmínek (materiální podmínky, zájmy žáků, klimatické podmínky, podíl chlapců a dívek, zdravotně oslabení žáci apod.). Tělesná výchova by měla žáky v pohybových projevech a zlepšování tělesného vzhledu pomocí přiměřených prostředků kultivovat.

Obecné cíle

- vybavení žáků znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost
- výchova k provádění celoživotních pohybových aktivit, podpoře nadaných a zdravotně oslabených žáků
- podpora chování a postojů žáků ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví

Charakteristika učiva

- učivo představuje plánovitý systém vědomostí, pohybových dovedností a schopností, které si má žák osvojit
- základními prvky jsou poznatky a činnosti
- činnosti v tělesné výchově nacházejí své uplatnění v provádění tělesných cvičení (pořadová, kondiční, gymnastika, atletika, sportovní hry, úpoly, testování všeobecné pohybové výkonnosti, sezónní aktivity - bruslení, lyžování, plavání, turistika)

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- vytváření pozitivního vztahu k pravidelnému aktivnímu pohybu
- kompenzace nedostatku pohybu, jednostranné tělesné i duševní zátěže
- cílevědomá ochrana zdraví jako prvořadá hodnota člověka
- dosažení optimální sportovní a pohybové gramotnosti
- dodržování zásad správné životosprávy, všestranného tělesného rozvoje a zdravého životního stylu

Strategie výuky

Vyučování v tělesné výchově se provádí dle tematických plánů, vypracovaných na základě ŠVP v souladu s RVP.

Používané metody výuky

- vysvětlovací metoda
- metoda názorně - demonstrační
- metoda slovní
- metoda praktického cvičení

Organizační formy výuky

- hromadná frontální výuka
- skupinová výuka
- individuální výuka

Hodnocení výsledků žáků

- jedná se o proces soustavného poznávání, pozorování a posuzování žáka, založený na zjišťování, zaznamenávání, posuzování a hodnocení úrovně jeho osobnosti, učební činnosti a chování v hodinách tělesné výchovy
- provádí se v souladu se Školním řádem a pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků s přihlédnutím k somatickým předpokladům a zdravotnímu stavu žáka
- žák je hodnocen za zvládnutí konkrétního splnitelného cíle, aktivitu a vztah k pohybové činnosti, zájem o tělesnou výchovu a sport a vztah k plnění úkolů tělesné výchovy, projevu-jící se v jeho chování

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

- **Komunikativní kompetence**
  - schopnost vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování v interakci žák-žák, žák-učitel
- **Personální a sociální kompetence**
  - schopnost spolupráce s ostatními žáky
  - umění přijmout kritiku a reagovat na ni konstruktivně
  - dodržování pravidel fair-play
- **Kompetence k řešení problémů**
  - schopnost řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy
- **Kompetence k pracovnímu uplatnění**
  - schopnost dobře vykonávat své povolání

Průřezová témata

- **Člověk a životní prostředí**
  - odpovědnost za uchování životního prostředí
  - vytváření hodnot a postojů ve vztahu k životnímu prostředí
- **Občan v demokratické společnosti**
  - vhodná míra sebevědomí a schopnosti morálního úsudku
  - kvalitní vztahy mezi pedagogy a žáky, mezi žáky
- **Člověk a svět práce**
  - schopnost komunikace, správné analýzy situace, rozhodování a jednání

Mezipředmětové vztahy

Předmět z hlediska mezipředmětových vztahů nejvíce koresponduje s předměty občanská nauka, základy ekologie.

Výuka Tělesné výchovy převážně probíhá v hale basketbalového klubu Nový Jičín v měsících říjen-květen, na stadionu TJ v Novém Jičíně v měsících září a červen a na plaveckém bazéně v Novém Jičíně v měsících říjen-květen, popřípadě na hale Msgr. Šrámka v Novém Jičíně, protože škola nemá vlastní tělocvičnu a jiná sportoviště a tudíž jsme závislí na okolnostech, kde dojde k dohodě o pronájmu sportovního zařízení na daný školní rok.

Během výuky na naší škole dále zařazujeme pro naše žáky výuku plavání, alespoň jeden půlrok během 3 let studia, ale kdy bude daný učební blok plavání vyučován, záleží na rozvrhových možnostech daného školního roku.

Učební blok zdraví a první pomoc bude probrán v Občanské nauce v 1. ročníku.

Součástí tělesné výchovy je sportovně- turistický kurz a lyžařský kurz.

Sportovní kurz je na naší škole realizován formou 5-ti denního výjezdního pobytu v přírodě.

Program:

Plavání - adaptace na vodní prostředí

- dva plavecké způsoby, určená vzdálenost
- dopomoc, záchrana tonoucího

Turistika a sporty v přírodě - příprava turistické akce, chování v přírodě

- orientace v krajině
- orientační běh
- cykloturistika
- základní vodácký výcvik
- pěší turistika
- výstroj, výzbroj, údržba, oprava

Hry - fotbal

- florbal
- baseball
- volejbal

Lyžařský kurz je na naší škole organizován formou 6-ti denního pobytu v rekreačním středisku na horách.

Program:

- základy sjezdového lyžování
- základy běžeckého lyžování
- základy snowboardingu
- výstroj, výzbroj, údržba
- chování při pobytu na horách
- prevence úrazů a nemocí
- první pomoc
- naučné filmy a další informační zdroje (přednášky, diskuse, literatura)
- duševní zdraví a rozvoj osobnosti

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí

ORGANIZACE VÝUKY, 3 HODIN

výstupy	učivo
<p>volí sportovní výstroj a výzbroj podle prostředí a podmínek, podle dané sportovní činnosti</p> <p>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny v pohybových aktivitách</p> <p>sleduje a posuzuje sportovní aktivity a možnosti ve svém regionu, státě, na mezinárodní úrovni</p>	<p>Seznámení s učivem v TV</p> <p>BOZP</p> <p>Pracovní podmínky a sportoviště</p> <p>Chování a hygiena, význam pohybu pro zdraví</p> <p>Sportovní akce školy</p> <p>Přesun na sportoviště</p> <p>Cvičební úbor</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy z: ON (1. ročník): Ochrana obyvatelstva</p>	

ATLETIKA, 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>volí sportovní výstroj a výzbroj podle prostředí a podmínek, podle dané sportovní činnosti</p> <p>popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus</p>	<p>Běžecká abeceda</p> <p>Strečink</p> <p>Vytrvalostní běh 1500 m</p> <p>Sprinty 100 m</p> <p>Skok daleký</p> <p>Starty</p>

<p>objasní důsledky sociálně patologických závislostí v životě jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak chránit svoje zdraví</p> <p>využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti</p>	<p>Pohybová aktivita Regenerace a relaxace Odborné názvosloví</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

MÍČOVÉ HRY , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>prokáže dovednosti při poskytnutí první pomoci sobě a jiným</p> <p>zdůvodní význam zdravého životního stylu</p> <p>dovede posoudit vliv médií a reklamy na životní styl jedince</p> <p>sleduje a posuzuje sportovní aktivity a možnosti ve svém regionu, státě, na mezinárodní úrovni</p>	<p>Basketbal - herní činnost jednotlivce, dribling, dvojtakt, nahrávka na místě, v pohybu, střelba, utkání jako základ uplatnění herních dovedností v praxi, pravidla</p> <p>Florbal - herní činnost jednotlivce, ovládání hole, míčku, vedení míčku, nahrávka forhend, bekhend, zpracování míčku, střelba z místa, v pohybu, přiklepem, švihem, hra jako realizace herních činností v praxi, pravidla</p> <p>Fotbal - herní činnost jednotlivce, vedení míče, nahrávka, uvolňování bez a s míčem, hra</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

GYMNASTIKA , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>uplatňuje základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu</p> <p>využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti</p> <p>je schopen dávat dopomoc , záchranu</p> <p>ovládá kompenzační cvičení k regeneraci fyzických a duševních sil</p>	<p>Pořadová cvičení</p> <p>Šplh</p> <p>Gymnastika - kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou, kotoul letmo</p> <p>- hrazda po ramena - výmyk, sešin vpřed</p> <p>- roznožka přes různé druhy náradí</p> <p>Rytmičká gymnastika</p> <p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p>Cvičební úbor, záchrana a dopomoc</p> <p>Výživa a stravovací návyky</p> <p>Odborné názvosloví</p>

komentář
pokrytí průřezových témat

TESTOVÁNÍ TĚLESNÉ ZDATNOSTI, 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>uplatňuje základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu</p> <p>objasní důsledky sociálně patologických závislostí v životě jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak chránit svoje zdraví</p> <p>využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti</p>	<p>Běh 100m, 1500m</p> <p>Skok daleký z místa</p> <p>Obratnost</p> <p>Kliky</p> <p>Hra jako základní hodnotící prostředek</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku

ORGANIZACE VÝUKY, 2 HODIN

výstupy	učivo
<p>orientuje se v zásadách zdravé výživy</p> <p>dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak na ně reagovat v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí</p> <p>dovede rozlišit jednání fair play od nespportovního jednání</p>	<p>BOZP</p> <p>Sportovní akce školy</p> <p>Chování a hygiena</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ATLETIKA, 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>dovede uplatňovat techniku, základy taktiky daných sportovních aktivit</p> <p>využívá různých forem turistiky (pěší, cyklo, vodní) a seznamuje se s dalšími činnostmi při pohybu a pobytu v přírodě, na horách...</p> <p>komunikuje při pohybových činnostech, dodržuje smluvené signály, používá odbornou terminologii</p> <p>dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit</p> <p>pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu</p>	<p>Atletická abeceda</p> <p>Sprint 200m</p> <p>Skok vysoký, daleký</p> <p>Vytrvalostní běh 1500m</p> <p>Hod granátem</p> <p>Pravidla závodů a soutěží</p> <p>Životní prostředí</p> <p>Životní styl</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

MÍČOVÉ HRY , 12 HODIN

výstupy	učivo
<p>ovládá základní herní činnosti jednotlivce a podílí se na týmovém herním výkonu družstva</p> <p>komunikuje při pohybových činnostech, dodržuje smluvené signály, používá odbornou terminologii</p> <p>dovede rozlišit jednání fair play od nesporného jednání</p> <p>uplatňuje zásady bezpečnosti při hrách</p>	<p>Basketbal - pravidla - herní systémy - založení útoku, postupný útok, rychlý protiútok, útok a obrana v situaci 2:1, 3:2 - hra</p> <p>Florbal - činnost brankáře - buly, založení útoku, postupný útok, rychlý protiútok, standardní situace obranné, útočné - hra</p> <p>Fotbal - zónová obrana, útočné a obranné standardní situace, hra v oslabení, přesilová hra - taktika, pravidla, rozhodování</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ÚPOLY , 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak na ně reagovat v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí</p> <p>diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích</p>	<p>Pády Úpolové hry, sebeobrana Spolupráce s institucemi</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

TESTOVÁNÍ TĚLESNÉ ZDATNOSTI , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>dovede uplatňovat techniku, základy taktiky daných sportovních aktivit</p> <p>ovládá základní herní činnosti jednotlivce a podílí se na týmovém herním výkonu družstva</p> <p>dovede rozlišit jednání fair play od nesporného jednání</p>	<p>Běh 1500m Hod granátem Obratnost Shyby</p>

tovního jednání	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňuje, je připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, je finančně gramotný
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezájatě zvažuje návrhy druhých
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

ORGANIZACE VÝUKY, 2 HODIN

výstupy	učivo
dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví, ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky	BOZP Sportovní akce školy Chování a hygiena
dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a vybere vhodná sportoviště	

dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců, zná pravidla her, soutěží	
komentář	
pokrytí průřezových témat	

ATLETIKA , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>uplatňuje zásady sportovního tréninku</p> <p>dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost</p> <p>ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace</p> <p>dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji</p> <p>zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví</p> <p>podílí se na taktice a strategii při závodech, turnajích</p>	<p>Vytrvalostní běh 3000m</p> <p>Přespolní běh</p> <p>Štafetový závod</p> <p>Vrh koulí</p> <p>Organizace závodů, pravidla při závodech</p> <p>Preventivní program</p> <p>Zásady sportovního tréninku</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

MÍČOVÉ HRY , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a vybere vhodná sportoviště</p> <p>dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců, zná pravidla her, soutěží</p> <p>hodnotí své pohybové možnosti a dosahuje individuálních výkonů z nabídky pohybo-</p>	<p>Basketbal - rozhodování</p> <p>- osobní a zónová obrana pod košem, na vlastní polovině, standardní situace útočné, obranné, herní kombinace</p> <p>- hra</p> <p>Florbal - řízení hry</p> <p>- útok a obrana v početní přesile 2:1, 3:2, přesilová hra, taktika</p> <p>- hra</p>

<p>vých aktivit uplatňuje zásady sportovního tréninku dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení konfliktních situací popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel podílí se na taktice a strategii při závodech, turnajích</p>	<p>Volejbal - horní a dolní nahrávka, podání spodem a vrchem, hra dle upravených pravidel</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

POSILOVÁNÍ, 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví, ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky hodnotí své pohybové možnosti a dosahuje individuálních výkonů z nabídky pohybových aktivit uplatňuje zásady sportovního tréninku dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu) zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví</p>	<p>Kondiční a posilovací cvičení v rámci kruhového tréninku Pořadová cvičení Zdroje informací Zásady sportovního tréninku Beseda s odborníky, diskusní kroužky</p>

komentář
pokrytí průřezových témat

TESTOVÁNÍ TĚLESNÉ ZDATNOSTI, 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců, zná pravidla her, soutěží</p> <p>ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy</p> <p>dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji</p>	<p>Běh 3000m</p> <p>Obratnost</p> <p>Hod plným míčem 2kg</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

4.6. Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích

4.6.1. Informační a komunikační technologie

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova předmětu: Informační a komunikační technologie

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 3 hodiny týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Obecný cíl

- umožňuje žákům získat vědomosti a dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií
- pomáhá svými základy k uplatnění výpočetní techniky i v dalších předmětech
- zajišťuje efektivní práci s využitím nejnovějších technologií, zejména na internetu
- vytváří podmínky pro získání certifikátu ECDL

Charakteristika učiva

- základní pojmy v IKT
- technické vybavení počítače, druhy počítačů
- programové vybavení počítače, druhy software (systémové, aplikační)
- operační systémy a počítačové sítě
- internet a komunikace jako základ otevřeného informačního zdroje a prostředku pro komunikaci mezi účastníky
- textové editory a jejich použití
- tabulkové procesory a grafické vyjádření tabulek
- počítačová grafika
- prezentace
- databáze

Strategie výuky

- důraz je kladen na názornost výuky, tj. praktickou práci s počítačem
- vyučující používá názorné příklady k pochopení učiva a následně individuálně pomáhá při odstraňování nedostatků v praktických cvičeních
- při práci ve škole řeší žáci úkoly pomocí počítače
- vyučování probíhá v odborné učebně vybavené počítači

Hodnocení výsledků vzdělávání

- stěžejní formou hodnocení žáků je hodnocení výsledků z praktických cvičení – zpracované výstupy řešených úloh, jejich analýzy a závěry, realizované prezentace na daná témata apod.
- kontrolní testy a písemně zpracovávané prověrky - hlavně u těch odborných témat, kde je obtížné nebo nemožné praktické ověření znalostí
- klasické individuální zkoušení jednotlivých žáků, souhrnné práce z jednotlivých probíraných celků

- při hodnocení je kladen důraz na praktické zvládnutí učiva

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence

- rozvíjí dovednosti v oblasti informačních a komunikačních dovedností
- podporuje řešení problémů pomocí programové nápovědy
- zajišťuje efektivní zvládnutí práce s internetem
- rozšiřuje si vědomostí v učebním oboru pomocí informací na internetu
- správně používá novou odbornou terminologii a začleňuje se do vlastní komunikace s okolím nejen ve škole, ale i v širší společnosti
- cvičí se ve verbálních projevech, je veden ke správné komunikaci při prezentování svých dovedností a výsledků

Průřezová témata

Informační a komunikační technologie

- tento předmět pokrývá celé průřezové téma IKT

Občan v demokratické společnosti

- výuka IKT poskytuje žákům základnu pro rozhodování, posuzování a komunikaci s ostatními lidmi
- vztahy v kolektivu a solidaritu posiluje realizací párového vyučování vedoucího ke srovnání rozdílných dovedností
- projektovým přístupem používaným při řešení komplexních úloh napomáhá rozvoji samostatnosti, rozhodování a důvěry ve vlastní osobnost

Člověk a životní prostředí

- žák je seznámen se zdravotními riziky souvisejícími s nadměrnou prací u počítače
- žák je poučen o ekologické likvidaci technického prostředku výpočetní techniky, šetří energii používáním úsporných režimů, uvědomuje si, že digitalizace dat přispívá k šetření papírem
- žák získává schopnost vyhledat a uspořádat informace související s životním prostředím

Člověk a svět práce

- výuka předmětu IKT naučí žáky vyhledávat informace o pracovních příležitostech, získat informace z úřadu práce, zaregistrovat se u pracovních agentur, vytvořit strukturovaný životopis a využít síť Internet ke komunikaci

Mezipředmětové vztahy

- rozvíjí vědomosti v odborných předmětech
- rozvíjí jazykové dovednosti
- rozvíjí estetickou výchovu

Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracování, přenosu a uchování informací.

Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií.

V době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně.

Vyhledávání, zpracovávání, uchovávání i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních.

Informační a komunikační technologie již v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologiích do všech stupňů a oborů vzdělání.

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- učí se používat nové aplikace
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím, je mediálně gramotný

ZÁKLADNÍ POJMY INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ , 8 HODIN

výstupy	učivo
používá počítač a jeho periferie (obsluhuje je, detekuje chyby, vyměňuje spotřební materiál)	Zásady práce s počítačem <ul style="list-style-type: none"> • zásady správného sezení a osvětlení Hardware

<p>je si vědom možností a výhod, ale i rizik (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojených s používáním výpočetní techniky</p> <p>aplikuje výše uvedené – zejména aktivně využívá prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením</p> <p>využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vstupní a výstupní zařízení • základní jednotka • paměťová média <p>Software</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy (operační systémy + aplikační programy) <p>Data</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdíl mezi SW a daty, typy dat • prostředky zabezpečení dat před zničením <p>Antivirové programy</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítačové viry • jak se šíří a jak jim předcházet • druhy (Eset, AVG, Avast) • praktická ukázka <p>Autorský zákon</p> <ul style="list-style-type: none"> • porušování autorských práv k software a datům <p>Nápověda, manuál</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy z: ON (1. ročník): Člověk a demokracie</p>	

HARDWARE (TECHNICKÉ VYBAVENÍ POČÍTAČE), 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>používá počítač a jeho periferie (obsluhuje je, detekuje chyby, vyměňuje spotřební materiál)</p> <p>využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware</p>	<p>Počítačová sestava</p> <ul style="list-style-type: none"> • skříň počítače • monitor • klávesnice, myš • CPU (procesor) • MB (základní deska) • operační paměť • zdroj napájení • grafické karty (externí, interní) • tiskárny (inkoustová, laserová, ...) • interní a externí paměťová média <p>Sestavování počítače v internetovém obchodě</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověření znalosti jednotlivých komponentů
komentář	
pokrytí průřezových témat	

INTERNET A KOMUNIKACE , 4 HODIN

výstupy	učivo
<p>volí vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání</p> <p>získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet, ovládá jejich vyhledávání</p> <p>využívá další funkce poštovního klienta (organizování, plánování...)</p> <p>samostatně komunikuje elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření</p>	<p>Internet</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy internetu • historie internetu • služby internetu (včetně FTP) • adresy na internetu • práce s prohlížečem (druhy, ovládání MS IE) • práce s informacemi <p>Komunikační a přenosové možnosti internetu</p> <ul style="list-style-type: none"> • poštovní server • správa e-mailu • Outlook • on-line komunikace (chat, ICQ, Facebook, ...)
komentář	
pokrytí průřezových témat	

OPERAČNÍ SYSTÉMY , 6 HODIN

výstupy	učivo
<p>nastavuje uživatelské prostředí operačního systému</p> <p>orientuje se v běžném systému – chápe strukturu dat a možnosti jejich uložení, rozumí a orientuje se v systému adresářů, ovládá základní práce se soubory (vyhledávání, kopírování, přesun, mazání), odlišuje a rozpoznává základní typy souborů a pracuje s nimi</p> <p>využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware</p> <p>má vytvořeny předpoklady učit se používat nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, uvědomuje si analogie ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací</p>	<p>Funkce a druhy OS</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkce operačních systémů • současné druhy OS na trhu <p>Prostředí a nastavení OS</p> <ul style="list-style-type: none"> • hlavní panel, tlačítko Start, plocha, ikony, koš • okno programu a jeho prvky, práce s okny • nápověda <p>Adresářová struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • složka, soubor, základní typy souborů • správa dat (souborový manažer a jeho použití) • komprese souborů • vyhledávání souborů <p>Příslušenství OS</p> <ul style="list-style-type: none"> • průzkumník • přehrávání hudby a videa • záznam zvuku • textový editor • kalkulačka

	<ul style="list-style-type: none"> malování
komentář	
pokrytí průřezových témat	

TEXTOVÉ EDITORY I, 11 HODIN

výstupy	učivo
<p>vytváří, upravuje a uchovává strukturované textové dokumenty</p>	<p>Aplikace pro psaní textu</p> <ul style="list-style-type: none"> základní pojmy nápověda <p>Textový blok</p> <ul style="list-style-type: none"> označení kopírování vyjmutí <p>Formát textu</p> <ul style="list-style-type: none"> pravidla psaní textu fonty písma, velikost zdůraznění textu zarovnávání textu číslování, odrážky barvy, rámečky tabulátory sloupce <p>Psaní vzorců a symbolů</p> <p>Dokumenty</p> <ul style="list-style-type: none"> uložení, uložení jako otevření existujícího dokumentu kontrola pravopisu tabulka v dokumentu náhled, tisk vzhled stránky záhlaví a zápatí práce ve více oknech <p>Vkládání objektů</p> <ul style="list-style-type: none"> obrázky, ClipArt WordArt textové pole <p>OpenOffice (alternativa k MS-Office)</p>
komentář	

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- učí se používat nové aplikace
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím, je mediálně gramotný

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE , 4 HODIN

výstupy	učivo
používá běžné základní a aplikační programové vybavení	Opakování základních pojmů IKT (ICT) <ul style="list-style-type: none"> • bit, byte • data • technické vybavení počítače (hardware) • programové vybavení počítače (software) • operační systémy • aplikační software • antivirové programy • viry, červy, spyware • shareware, freeware Zásady ochrany počítače
komentář	
pokrytí průřezových témat	

INTERNET - ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ , 4 HODIN

výstupy	učivo
orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává zaznamenává a uchovává textové, grafické	Opakování základních funkcí internetu <ul style="list-style-type: none"> • služby internetu (včetně FTP) • adresy na internetu • práce s prohlížečem (druhy, ovládání MS IE)

<p>i numerické informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému</p>	<p>Vyhledávání informací</p> <ul style="list-style-type: none"> • moderní vyhledávače (Google) • oborové portály <p>Text a grafika na internetu</p> <ul style="list-style-type: none"> • přenos textu a grafiky do textového editoru • zpracování v textovém editoru s důrazem na obsah a formu
komentář	
pokrytí průřezových témat	

TABULKOVÉ PROCESORY I, 18 HODIN

výstupy	učivo
<p>ovládá běžné práce s tabulkovým procesorem a databází (editace, vyhledávání, filtrování, třídění, matematické operace, základní funkce, tvorba jednoduchého grafu, příprava pro tisk, tisk)</p> <p>rozumí běžným i odborným graficky ztvárněným informacím (schémata, grafy apod.)</p>	<p>Prostředí tabulkového procesoru</p> <p>Aplikace pro tabulkové editory</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy • nápověda <p>Editace a formátování buněk</p> <ul style="list-style-type: none"> • formát buňky • formát sloupce, řádku, bloku • vytvoření tabulky <p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduché výpočty, vzorce • suma, průměr • definice základních matematických operací <p>Kopírování vzorce</p> <p>Grafy</p> <ul style="list-style-type: none"> • typy grafů • průvodce tvorby grafu • úprava grafu <p>Databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • struktura a vytvoření databáze • třídění • filtrování
komentář	
pokrytí průřezových témat	

GRAFIKA - ZÁKLADY , 7 HODIN

výstupy	učivo
zná hlavní typy grafických formátů, na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje	Základy grafiky <ul style="list-style-type: none"> • obory použití grafiky • zobrazení rastrové, vektorové • formáty bmp, jpg, gif (výhody a přednosti) Rastrová grafika <ul style="list-style-type: none"> • rozlišení, barvy, zobrazení • základní typy souborů, komprese • aplikační software pro úpravu fotografií • prohlížení obrázků • úprava fotografií Vektorová grafika <ul style="list-style-type: none"> • OpenOffice (Draw)
komentář	
pokrytí průřezových témat	

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- učí se používat nové aplikace
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím, je mediálně gramotný

TABULKOVÉ EDITORY II , 6 HODIN

výstupy	učivo
pracuje s dalšími aplikacemi používanými v příslušné profesní oblasti v oborech s vyššími nároky na využívání aplikací výpočetní techniky ovládá princi-	Opakování základních funkcí <ul style="list-style-type: none"> • editace a formátování buněk • základní výpočty • tvorba grafů Tisk tabulky (oblast tisku)

<p>py algoritmizace úloh a je sestavuje algoritmy řešení konkrétních úloh (dekompozice úlohy na jednotlivé elementárnější činnosti za použití přiměřené míry abstrakce)</p> <p>vybírání a používání vhodného programového vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů</p>	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • složitější výpočty, vzorce • matematické funkce • statistické funkce <p>PDF formát</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti a použití • vytvoření *.pdf z dokumentu • čtení PDF formátu <p>Databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce s databázemi <p>OpenOffice (alternativa k MS-Office)</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

TEXTOVÉ EDITORY II, 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>v oborech s vyššími nároky na využívání aplikací výpočetní techniky ovládá principy algoritmizace úloh a je sestavuje algoritmy řešení konkrétních úloh (dekompozice úlohy na jednotlivé elementárnější činnosti za použití přiměřené míry abstrakce)</p> <p>vybírání a používání vhodného programového vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů</p>	<p>Opakování základních funkcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • formát písma, odstavce, stránky • záhlaví, zápatí • psaní vzorců <p>Tabulka</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoření tabulky • editace tabulky <p>Vkládání objektů</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrázky, ClipArt • WordArt • textové pole • hypertextový odkaz <p>PDF formát</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti a použití • vytvoření *.pdf z dokumentu • čtení PDF formátu <p>Tvorba dokumentu v daném oboru</p> <p>OpenOffice (alternativa k MS-Office)</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

PREZENTAČNÍ PROGRAMY , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů</p> <p>správně interpretuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele</p>	<p>Prezentace</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam prezentace • pravidla pro tvorbu prezentace <p>Tvorba prezentace - PowerPoint</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoření snímků • vkládání objektů do snímků • editace textu • obrázek a tabulka v prezentaci • řazení snímků • hypertextové odkazy • animace objektů • animace snímků • šablona prezentace • časování prezentace • tisk prezentace <p>Samostatná práce OpenOffice (alternativa k MS-Office)</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

POČÍTAČOVÉ SÍŤE , 5 HODIN

výstupy	učivo
<p>chápe specifika práce v síti (včetně rizik), využívá jejich možnosti a pracuje s jejími prostředky</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítačová síť • server • pracovní stanice (klientská stanice) <p>Typy sítí</p> <ul style="list-style-type: none"> • peer to peer (P2P) • klient-server • technologie propojení sítí <p>Funkce správce sítě a zabezpečení dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • specifika práce v síti • sdílení dokumentů a prostředků • funkce správce sítě • hesla • zabezpečení dat v síti
komentář	

pokrytí průřezových témat

NOVÉ DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE, 4 HODIN

výstupy	učivo
ovládá další běžné prostředky online a offline komunikace a výměny dat	Fotoaparáty <ul style="list-style-type: none"> • formáty souborů • stahování a zpracování fotografií Nosiče zvuku <ul style="list-style-type: none"> • formáty souborů • komprimace Novinky v digitálních technologiích
komentář	
pokrytí průřezových témat	

4.7. Ekonomické vzdělávání

4.7.1. Ekonomika

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova předmětu: Ekonomika

Obor: Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 2 hodiny týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1. září 2009

Pojetí předmětu

Cíle vyučovacího předmětu

Cílem vzdělávací oblasti Ekonomické vzdělávání je poskytnout žákům základní odborné znalosti z oblasti ekonomiky, které jim umožní efektivní jednání a hospodárné chování. Obsahový okruh je zaměřen tak, aby si žáci osvojili základní ekonomické pojmy, porozuměli jim a uměli je správně používat. Žáci se naučí orientovat se v ekonomických souvislostech a osvojí si ekonomický způsob myšlení. Cílem předmětu je také rozvíjet ekonomické myšlení žáků, jejich schopnost vyvozovat správné závěry a schopnost tyto závěry prezentovat a obhájit si je. Žáci jsou připravováni na možnost samostatného podnikání v oboru. Získají poznatky o možnostech podnikání v oboru a o povinnostech podnikatele. Získávají základní znalosti o hospodaření podniku, naučí se vypočítat mzdy a pojištění, zorientují se v daňové soustavě.

Charakteristika učiva

Učivo je strukturováno do tematických celků tak, aby žák co nejlépe pochopil ekonomické vztahy, pojmy a ekonomické prostředí, ve kterém se bude pohybovat. Předmět obsahuje základní učivo, jež objasňuje fungování tržní ekonomiky, národního hospodářství, podniku a bankovního systému České republiky a Evropské unie. Součástí výuky je také osvojování praktických dovedností při hledání zaměstnání, kde se žáci seznamují s nabídkou pracovního zařazení v regionu a učí se objektivně posuzovat možnosti uplatnění na trhu práce.

Rozdělení tematických celků do ročníků:

3. ročník

1. Základy tržní ekonomiky a národního hospodářství
2. Podnikání, podnikatel
3. Podnik, majetek podniku a hospodaření podniku
4. Pracovněprávní vztahy a související činnosti
5. Peníze, daně, pojistné

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- uplatňovat vhodně společenské normy prvního kontaktu se zákazníky;
- porozumět ekonom. situacím z osobního i pracovního života;
- aktivně používat osvojené vědomosti a dovednosti ze zvoleného oboru, odborným a důstojným způsobem komunikovat se zákazníky;
- využívat informační zdroje (internet, média) a multimediálními programy k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností;
- chápat a respektovat zákony a projevat se v souladu se zásadami demokracie.

Strategie výuky

Výuka probíhá ve třetím ročníku s dotací 2 hodin týdně. Důraz je kladen na pozitivní motivaci žáka, posílení jeho sebedůvěry a využití jeho dovedností a vědomostí v jednotlivých profesích. Ve výuce se diskutuje se žáky o výsledcích jejich práce a uplatňují se tyto metody:

- slovní výklad vyučujícího;
- heuristická metoda: je založena na aktivním zapojení žáků do procesu hledání a získávání nových vědomostí – problémové situace jsou tvořeny z okruhu učiva a životních zkušeností žáků tak, aby navozovaly nějaký rozpor nebo představovaly aktuální ekonomický problém, žák tím získává určitou zkušenost z tvořivé činnosti a osvojuje si způsoby řešení problémových situací;
- řízená diskuse: je vhodná u situací, se kterými mají žáci zkušenosti z praktického života;
- autodidaktické metody: představují snahu učit žáky technice samostatného učení a práce;
- brainstorming;
- spolupráce v malých skupinách na zadané téma žáky aktivizuje, některé zbavuje ostychu a zároveň učí týmové práci, při práci žáci používají různé propagační materiály týkající se oboru, tisk, internet;
- individuální konzultace s žáky;
- individuální vystoupení žáků vedou k jejich větší samostatnosti.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků bude probíhat podle školního klasifikačního řádu, a to následujícími formami:

1. Ústní zkoušení, jehož předmětem bude zpravidla učivo posledních tří vyučovacích hodin, jeho znalost, použití v praxi a vztah k již dříve probraným tématům.
2. Písemné zkoušení z celého tematického celku.
3. Hodnocení aktivity žáka - získávání ekonomických aktualit a zajímavostí.
4. Slovní hodnocení znalostí a schopností žáků, sloužící také k motivaci žáků.

Při hodnocení žáka bude přihlédnuto ke klíčovým kompetencím a k aplikaci průřezových témat.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Z hlediska klíčových kompetencí je kladen důraz zejména na:

- dovednost vnímat jednotlivé tematické okruhy v propojení jako celek;
- komunikativní dovednosti, které se projevují srozumitelným, souvislým a jazykově správným projevem, aktivní účastí v diskusi, schopností formulovat a obhajovat své názory a respektovat názory druhých;
- schopnost použít nabyté vědomosti v praxi, dále je rozvíjet a následně vyvozovat správné závěry;
- schopnost pracovat v týmu;
- uplatnění ekonomického myšlení i v osobním životě s cílem svého zabezpečení a své budoucí rodiny.

Občan v demokratické společnosti:

Výuka ekonomiky pomáhá rozvoji sociálních a osobnostních kompetencí žáků. Žák chápe ekonomické fungování společnosti, dokáže ji z ekonomického hlediska analyzovat a ví, jak ji může ovlivňovat. Důležitým cílem je také uplatňování sociální spravedlnosti, politické morálky a sledování nejen osobních, ale i veřejných zájmů.

Člověk a životní prostředí:

Ekonomika klade zvláštní důraz na propojení enviromentální výchovy s ekonomickým prostředím. Trvale udržitelný rozvoj je cílem, který je mimořádně důležitý pro ekonomickou prosperitu dalších generací.

Člověk a svět práce:

Člověk a svět práce je velkým tématem ekonomiky obecně. Práce je jedním z nejdůležitějších a nejrozmanitějších vstupů, proto je jí věnována mimořádná pozornost. Ekonomika zdůrazňuje význam vzdělání pro život a motivuje žáky k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře. Dále vede k tomu, že si žáci uvědomí dynamiku ekonomických a technologických změn v současném světě a z toho plynoucí význam profesní mobility, rekvalifikací, sebevzdělávání a celoživotního učení.

Informační a komunikační technologie:

Pro výuku ekonomiky je toto průřezové téma zásadní, proto bude její součástí rovněž práce s Internetem a s odbornými ekonomickými publikacemi.

Mezipředmětové vztahy:

Výuka ekonomiky se prolíná s výukou českého jazyka a cizích jazyků, protože žáci využijí svých jazykových znalostí, když se budou v hodinách ekonomiky prezentovat potenciálnímu zaměstnavateli se svou pracovní nabídkou. Dále má vztah k odborným předmětům a finanční matematice, kde zejména učivo o daních, práci a pracovněprávních vztazích žákům umožní navázat na učivo o rozpočtech a plánování. Významnou úlohu má také občanská nauka, v níž je probírána činnost státní správy, samosprávy a legislativa, která se přímo váže na tvorbu zákonů, přímo i nepřímo ovlivňujících ekonomiku země.

Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto rámcovým vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracování, přenosu a uchování informací.

Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií.

V době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně.

Vyhledávání, zpracovávání, uchovávání i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních.

Informační a komunikační technologie již v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání.

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky.

Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů.

Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby:

- pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;
- chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;
- porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;
- respektovali principy udržitelného rozvoje;
- získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;
- samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;

- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
- dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

MATEMATICKÉ KOMPETENCE

- aplikuje matematické postupy při řešení praktických úkolů v běžných situacích

KOMPETENCE VYUŽÍVAT PROSTŘEDKY INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A PRACOVAT S INFORMACEMI

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- učí se používat nové aplikace
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, je mediálně gramotný

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie
- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje
- zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty
- snaží se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňuje, je připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, je finančně gramotný
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezáu-
jatě zvažuje návrhy druhých

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- chápe kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- efektivně hospodaří se svými finančními prostředky
- nakládá s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem
- zná systém péče státu o zdraví pracujících (včetně preventivní péče), umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce

ZÁKLADY TRŽNÍ EKONOMIKY, NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ A HOSPODÁŘSTVÍ EU , 15 HODIN

výstupy	učivo
správně používá a aplikuje základní ekonomické pojmy posoudí vliv ceny na nabídku a poptávku stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a	Potřeby, statky, služby, spotřeba, životní úroveň Výroba, výrobní faktory, hospodaření, hospodářský proces Trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží,

<p>DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zá- kazníků, místa a období</p> <p>rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky</p> <p>řeší jednoduché kalkulace ceny</p>	<p>cena, dokonalá konkurence, nedokonalá kon- kurence</p> <p>Národní hospodářství, národohospodářské ukazatele, ekonomický růst, hospodářský cyk- lus</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	

PODNIKÁNÍ, PODNIKATEL , 12 HODIN

výstupy	učivo
<p>porovná právní formy podnikání a dovede charakterizovat jejich základní znaky</p> <p>vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet</p> <p>posoudí vhodné formy podnikání pro obor</p> <p>porovná neziskové organizace</p> <p>na příkladu popíše základní povinnosti podnikatele vůči státu</p>	<p>Soukromé podnikání, podstata a formy pod- nikání, rozdíly mezi podnikáním a zaměstna- neckým poměrem, výhody a rizika podnikání, nejčastější formy podnikání, činnosti, s nimiž je třeba při podnikání počítat, orientace v živ- nostenském zákoně a obchodním zákoníku</p> <p>Podnikatelský záměr</p> <p>Registrační místa</p> <p>Neziskové organizace</p> <p>Rozvoj podniku, sdružování, zrušení a zánik podniku</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>Informační a komunikační technologie</p> <p>Žák pracuje s informačními médii při zjišťování informací o podnikání.</p>	
<p>přesahy z:</p> <p>ON (2. ročník): Člověk a právo</p>	

PODNIK, MAJETEK PODNIKU A HOSPODAŘENÍ PODNIKU , 15 HODIN

výstupy	učivo
<p>rozdělí jednotlivé druhy majetku</p> <p>analyzuje účetní evidenci majetku</p> <p>rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů</p> <p>řeší jednoduché výpočty výsledku hospo- daření</p> <p>doporučí dokumentaci pro účetní evidenci</p>	<p>Podnikové činnosti - fungování podnikových subsystémů, zásobování, logistika, výroba, ISP, marketing, management</p> <p>Vnější vztahy podniku</p> <p>Struktura majetku, dlouhodobý majetek, oběžný majetek</p> <p>Náklady, výnosy, výsledek hospodaření pod- niku, evidence hospodaření podnikatele, do- kumentace pro účetní evidenci</p>

<p>provede ocenění majetků a závazků v daňové evidenci</p> <p>analyzuje podnikové činnosti</p> <p>doporučí dokumentaci pro daňovou evidenci</p> <p>posoudí způsoby financování</p> <p>stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období</p>	<p>Inventarizace Daňová evidence Financování firmy, finanční řízení podniku</p>
komentář	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a životní prostředí</p> <p>Žák posoudí možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v daném oboru vzdělání a v občanském životě (např. nástroje právní, ekonomické, informační, technické, technologické, organizační, prevence negativních jevů, principy udržitelnosti rozvoje).</p> <p>Člověk a svět práce</p> <p>Žák analyzuje soukromé podnikání, podstatu a formy podnikání, rozdíly mezi podnikáním a zaměstnaneckým poměrem, výhody a rizika podnikání, nejčastější formy podnikání, činnosti, s nimiž je třeba při podnikání počítat, orientuje se v živnostenském zákoně a obchodním zákoníku.</p>	
<p>přesahy do: M (3. ročník): Finanční matematika</p>	

PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY A SOUVISEJÍCÍ ČINNOSTI, 11 HODIN

výstupy	učivo
<p>řeší jednoduché výpočty mezd</p> <p>popíše hierarchii zaměstnanců v organizaci, jejich práva a povinnosti</p> <p>na příkladech vysvětlí a vzájemně porovná druhy odpovědnosti za škody ze strany zaměstnance a zaměstnavatele</p> <p>vyhotoví žádost o místo</p> <p>vyhotoví žádosti o rozvázání pracovního poměru</p> <p>navrhne inzerát a porovná inzeráty v tisku či na internetových stránkách</p> <p>posoudí způsoby získávání zaměstnanců</p> <p>doporučí služby úřadu práce</p>	<p>Hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, mzda, pracovní doba, možnosti kariéry, společenská prestiž apod.), jejich aplikace na jednotlivé alternativy uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání a navazujících směrů vyššího a vysokoškolského studia, vztah k zájmům, studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem a zdravotním předpokladům žáků</p> <p>Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů</p> <p>Informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu</p>

<p>posoudí význam odborových organizací</p>	<p>práce Písemná a verbální sebe prezentace při vstupu na trh práce, sestavování žádostí o zaměstnání a odpovědi na inzeráty, psaní profesních životopisů, průvodních (motivačních) dopisů, jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovory, výběrová řízení, nácvik konkrétních situací Organizace práce na pracovišti Druhy škod a možnosti předcházení škodám, odpovědnost zaměstnance a odpovědnost zaměstnavatele Stanovení počtu zaměstnanců, získávání zaměstnanců Zákoník práce, pracovní poměr, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda, její složky a výpočet Možnosti zaměstnání v zahraničí Odborové organizace, kolektivní smlouvy Péče o zaměstnance Ukončení pracovního poměru, nezaměstnanost Podpora státu sféře zaměstnanosti, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti volby povolání a hledání zaměstnání a rekvalifikací, podpora nezaměstnaným Práce s informačními médii při vyhledávání pracovních příležitostí Potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život</p>
<p>komentář</p>	
<p>pokrytí průřezových témat</p>	
<p>Občan v demokratické společnosti Žák se učí potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.</p> <p>Člověk a svět práce Žák se seznamuje s hlavními oblastmi světa práce, charakteristickými znaky práce (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, mzda, pracovní doba, možnosti kariéry, společenská prestiž apod.) jejich aplikacemi na jednotlivé alternativy uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání a navazujících směrů vyššího a vysokoškolského studia, vztah k zájmům, studijním výsledkům schopnostem, vlastnostem a zdravotním předpokladům žáků. Žák analyzuje trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů, možnostmi rekvalifikace. Žák se seznamuje s informací jako kritériem rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání o trhu práce. Žák se učí písemné i verbální sebe prezentaci při vstupu na trh práce, sestavování žádostí o zaměstnání a odpovědi na inzeráty, psaní profesních životopisů, průvodních (motivačních) dopisů, jedná s potenciálním zaměstnavatelem</p>	

lem, přijímací pohovory, výběrová řízení, nácvik konkrétních situací. Žák se seznamuje se zákoníkem práce, pracovním poměrem, pracovní smlouvou, právy a povinnostmi zaměstnance a zaměstnavatele, mzdou, jejími složkami a výpočtem, možností zaměstnání v zahraničí. Žák posoudí podporu státu sféře zaměstnanosti, informační, poradenské a prostředkovatelské služby v oblasti volby povolání a hledání zaměstnání a rekvalifikací, podporu nezaměstnaným.

Informační a komunikační technologie

Pracuje s informačními médii při vyhledávání pracovních příležitostí.

Člověk a životní prostředí

přesahy do:

ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova,

ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova,

M (3. ročník): Finanční matematika

přesahy z:

ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova,

ON (2. ročník): Člověk a právo,

AJ (3. ročník): Odborná angličtina,

AJ (3. ročník): Zaměstnání,

ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova

PENÍZE, DANĚ, POJISTNÉ , 13 HODIN

výstupy	učivo
<p>posoudí služby bank v platebním styku a směnění peníze podle kurzovního lístku</p> <p>vyplňuje doklady souvisejících s pohybem peněz</p> <p>vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům</p> <p>vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN</p> <p>vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství</p> <p>analyzuje daňovou soustavu a charakterizuje význam daní pro stát</p> <p>řeší jednoduché příklady výpočtu daně z přidané hodnoty a daně z příjmu</p> <p>vyhotoví daňový doklad</p> <p>vytvoří daňovou evidenci pro plátce i neplátce daně z přidané hodnoty</p> <p>vyhotoví zjednodušené daňové přiznání k dani z přidané hodnoty</p>	<p>Peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk v národní i zahraniční měně</p> <p>Inflace</p> <p>Cenné papíry</p> <p>Úvěry</p> <p>Úroková míra, roční procentní sazba nákladů - RPSN</p> <p>Funkce státu a jeho nástroje</p> <p>Daňová soustava</p> <p>Pojišťovnictví</p> <p>Sociální a zdravotní pojištění, princip solidarity</p> <p>Potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život</p>

<p>posoudí systém zdravotního a sociálního pojištění a nutnost existence principu solidarity</p> <p>porovná cenné papíry</p> <p>porovná úroky a úrokové míry</p> <p>porovná pojišťovací služby</p> <p>popíše produkty pojišťovacího trhu, vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby</p> <p>vypočte sociální a zdravotní pojištění</p>	
komentář	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Informační a komunikační technologie</p> <p>Žák pracuje s informačními médii při vyhledávání informací o službách bank, daních a pojišťovacích možnostech.</p>	
<p>přesahy do: M (3. ročník): Finanční matematika</p> <p>přesahy z: M (2. ročník): Finanční matematika, M (3. ročník): Finanční matematika</p>	

4.8. Odborné vzdělávání

4.8.1. Technická dokumentace

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Technická dokumentace

Obor Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 4,5 hodin týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 01. 09. 2009

Pojetí předmětu

Obsažený cíl

Cílem je získat představu o významu technického kreslení jako mezinárodním dorozumívacím prostředkem techniků, rozvíjet prostorovou představivost, logické a tvůrčí myšlení. Získat vědomosti dovednosti ve čtení, používání a kreslení výkresů, skic a schémat.

Charakteristika učiva

Výuka je orientovaná na výklad základních odborných termínů a souvislostí, na práci s normou a vyhledávání technických údajů ve Strojnických tabulkách. Žák kreslí a kótuje jednoduché strojní součásti a jednoduché sestavy strojních součástí, dokáže předepisovat přesnost rozměrů a jakost povrchu. Čte výkresy i schémata jednoduchých mechanismů.

Směrování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka musí vytvořit předpoklady pro získání odborných vědomostí a dovedností, které se dají využít v ostatních odborných předmětech a umožní rozvoj technického myšlení.

Strategie výuky

Důraz je kladen na pozitivní motivaci žáka, posílení sebedůvěry a využití jeho dovednosti a vědomosti v jednotlivých profesích.

Ve výuce se uplatňují tyto metody:

- individuální
- skupinová výuka
- techniky samostatného učení a práce
- týmová práce
- praktické práce žáků
- pozorování a objevování

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá v rovině motivační, informativní a výchovné.

- samostatné práce – hodnocení písemných prací a zadání domácích prací
- hodnocení aktivity

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Předmět technické kreslení přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

a) Komunikativní kompetence –

naučí žáka zpracovávat věcně správně odborné technické podklady, číst výkresy, schémata, normy, vyjadřovat se srozumitelně a souvisle v technických výrazech, prezentovat a obhajovat své stanovisko a názory na konkrétní technický problém, vyslechnout názory druhých a vhodně na ně reagovat.

b) Personální kompetence –

přispěje k tomu, že žák je schopen efektivně využívat pomůcky a prostředky k realizaci výkresové dokumentace, dokáže pracovat v kolektivu a využívat ke svému učení znalostí a zkušeností jiných lidí a kriticky hodnotit výsledky své práce. Přispívají k aplikaci dovedností získaných v mezipředmětových vztazích a aplikaci základních matematických postupů.

c) Sociální kompetence –

naučí žáka pracovat samostatně i v týmu a přijímat a plnit zadané úkoly. Přispějí k osvojení návyků vedoucích k racionálnímu řešení problémů při výkonu povolání.

Mezipředmětové vztahy

Znalosti získané v tomto předmětu navazují na další odborné předměty strojnictví, stroj. technologie a technologie.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- chápe kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

NORMALIZACE , 11 HODIN

výstupy	učivo
používá odbornou terminologii typickou pro strojírenství a využívá obecných poznatků při řešení praktických úkolů	Druhy technických výkresů Formáty výkresů Skládání výkresů a rozmnožování Druhy čar,měřítka Normalizované technické písmo Psaní od ruky a podle šablony
komentář	

pokrytí průřezových témat

přesahy do:

STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
 STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,
 STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,
 STR (1. ročník): Potrubí a armatury,
 STR (1. ročník): Mechanismy,
 ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,
 ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,
 T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
 T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla,
 OV (1. ročník): Vinutí pružin

přesahy z:

STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,
 STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,
 STR (1. ročník): Potrubí a armatury,
 STR (1. ročník): Mechanismy,
 OV (1. ročník): Broušení,
 STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
 ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,
 T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
 T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla

ZOBRAZOVÁNÍ TVARU STROJNÍCH SOUČÁSTÍ, 11 HODIN

výstupy	učivo
<p>sestrojuje základní geometrické konstrukce</p> <p>používá názvy sdružených průmětů, umísťuje je a kreslí na kreslicí ploše</p> <p>kreslí sdružené průměty jednoduchých těles</p> <p>kreslí přerušeni obrazu a zná zásady pro kreslení řezů a průřezů</p>	<p>Technické zobrazování</p> <p>Kosoúhlé promítání</p> <p>Pravoúhlé promítání na více průměten</p> <p>Zobrazování jednoduchých a složených hranatých a rotačních těles</p> <p>Promítání do pomocné průmětny</p> <p>Kreslení podle modelů</p> <p>Druhy řezů a průřezů</p> <p>Označování řezů a průřezů</p> <p>Otočené řezy a vysunuté řezy</p> <p>Zjednodušování a přerušování obrazů</p> <p>Procvičování kreslení řezů a průřezu dle předloh</p>

komentář

pokrytí průřezových témat

přesahy do:

STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
 STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,
 STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,
 STR (1. ročník): Potrubí a armatury,

STR (1. ročník): Mechanismy,
 ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,
 T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
 OV (1. ročník): Vinutí pružin

přesahy z:

STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,
 STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,
 STR (1. ročník): Potrubí a armatury,
 STR (1. ročník): Mechanismy,
 OV (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovových materiálů,
 OV (1. ročník): Lícování a přesné měření,
 OV (1. ročník): Souborná práce,
 STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
 T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
 T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla

KÓTOVÁNÍ A PŘEDEPISOVÁNÍ ÚCHYLEK ROZMĚRŮ, GEOMETRICKÉHO TVARU A VZÁJEMNÉ POLOHY PLOCH A PRVKŮ , 11 HODIN

výstupy	učivo
<p>kótuje délkové rozměry, úhlů, poloměrů, průměrů, koulí, úkosů, kuželovitosti, jehlanovitosti, zkosení hran součástí a otvorů</p> <p>kreslí a kótuje složitější geometrická tělesa</p>	<p>Základní pojmy a pravidla Soustavy uložení Zapisování tolerancí a mezních úchylek na výkrese Tolerování polohy roztečí a os děr Tolerování úhlů Tolerování tvaru a polohy</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla, OV (1. ročník): Vinutí pružin</p> <p>přesahy z: STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy, OV (1. ročník): Vrtání, OV (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovových materiálů,</p>	

OV (1. ročník): Lícování a přesné měření,
OV (1. ročník): Souborná práce,
STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,
ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,
ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,
ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi,
T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla,
OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblastí světa práce, tak vzdělávání
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- dodržuje stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

PŘEDEPISOVÁNÍ JAKOSTI POVRCHU , 4 HODIN

výstupy	učivo
vyčte z výkresů jednodušších strojních součástí, nástrojů a pomůcek jejich tvar a rozměry včetně dovolených úchylek délkových rozměrů, úchylek tvaru, vzájemné polohy ploch a prvků a předepsané jakosti povrchu jednotlivých ploch	Drsnost povrchu Předepisování úpravy povrchu
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů,</p>	

T (2. ročník): Základy strojního obrábění,
 T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení,
 OV (2. ročník): Spojování materiálu,
 OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů,
 OV (2. ročník): Základy strojního obrábění,
 OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění,
 OV (2. ročník): Strojní ostření nástrojů

přesahy z:

OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování,
 OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění,
 T (2. ročník): Základy strojního obrábění,
 T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení,
 OV (2. ročník): Souborná práce,
 STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje,
 STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií,
 ST (2. ročník): Základy slévárenství,
 ST (2. ročník): Základy tváření materiálů

PŘEDEPISOVÁNÍ MATERIÁLU, DRUHU A ROZMĚRŮ POLOTOVARU, TEPELNÉHO ZPRACOVÁNÍ A POVRCHOVÝCH ÚPRAV , 4 HODIN

výstupy	učivo
vyčte z výkresů sestavení druh uložení souvisejících součástí, stanoví dovolené úchylny součástí	Označování druhu materiálů Rozměry a rozměrové normy materiálů Předepisování tepelného zpracování Lícovací soustava, tolerance
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy z:</p> <p>OV (2. ročník): Doplnkové nástrojařské práce, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (2. ročník): Souborná práce, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu, OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel</p>	

VÝKRESY SOUČÁSTÍ , 40 HODIN

výstupy	učivo
kreslí šroubové závity, šrouby a matice zakresluje funkční délku závitů, výběhy a	Kreslení závitu šroubu a matic Kreslení šroubu a matic Kótování a tolerování závitu

<p>drážky metrického závitu kreslí a označuje šrouby a matice kótuje závity a zakresluje tolerance kreslí spojovací čepy, pojistné a stavěcí kroužky kreslí hřídele, jejich konstrukční prvky, drážkové hřídele a náboje kreslí ložiska kluzná i valivá kreslí a kótuje kola ozubená, řetězová, rohatky kreslí a kótuje svarové spoje a svařované konstrukce kreslí nýtované spoje a konstrukce</p>	<p>Kreslení čepů a pojistných kroužků Kreslení kolíků, per, závlaček, klínů Kreslení hřídelů, nábojů, ložisek Kreslení ozubených a řetězových kol Kreslení pružin Kreslení nýtovaných a svařovaných spojů</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (2. ročník): Prostorové orýsování, OV (2. ročník): Spojování materiálu, OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů, OV (2. ročník): Základy strojního obrábění, OV (2. ročník): Strojní ostření nástrojů</p> <p>přesahy z: OV (2. ročník): Prostorové orýsování, OV (2. ročník): Základy strojního obrábění, OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (2. ročník): Souborná práce, OV (2. ročník): Souborná práce, STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, M (2. ročník): Planimetrie</p>	

VÝKRESY SESTAVENÍ , 14 HODIN

výstupy	učivo
vyčte z výkresů strojních součástí, nástrojů a pomůcek druh materiálů a polotovarů, jejich tepelné zpracování a způsob úpravy povrchu	Popisové pole Číslování výkresu Čtení výkresu sestavení, podsestavy Kreslení jednoduché sestavy
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (2. ročník): Prostorové orýsování, OV (2. ročník): Spojování materiálu, OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů, OV (2. ročník): Základy strojní obrábění</p> <p>přesahy z: OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (2. ročník): Spojování materiálu, OV (2. ročník): Souborná práce, OV (2. ročník): Souborná práce, STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu</p>	

VÝKRESY POLOTOVARŮ , 4 HODIN

výstupy	učivo
vyčte z výkresů strojních součástí, nástrojů a pomůcek druh materiálů a polotovarů, jejich tepelné zpracování a způsob úpravy povrchu	Rozbor výkresu polotovarů
komentář	
pokrytí průřezových témat	
přesahy do:	

ST (2. ročník): Základy slévárenství,
ST (2. ročník): Základy tváření materiálů,
T (2. ročník): Základy strojního obrábění,
OV (2. ročník): Prostorové orýsování,
OV (2. ročník): Spojování materiálu,
OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů,
OV (2. ročník): Základy strojní obrábění

přesahy z:

OV (2. ročník): Prostorové orýsování,
T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení,
OV (2. ročník): Souborná práce,
ST (2. ročník): Základy slévárenství,
ST (2. ročník): Základy tváření materiálů

3. ročník, 0 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- chápe kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- získává ze strojnických výkresů, technologických postupů a jiné dokumentace nástrojů a pracovních pomůcek (zpracovaných v konvenční i elektronické podobě) údaje potřebné pro jejich výrobu a opravy
- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace
- vyhotovuje pomocné dílenské náčrty částí nástrojů a pracovních pomůcek
- proměřuje a orýsovává jednotlivé díly nástrojů a pracovních pomůcek

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

SCHÉMATA , 4 HODIN

výstupy	učivo
čte schémata jednoduchých kinematických a tekutinových mechanismů	Čtení schémat a diagramů Kinematická schémata Kapalinová, pneumatická schémata Elektrotechnická schémata Schémata energetických zařízení
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: T (3. ročník): Svařování, T (3. ročník): Úprava, montáž a opravy strojních součástí a zařízení, T (3. ročník): Přípravky, OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu, OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel</p>	

DALŠÍ TECHNICKÁ DOKUMENTACE , 12 HODIN

výstupy	učivo
<p>čte výkresy jednodušších sestavení, vyčte z nich způsob spojení jednotlivých součástí, druh, velikost a počet spojovacích a jiných normalizovaných součástí apod.</p> <p>získává informace z technologické dokumentace nástrojů a pomůcek a řídí se jimi</p> <p>kreslí náčrty jednoduchých strojních součástí, nástrojů a pomůcek, okótuje jejich rozměry a s použitím tabulek stanoví jejich dovolené úchytky, předepíše dovolené úchytky tvaru a vzájemné polohy ploch, navrhuje vhodné materiály a druhy polotovarů pro jejich zhotovení</p> <p>vyhledává textové i grafické informace (zpracované jak v konvenční, tak i v elektronické podobě) v různých informačních zdrojích a využívá je při plnění pracovních úkolů</p>	Montážní výkresy Výkresy stavební Výkresy potrubí, voda, plyn, kanalizace
komentář	

pokrytí průřezových témat
přesahy do: OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu, OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel přesahy z: T (3. ročník): Svařování, T (3. ročník): Úprava, montáž a opravy strojních součástí a zařízení, T (3. ročník): Přípravky

4.8.2. Strojnictví

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Strojnictví

Obor Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 2 hodiny týdně za 3 roky studia

Platnost dokumentu od 1.9.2009

Pojetí předmětu

Obecný cíl

Poskytnout žákovi základní technické informace, které mu umožní efektivně porovnávat způsoby montáží strojních součástí a jednotlivých součástí strojů a hospodárně s nimi zacházet při renovaci, opravách a zhodnocování následného použití. Žák se orientuje v druzích základních strojních součástí, zná jejich základní charakteristiky, vlastnosti a funkční použití.

Charakteristika učiva

Učivo zahrnuje základní názvosloví strojních součástí a jejich použití. Učivo je složeno z tematických celků rozvržených do tří ročníků. Žák ve výuce chápe a ovládá učivo v tématech: rozebíratelné a nerozebíratelné spoje, pružné spoje, hřídele a ložiska a hřídelové spojky. Vyučující žáka seznámí se základními technickými pojmy a orientaci v základní technické literatuře. Ve výuce si osvojí zásady montáže jednotlivých strojních součástí. Teoreticky se naučí zdůvodňovat použití jednotlivých druhů součástí, způsoby montáže, zajištění a údržbu jednotlivých montážních celků.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka musí vytvořit předpoklady pro získání odborných vědomostí a dovedností, které se dají využít v ostatních odborných předmětech a umožní rozvoj technického myšlení.

Strategie výuky

Důraz je kladen na pozitivní motivaci žáka, posílení sebedůvěry a využití jeho dovednosti a vědomosti v jednotlivých profesích.

Ve výuce se uplatňují tyto metody:

- individuální
- techniky samostatného učení a práce
- praktické práce žáků
- pozorování a objevování

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá v rovině motivační, informativní a výchovné.

- ústní zkoušení, písemné zkoušení
- praktické ukázky samostatných prací s výkladem

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Předmět strojnictví přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

a) Komunikativní kompetence –

naučí žáka vyjadřovat se srozumitelně a souvisle v technických výrazech, prezentovat a obhajovat své stanovisko a názory na konkrétní technický problém, vyslechnout názory druhých a vhodně na ně reagovat, naučí žáka vhodně a přiměřeně komunikovat v běžných profesních situacích.

b) Personální kompetence –

přispěje k tomu, že žák je schopen kriticky hodnotit své osobní dispozice, uvědomovat si své vlastní přednosti i nedostatky, dokáže pracovat v kolektivu a využívat ke svému učení znalostí a zkušeností jiných lidí, kriticky hodnotit výsledky své práce.

c) Sociální kompetence –

naučí žáka pracovat samostatně i v týmu, přijímat a plnit zadané úkoly.

Mezipředmětové vztahy

Na znalosti získané v tomto předmětu navazují všechny odborné předměty učebního oboru.

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- dodržuje stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

SPOJE A SPOJOVACÍ SOUČÁSTI , 9 HODIN

výstupy	učivo
zná odbornou terminologii typickou pro strojírenství a využívá obecných poznatků při řešení praktických úkolů má přehled o významu normalizace a normách ovládá rozdělení spojů podle podstaty funkce a podle rozebíratelnosti a jejich druhy a použití	Základní druhy spojení, šrouby, matice, klíny, pera, kolíky, nýty, Svary a svarové spoje Lepené spoje Pružné spoje

<p>rozlišuje druhy spojů, způsoby jejich utěšňování, způsoby utěšňování pohybujeících se součástí a prvky používané k utěšňování</p> <p>navrhuje pro rozebíratelné spoje způsob pojištění</p> <p>vyhledává v tabulkách, normách, technické literatuře aj. zdrojích informací potřebné údaje o normalizovaných strojních součástech a částech nástrojů a pomůcek</p> <p>určuje podle výrobní dokumentace druh, velikost a počet spojovacích součástí pro spojování dílců a částí nástrojů a pomůcek</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>F (1. ročník): Fyzikální veličiny a jednotky a jejich měření, F (1. ročník): Kinematika, F (1. ročník): Dynamika, F (1. ročník): Mechanická práce a energie, F (1. ročník): Mechanika tuhého tělesa, F (1. ročník): Mechanika tekutin, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů, ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla, OV (1. ročník): Vinutí pružin</p> <p>přesahy z:</p> <p>TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, OV (1. ročník): Vrtání, OV (1. ročník): Řezání závitů, OV (1. ročník): Spojování součástí, OV (1. ročník): Vinutí pružin, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů, ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi,</p>	

T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla

ČÁSTI STROJŮ UMOŽŇUJÍCÍ POHYB , 8 HODIN

výstupy	učivo
<p>ovládá rozdělení spojů podle podstaty funkce a podle rozebíratelnosti a jejich druhy a použití</p> <p>zná druhy hřídelů a hřídelových čepů a jejich použití</p> <p>rozdělí druhy ložisek a jejich uložení</p> <p>zná druhy hřídelových spojek, jejich výhody, nevýhody a použití</p> <p>zná druhy mechanických brzd, jejich výhody, nevýhody a použití</p> <p>identifikuje druhy převodů</p> <p>vyjadřuje pro normalizované součásti a části nástrojů a pomůcek údaje potřebné např. pro jejich objednávku</p>	<p>Čepy, hřídele, ložiska, spojky</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>F (1. ročník): Fyzikální veličiny a jednotky a jejich měření, F (1. ročník): Kinematika, F (1. ročník): Dynamika, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů, ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla, OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování, OV (1. ročník): Vinutí pružin</p> <p>přesahy z:</p> <p>F (1. ročník): Mechanika tuhého tělesa, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, OV (1. ročník): Vrtání,</p>	

OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování,
 TD (1. ročník): Normalizace,
 TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí,
 ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,
 ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,
 ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,
 ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi,
 T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
 T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla

MECHANICKÉ PŘEVODY A MECHANIZMY , 9 HODIN

výstupy	učivo
<p>identifikuje druhy převodů</p> <p>vypočítává základní parametry mechanismů (např. převodový poměr, tlak a množství tekutin apod.)</p>	<p>Řemenové převody, třecí převody, řetězové převody, převody ozubenými koly</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>F (1. ročník): Mechanika tuhého tělesa, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla</p> <p>přesahy z:</p> <p>F (1. ročník): Mechanika tuhého tělesa, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, OV (1. ročník): Vinutí pružin, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů, ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla</p>	

POTRUBÍ A ARMATURY , 4 HODIN

výstupy	učivo
má přehled o druzích potrubí a armatur a jejich použití zvládá způsoby utěšňování součástí a spojů	Druhy potrubí, materiál, spojování potrubí, příslušenství potrubí
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: F (1. ročník): Mechanika tekutin, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů, ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla</p> <p>přesahy z: F (1. ročník): Mechanika tekutin, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů, ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů</p>	

MECHANISMY, 3 HODIN

výstupy	učivo
orientuje se v druzích a použití kinematických mechanismů má přehled o druzích, výhodách a nevýhodách a použití tekutinových mechanismů	Kinematické mechanismy a tekutinové mechanismy
komentář	
pokrytí průřezových témat	

přesahy do:

F (1. ročník): Mechanika tekutin,

TD (1. ročník): Normalizace,

TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí,

TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků,

ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,

ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,

ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,

ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi,

T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,

T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla

přesahy z:

TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků,

OV (1. ročník): Řezání závitů,

OV (1. ročník): Spojování součástí,

OV (1. ročník): Vinutí pružin,

TD (1. ročník): Normalizace,

TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí,

ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,

ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,

ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,

ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi,

T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,

T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla,

OV (2. ročník): Spojování materiálu

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků**
- **volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve**
- **spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)**

KOMPETENCE K UČENÍ

- **má pozitivní vztah k učení a vzdělávání**
- **uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace**
- **zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání**

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- dodržuje stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení

- **zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady**

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- **získává ze strojnických výkresů, technologických postupů a jiné dokumentace nástrojů a pracovních pomůcek (zpracovaných v konvenční i elektronické podobě) údaje potřebné pro jejich výrobu a opravy**
- **pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace**

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- **chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem**

ZDVIHACÍ, DOPRAVNÍ A MANIPULAČNÍ STROJE A ZAŘÍZENÍ, 11 HODIN

výstupy	učivo
<p>má přehled o funkci a použití zdvihacích, dopravních a manipulačních strojů</p> <p>uplatňuje při výrobě a opravách nástrojů a pomůcek znalost použití shora uvedených součástí a prvků; pro jejich pojmenování používá správného názvosloví</p> <p>navrhuje v jednoduchých případech možnosti využití zdvihacích a manipulačních zařízení, možnosti mechanizace technologických operací, nasazení PRaM apod.</p>	<p>Zdviháky, navíjedla, kladkostroje, vrátky, jeřáby, výtahy, dopravníky</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení</p> <p>přesahy z: TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, T (2. ročník): Základy strojního obrábění,</p>	

T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení,
 TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu,
 STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií,
 ST (2. ročník): Základy slévárenství,
 ST (2. ročník): Základy tváření materiálů

TEKUTINOVÉ PRACOVNÍ STROJE , 11 HODIN

výstupy	učivo
<p>zná základní druhy čerpadel, kompresorů, ventilátorů a jejich použití</p> <p>uplatňuje při výrobě, montáži a opravách nástrojů a pomůcek znalost hlavních součástí kinematických a tekutinových mechanismů, principů jejich funkce apod.</p>	<p>Čerpadla, kompresory, ventilátory, dmýchačla, vývěvy</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav, TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (2. ročník): Prostorové orýsování, OV (2. ročník): Spojování materiálu, OV (2. ročník): Základy strojní obrábění</p> <p>přesahy z: TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů</p>	

STROJE NA PŘEMĚNU ENERGIÍ , 11 HODIN

výstupy	učivo
<p>orientuje se v základních druzích vodních, parních a plynových turbin, v jejich funkci</p>	<p>Vodní motory Tepelné motory</p>

<p>a použití rozpoznává elektrické prvky ve výstroji strojů a zařízení, jejich automatizační prvky, obvody a systémy a má o nich základní vědomosti</p>	<p>Elektromotory</p>
<p>komentář</p>	
<p>pokrytí průřezových témat</p>	
<p>přesahy do: TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav, TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, STR (2. ročník): Zdvhací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (2. ročník): Prostorové orýsování, OV (2. ročník): Spojování materiálu, OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů, OV (2. ročník): Základy strojního obrábění, OV (2. ročník): Strojní ostření nástrojů</p> <p>přesahy z: TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů</p>	

4.8.3. Strojírenská technologie

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Strojírenská technologie

Obor Nástrojař 23- 52-H/01

Hodinová dotace 2,5 hodin týdně za 3 roky studia

Platnost: od 1.9.2009

Pojetí předmětu

Obsahem předmětu je učivo o materiálu, jeho vlastnostech, použití, ochrana součástí a výrobků před nepříznivými vlivy. Předmět má především průpravnou funkci ve vztahu k předmětům Technologie a Odborný výcvik.

Obecný cíl

Žák získá základní znalosti o materiálech běžně užívaných v technické praxi, tyto znalosti mu umožní volit vhodný materiál a vhodnou technologii zpracování.

Charakteristika učiva

Výuka je orientovaná na výklad základních odborných technických a metalografických pojmů, na výběr či posuzování materiálu dle Strojnických tabulek. Žák je veden k posouzení vlastnosti technických materiálů, základy technologického a tepelného zpracování a jejich vlivu na vlastnosti materiálů. Porozumí principům ochrany proti korozi. Žák ve výuce aplikuje základní poznatky z chemie a fyziky. Vhodným oživením výuky jsou exkurze, které svou názorností doplní a upřesní informace v oblasti technologie výroby a zpracování strojnických materiálů.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka musí vytvořit předpoklady pro získání odborných vědomostí a dovedností, které se dají využít v ostatních odborných předmětech a umožní rozvoj technického myšlení.

Strategie výuky

Důraz je kladen na pozitivní motivaci žáka, posílení sebedůvěry a využití jeho dovedností a vědomostí v jednotlivých profesích.

Ve výuce se uplatňují tyto metody:

- skupinová výuka
- techniky samostatného učení a práce
- praktické práce žáků
- pozorování a objevování

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá v rovině motivační, informativní a výchovné.

- hodnocení aktivity
- ústní zkoušení
- písemné zkoušení
- didaktické testy

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Předmět strojírenská technologie přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

a) Komunikativní kompetence –

naučí žáka zpracovávat věcně a správně odborné technické podklady, číst výkresy, schémata, normy a technologické postupy, vyjadřovat se srozumitelně a souvisle v technických výrazech, prezentovat a obhajovat své stanovisko a názory na konkrétní technický problém, vyslechnout názory druhých a vhodně na ně reagovat.

b) Personální kompetence –

přispěje k tomu, že žák je schopen kriticky hodnotit své osobní dispozice, uvědomovat si své vlastní přednosti i nedostatky, dokáže pracovat v kolektivu a využívat ke svému učení znalostí a zkušeností jiných lidí a kriticky hodnotit výsledky své práce. Aplikuje matematické dovednosti.

c) Sociální kompetence –

naučí žáka pracovat samostatně i v týmu a přijímat a plnit zadané úkoly. Přispějí k osvojení návyků vedoucích k racionálnímu řešení problémů při výkonu povolání.

Mezipředmětové vztahy

V předmětu ST využíváme znalosti fyziky, matematiky, odborného výcviku, technické dokumentace a technologie.

1. ročník, 1 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- dodržuje stanovené normy (standards) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

VLASTNOSTI TECHNICKÝCH MATERIÁLŮ A JEJICH ZKOUŠENÍ, 15 HODIN

výstupy	učivo
<p>zná odbornou terminologii typickou pro strojírenskou technologii a využívá obecných poznatků k řešení praktických úkolů</p> <p>má přehled o fyzikálních, chemických, mechanických a technologických vlastnostech materiálů, jejich použitelnosti, druhu a způsobu provedení způsobu zkoušek mechanických a technologických vlastností kovů</p>	<p>Základní rozdělení Vlastnosti fyzikální, chemické, mechanické, technologické</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla, OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování, OV (1. ročník): Vinutí pružin</p> <p>přesahy z: TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy, OV (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovových materiálů, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla</p>	

TECHNICKÉ MATERIÁLY KOVOVÉ A NEKOVOVÉ , 17 HODIN

výstupy	učivo
<p>zvládá základní druhy technických materiálů</p> <p>zná nejdůležitější kovové materiály železné a neželezné, jejich vlastnosti, použití a způsoby dalšího zpracování</p> <p>orientuje se ve způsobu označování ocelí, litin a neželezných kovů</p> <p>zná podstatu práškové metalurgie a použití výrobků práškové metalurgie</p> <p>umí popsat vlastnosti nekovových materiálů, jejich význam a použití</p> <p>zohledňuje při zpracovávání konstrukčních a nástrojových materiálů jejich vlastnosti, způsob jejich prvotního zpracování, způsob tepelného zpracování apod.</p> <p>posuzuje u běžných strojírenských materiálů jejich vhodnost pro dané či zamýšlené použití</p> <p>určuje jednotlivé druhy kovových konstrukčních materiálů podle jejich označení a vyčte z něho jejich základní charakteristiku, nebo ji vyhledá v tabulkách</p> <p>rozeznává smyslovým vnímáním nejpoužívanější druhy konstrukčních, nástrojových a pomocných materiálů používaných ve strojírenství a při výrobě nástrojů, nebo k jejich určení provádí jednoduché zkoušky</p>	<p>Železo, výroba</p> <p>Oceli, výroba, rozdělení</p> <p>Druhy oceli, konstrukční, nástrojové oceli, oceli na odlitky</p> <p>Litina, výroba, rozdělení</p> <p>Neželezné kovy</p> <p>Prášková metalurgie</p> <p>Nekovové materiály, plasty, pryž, kůže dřevo, sklo</p> <p>Brusivo, brousicí nástroje</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků,</p> <p>STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,</p> <p>STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,</p> <p>STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,</p> <p>STR (1. ročník): Potrubí a armatury,</p> <p>STR (1. ročník): Mechanismy,</p> <p>T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,</p> <p>T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla,</p> <p>OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování,</p>	

OV (1. ročník): Vinutí pružin
přesahy z:
 STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,
 STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,
 STR (1. ročník): Potrubí a armatury,
 STR (1. ročník): Mechanismy,
 OV (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovových materiálů,
 OV (1. ročník): Lícování a přesné měření,
 OV (1. ročník): Spojování součástí,
 TD (1. ročník): Normalizace,
 STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
 T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
 T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla,
 OV (2. ročník): Spojování materiálu

ZÁKLADY METALOGRAFIE, TEPELNÉ A CHEMICKOTEPELNÉ ZPRACOVÁNÍ KOVŮ , 10 HODIN

výstupy	učivo
<p>má přehled o druzích, podstatě a způsobech provedení tepelného a chemicko-tepelného zpracování oceli</p> <p>respektuje při používání a údržbě nástrojů jejich materiál, popř. způsob tepelného zpracování</p>	<p>Základy metalografie Žihání, kalení, zušlechťování, termální izo- termické, povrchové kalení Chemicko tepelné zpracování, cementování, nitridování</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: F (1. ročník): Dynamika, F (1. ročník): Mechanika tuhého tělesa, F (1. ročník): Mechanika tekutin, TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla, OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování, OV (1. ročník): Vinutí pružin</p> <p>přesahy z: STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,</p>	

STR (1. ročník): Potrubí a armatury,
 STR (1. ročník): Mechanismy,
 STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
 T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
 OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů

KOROZE A OCHRANA PROTI KOROZI, 7 HODIN

výstupy	učivo
<p>zná podstatu vzniku koroze a způsoby protikorozi ochrany</p> <p>posuzuje příčiny koroze materiálů, součástí a konstrukcí</p>	<p>Druhy koroze</p> <p>Příprava povrchu</p> <p>Povrchová úprava chemická</p> <p>Pokovování</p> <p>Povlaky barev, asfaltu, kaučuku, plastu, smaltování</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků,</p> <p>STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,</p> <p>STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,</p> <p>STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,</p> <p>STR (1. ročník): Potrubí a armatury,</p> <p>STR (1. ročník): Mechanismy,</p> <p>T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,</p> <p>OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování,</p> <p>OV (1. ročník): Vinutí pružin</p> <p>přesahy z:</p> <p>STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,</p> <p>STR (1. ročník): Potrubí a armatury,</p> <p>STR (1. ročník): Mechanismy,</p> <p>OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování,</p> <p>STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,</p> <p>T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů</p>	

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá predsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- dodržuje stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňuje požadavky klienta (zákazníka, občana)

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- samostatně volí technologické postupy zpracování nástrojů a pracovních pomůcek a jejich částí
- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

ZÁKLADY SLÉVÁRENSTVÍ , 15 HODIN

výstupy	učivo
zná podstatu, způsoby a použití odlévání	Modelové zařízení Formovací materiály Formy, jádra Tavení a lití Způsoby plnění forem
komentář	
pokrytí průřezových témat	
přesahy do: TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav, TD (2. ročník): Výkresy součástí,	

TD (2. ročník): Výkresy polotovarů,
 STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení,
 STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje,
 STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií,
 T (2. ročník): Základy strojního obrábění,
 T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení,
 OV (2. ročník): Doplnkové nástrojařské práce,
 OV (2. ročník): Spojování materiálu,
 OV (2. ročník): Základy strojní obrábění,
 OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění

přesahy z:

TD (2. ročník): Výkresy součástí,
 TD (2. ročník): Výkresy sestavení,
 TD (2. ročník): Výkresy polotovarů,
 T (2. ročník): Základy strojního obrábění,
 T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení,
 TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu,
 STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení,
 STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje

ZÁKLADY TVÁŘENÍ MATERIÁLŮ, 18 HODIN

výstupy	učivo
zná podstatu, způsoby a použití tváření	Tváření kovů za tepla Tvářecí stroje Volné kování Zápustkové kování Protlačování Válcování Tažení Tváření kovů za studena
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav, TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy polotovarů, STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (2. ročník): Prostorové orýsování, OV (2. ročník): Spojování materiálu,	

OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů,

OV (2. ročník): Základy strojní obrábění,

OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění,

OV (2. ročník): Strojní ostření nástrojů

přesahy z:

OV (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovových materiálů,

OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů,

TD (2. ročník): Výkresy součástí,

TD (2. ročník): Výkresy sestavení,

TD (2. ročník): Výkresy polotovarů,

T (2. ročník): Základy strojního obrábění,

T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení,

TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu,

STR (2. ročník): Zdvíhací, dopravní a manipulační stroje a zařízení,

STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje,

STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií

4.8.4. Technologie

Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Učební osnova: Technologie

Obor Nástrojař 23-52-H/01

Hodinová dotace 7,5 hodin týdně za 3 roky studia

Platnost: od 01.09. 2009

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Cílem je poskytnout žákovi základní znalosti a dovednosti při ručním zpracování materiálu a při obrábění, naučit žáka postupům při výrobě jednoduchých součástí a naučí jej posuzovat jednoduché technologické postupy výroby. Žák se učí použití základních zámečnických nástrojů a dodržování BOZP při práci na jednoduchých strojích (stolní vrtačka, kotoučová bruska).

Charakteristika učiva

Žáci si ve výuce osvojí základní technologické operace při ručním zpracování kovů, naučí se zvolit správné technologické postupy, zvolit optimální řezné podmínky a orientovat se v hospodárných způsobech výroby. Žák prostřednictvím výuky chápe základní technické a technologické pojmy používané při montážích a opravách, naučí se orientaci v základní technické literatuře. Žák si osvojuje základy organizace montážního pracoviště, montážního nářadí a dodržování BOZP.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka musí vytvořit předpoklady pro získání odborných vědomostí a dovedností, které se dají využít v ostatních odborných předmětech a umožní rozvoj technického myšlení.

Strategie výuky

Důraz je kladen na pozitivní motivaci žáka, posílení sebedůvěry a využití jeho dovedností a vědomostí v jednotlivých profesích. Ve výuce se uplatňují tyto metody.

- individuální
- techniky samostatného učení a práce
- praktické práce žáků
- pozorování a objevování

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá v rovině motivační, informativní a výchovné.

- ústní zkoušení
- písemné ověřování

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Předmět technologie přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

- a) Komunikativní kompetence –

naučí žáka vyjadřovat se srozumitelně a souvisle v technických výrazech, prezentovat a obhajovat své stanovisko a názory na konkrétní technický problém, vyslechnout názory druhých a vhodně na ně reagovat, naučí žáka vhodně a přiměřeně komunikovat v běžných profesních situacích.

b) Personální kompetence –

příspěje k tomu, že žák je schopen kriticky hodnotit své osobní dispozice, uvědomovat si své vlastní přednosti i nedostatky, dokáže pracovat v kolektivu a využívat ke svému učení znalostí a zkušeností jiných lidí, kriticky hodnotit výsledky své práce.

c) Sociální kompetence –

naučí žáka pracovat samostatně i v týmu, přijímat a plnit zadané úkoly.

Mezipředmětové vztahy

Na znalosti získané v tomto předmětu navazují všechny odborné předměty učebního oboru.

1. ročník, 0 + 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- dodržuje stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- získává ze strojnických výkresů, technologických postupů a jiné dokumentace nástrojů a pracovních pomůcek (zpracovaných v konvenční i elektronické podobě) údaje potřebné pro jejich výrobu a opravy
- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

RUČNÍ ZPRACOVÁNÍ KOVŮ A NEKOVŮ , 46 HODIN

výstupy	učivo
používá potřebnou technickou terminologii posuzuje způsoby ručního zpracování kovů a nekovů	Měření a rýsování Řezání kovů, pilování, stříhání, vrtání, vyhrubování, zahlubování, vystružování Kolíkové spoje

<p>stanovuje zásady a postupy ošetření nářadí, nástrojů, údržby strojů a technologických zařízení</p> <p>dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence</p> <p>měří délkové rozměry pevnými, posuvnými a mikrometrickými měřidly a jednoduchými měřicími přístroji</p> <p>měří úhly úhelníky a úhломěry, kontroluje tvar šablonami a provádí základní měření vzájemné polohy ploch a jejich geometrického tvaru</p> <p>rozeznává typické části jednotlivých druhů nástrojů a pomůcek v oblasti své specializace, zná jejich funkci a požadované vlastnosti</p>	<p>Řezání závitu Rovnění, ohýbaní Sekání a probíjení Nýtové spoje Zaškrabávání, lapování Pružiny Lepení spojů</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů, ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi, OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování, OV (1. ročník): Vinutí pružin</p> <p>přesahy z: TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy,</p>	

OV (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovových materiálů,
 OV (1. ročník): Mechanizované ruční nářadí,
 OV (1. ročník): Souborná práce,
 TD (1. ročník): Normalizace,
 TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí,
 STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
 ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,
 ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,
 ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,
 ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi,
 OV (2. ročník): Souborná práce,
 OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel

LÍCOVÁNÍ A PŘESNÉ MĚŘIDLA , 20 HODIN

výstupy	učivo
<p>rozlišuje jednotlivé druhy uložení, vzájemný vztah součástí a jejich funkci při obsluze, běžné údržbě a čištění strojů a zařízení postupuje v souladu s předpisy a pracovními postupy</p>	<p>Způsoby uložení Lícovací soustava Tolerance Kalibry</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (1. ročník): Normalizace, TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Mechanismy, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování, OV (1. ročník): Vinutí pružin</p> <p>přesahy z: TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb, STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy, STR (1. ročník): Potrubí a armatury, STR (1. ročník): Mechanismy, OV (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovových materiálů, OV (1. ročník): Lícování a přesné měření,</p>	

OV (1. ročník): Souborná práce,
F (1. ročník): Fyzikální veličiny a jednotky a jejich měření,
TD (1. ročník): Normalizace,
STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,
ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,
ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,
ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,
OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění,
OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu,
OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel

2. ročník, 0 + 2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků**
- **spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)**
- **volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve**

KOMPETENCE K UČENÍ

- **má pozitivní vztah k učení a vzdělávání**
- **ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky**
- **zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání**

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- **jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu**
- **dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci**
- **uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních**

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- **má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám**
- **má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze**

- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- dodržuje stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- získává ze strojnických výkresů, technologických postupů a jiné dokumentace nástrojů a pracovních pomůcek (zpracovaných v konvenční i elektronické podobě) údaje potřebné pro jejich výrobu a opravy
- provádí potřebné pomocné výpočty rozměrů, technologických podmínek, spotřeby materiálu apod.
- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, ná-

vštevňnků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

ZÁKLADY STROJNÍHO OBRÁBĚNÍ , 48 HODIN

výstupy	učivo
<p>ovládá základní druhy strojního obrábění</p> <p>rozeznává jednotlivé druhy nástrojů a pomůcek v oblasti své specializace a jejich typické součásti</p> <p>připravuje k práci základní ruční nástroje, nářadí, měřidla a další pomůcky</p>	<p>Soustružení</p> <p>Frézování</p> <p>Vrtání a vyvrtávání</p> <p>Hoblování a obrážení</p> <p>Protahování a protlačování</p> <p>Broušení</p> <p>Dokončovací operace</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu,</p> <p>TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy součástí,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy sestavení,</p> <p>STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení,</p> <p>STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje,</p> <p>ST (2. ročník): Základy slévárenství,</p> <p>ST (2. ročník): Základy tváření materiálů,</p> <p>OV (2. ročník): Prostorové orýsování,</p> <p>OV (2. ročník): Doplnkové nástrojařské práce,</p> <p>OV (2. ročník): Spojování materiálu,</p> <p>OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů,</p> <p>OV (2. ročník): Základy strojní obrábění,</p> <p>OV (2. ročník): Strojní ostření nástrojů</p> <p>přesahy z:</p> <p>OV (2. ročník): Základy strojní obrábění,</p> <p>OV (2. ročník): Strojní ostření nástrojů,</p> <p>OV (2. ročník): Periodické školení BOZP a PO,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy součástí,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy sestavení,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy polotovarů,</p> <p>OV (2. ročník): Prohlubování dovedností,</p> <p>TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu,</p> <p>STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení,</p> <p>STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje,</p> <p>STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií,</p> <p>ST (2. ročník): Základy slévárenství,</p> <p>ST (2. ročník): Základy tváření materiálů,</p> <p>ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova,</p> <p>OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel</p>	

NEROZEBÍRATELNÁ SPOJENÍ , 18 HODIN

výstupy	učivo
<p>zná základní druhy a podstatu pájení a lepení technických materiálů, druhy lepidel, druhy spojů a jejich použití</p> <p>volí pro daný účel vhodné pomocné materiály a hmoty (tavidla, lepidla, tmely, těsnicí hmoty, maziva, chladiva, brusiva apod.); zná technologické zásady pro jejich použití a zpracování a řídí se jimi</p>	Lepení, pájení
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do:</p> <p>TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav, TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, TD (2. ročník): Výkresy polotovarů, STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, OV (2. ročník): Spojování materiálu, OV (2. ročník): Tváření kovů za tepla, tepelné zpracování kovů</p> <p>přesahy z:</p> <p>OV (1. ročník): Mechanizované ruční nářadí, OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění, OV (2. ročník): Periodické školení BOZP a PO, TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, OV (2. ročník): Souborná práce, OV (2. ročník): Prohlubování dovedností, TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, STR (2. ročník): Zdvihací, dopravní a manipulační stroje a zařízení, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu</p>	

3. ročník, 0 + 3 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, popř. projevů jiných lidí

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislosti
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- dodržuje stanovené normy (standards) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- získává ze strojnických výkresů, technologických postupů a jiné dokumentace nástrojů a pracovních pomůcek (zpracovaných v konvenční i elektronické podobě) údaje potřebné pro jejich výrobu a opravy
- vyhotovuje pomocné dílenské náčrty částí nástrojů a pracovních pomůcek
- provádí potřebné pomocné výpočty rozměrů, technologických podmínek, spotřeby materiálu apod.
- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

SVAŘOVÁNÍ, 20 HODIN

výstupy	učivo
zná možnosti spojování materiálů nejběžnějšími technologiemi svařování	Svařování el.obloukem, plamenem, v atm. co2 a argonu, pod tavidlem, laserem
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (3. ročník): Další technická dokumentace, OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu, OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů,nářadí, přípravků a měřidel</p> <p>přesahy z: OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu, OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů,nářadí, přípravků a měřidel, OV (3. ročník): Souborná práce, OV (3. ročník): Závěrečná souborná práce, OV (3. ročník): Prohlubování dovedností, TD (3. ročník): Schémata</p>	

ÚPRAVA, MONTÁŽ A OPRAVY STROJNÍCH SOUČÁSTÍ A ZAŘÍZENÍ, 75 HODIN

výstupy	učivo
<p>vypracovává jednoduché technologické postupy</p> <p>umí určit technologickou základnu, popsat pracovní operace</p> <p>určuje výrobní zařízení, stanovuje technologické podmínky</p> <p>je obeznámen s úpravami a montáží součástí strojů a zařízení</p> <p>je schopen navrhnout pro součásti běžných nástrojů a pomůcek v oblasti své specializace vhodný druh materiálu</p> <p>řídí se při obsluze strojů a zařízení zásadami a předpisy pro obsluhu elektrických zařízení</p> <p>ošetřuje pracovní nástroje a nářadí; ručně je ostří</p> <p>orientačně kontroluje výsledky tepelného zpracování</p> <p>volí nástroje pro provedení jednoduchých technologických operací</p> <p>volí a na strojích nastavuje technologické podmínky</p>	Nástroje a stroje pro tváření, odlévání

<p>obrábí na základních druzích konvenčních obráběcích strojů rotační a rovinné plochy technologicky nenáročných součástí</p> <p>analyzuje základní montážní práce s použitím běžného montážního nářadí, montážních přípravků a pomůcek</p>	
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (3. ročník): Další technická dokumentace, OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu, OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel</p> <p>přesahy z: OV (3. ročník): Prohlubování dovedností, TD (3. ročník): Schémata</p>	

PŘÍPRAVKY , 20 HODIN

výstupy	učivo
<p>dovede rozlišit použití jednotlivých technologií výroby</p> <p>ovládá funkci přípravků a jejich užití v praxi</p> <p>kontroluje výsledky obrábění měřidly a měřicími přístroji</p> <p>hodnotí správnost provedené montáže jednoduchých sestavení</p> <p>posuzuje slícování a sestavení jednotlivých části vícedílných nástrojů a pomůcek do celků, jejich ustavení a zajištění polohy</p> <p>vyhodnocuje opravu a údržbu nástrojů a pomůcek</p>	<p>Výroba a opravy přípravků, měřidla</p>
komentář	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (3. ročník): Další technická dokumentace, OV (3. ročník): Výroba nástrojů, přípravků a měřidel pro strojírenskou výrobu, OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel</p> <p>přesahy z: OV (3. ročník): Výroba a opravy jednodušších nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel,</p>	

OV (3. ročník): Závěrečná souborná práce,
OV (3. ročník): Prohlubování dovedností,
TD (3. ročník): Schémata

4.8.5. Odborný výcvik

Název školy: Střední škola, Šenov u Nového Jičína, příspěvková organizace

Název: NÁSTROJAŘ

Kód a název oboru vzdělávání: 23-52-H/01 Nástrojař

Délka studia: 3 roky

Forma studia: denní studium

Stupeň vzdělání: střední vzdělání s výučním listem

Hodinová dotace za celé studium: 1608,75 hodin

Platnost dokumentu : od 1. 9. 2009 počínaje 1. ročníkem

Pojetí předmětu

V učebním oboru nástrojař je odborný výcvik významnou složkou výchovy a vzdělávání. V tomto předmětu se integrují všechny vědomosti a myšlenkové dovednosti, které žáci získávají v ostatních předmětech a aplikují se při osvojování dovedností, nezbytných pro výkon činností, vyskytujících se v povoláních na která učební obor připravuje.

Obecný cíl

Cílem odborného výcviku je dosáhnout absolventů učebního oboru nástrojař takového stupně dovedností, který umožní dobře zvládnout výrobu, opravy a seřizování nástrojů a dalších pomůcek, používaných v oblasti strojírenství.

Charakteristika učiva

Učivo je sestaveno z bloků tak, aby po jejich zvládnutí měl žák široký základ odborných znalostí a dovedností. Odborný výcvik čerpá ze všech odborných předmětů, které žák během studia absolvuje a umožní mu tak komplexní pohled na odborný výcvik. Část dovedností si žáci osvojují nejprve teoretickou přípravou, pak nácvikem manuálních dovedností. Nezbytnou součástí vzdělávání je návyk bezpečné, pečlivé a odpovědné práce.

Pojetí výuky

V předmětu odborný výcvik je žák veden k získání správného vztahu k budoucímu povolání, k odpovědnosti za vykonanou práci, k sounáležitosti s pracovním kolektivem, k respektování jiných názorů a k dodržování obecných pravidel slušného chování. Výuka žáka probíhá jak individuálním přístupem učitele odborného výcviku, tak i skupinovou výukou. Uplatňují se techniky samostatného učení a práce, ale také projektové vyučování, kde žák provede konkrétní práci a dovede vyřešit zadaný problém.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Kriteriem hodnocení žáka je zejména pochopení principů, které podmiňují funkci konkrétního zařízení. Hodnotí se schopnost samostatného přístupu k problematice manuální zručnosti, dodržování technologie a bezpečnosti práce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Výuka je vedena tak, aby žáci byli schopni uplatnit vědomosti z různých odborných a souvisejících předmětů s aplikací na konkrétní problém. Snahou je učit žáky tak, aby jednoduché úkoly řešili samostatně a složitě týmovou práci. Dále jsou žáci vedeni k hledání souvislostí s příbuznými obory.

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti:

Žák má vhodnou míru sebevědomí a schopnost morálního úsudku, byl schopen myšlenkové manipulaci, dovedl jednat s lidmi, vážil si materiálních a duchovních hodnot, chránil je a zachovával pro budoucí generace.

Člověk a svět práce

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budování profesní kariéry.

Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře
- zorientovat žáky ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, naučit je hodnotit jednotlivé faktory charakterizující obsah práce a srovnávat tyto faktory se svými předpoklady, seznámit je s alternativami profesního uplatnění po absolvování studovaného oboru vzdělání
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů
- naučit žáky písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Člověk a životní prostředí:

Cílem je vést žáka k tomu, aby pochopil souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidským aktivitám, chápal postavení člověka v přírodě a vliv prostředí na jeho zdraví a život, osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví, dokázal esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí.

Mezipředmětové vztahy

Výcvik je úzce spjat s dalšími předměty, zejména s technickou dokumentací, strojnictví, strojírenskou technologií a technologií.

V předmětu odborný výcvik je žák veden k získání správného vztahu k budoucímu povolání, k odpovědnosti za vykonanou práci, k sounáležitosti s pracovním kolektivem, k respektování jiných názorů a k dodržování obecných pravidel slušného chování.

Výuka žáka probíhá jak individuálním přístupem učitele odborného výcviku, tak i skupinovou výukou. Uplatňují se techniky samostatného učení a práce, ale také projektové vyučování, kde žák provede konkrétní práci a dovede vyřešit zadaný problém.

Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto rámcovým vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky.

Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů.

Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby:

- *pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;*
- *cháпали postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;*
- *porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;*
- *respektovali principy udržitelného rozvoje;*
- *získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;*
- *samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;*
- *pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;*
- *osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;*
- *dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;*
- *osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.*

1. ročník, 6 1/2 + 8 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků**

KOMPETENCE K UČENÍ

- **má pozitivní vztah k učení a vzdělávání**
- **ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky**

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích

Odborné kompetence

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- získává ze strojnických výkresů, technologických postupů a jiné dokumentace nástrojů a pracovních pomůcek (zpracovaných v konvenční i elektronické podobě) údaje potřebné pro jejich výrobu a opravy
- vyhotovuje pomocné dílenské náčrty částí nástrojů a pracovních pomůcek
- provádí potřebné pomocné výpočty rozměrů, technologických podmínek, spotřeby materiálu apod.
- samostatně volí technologické postupy zpracování nástrojů a pracovních pomůcek a jejich částí
- volí a používá nástroje, nářadí, měřidla a další pracovní pomůcky potřebné při výrobě a opravách nástrojů a pomůcek, volí a používají pomocné materiály a hmoty (např. chladiva, maziva, tmely, lepidla apod.)
- proměří a orýsovává jednotlivé díly nástrojů a pracovních pomůcek
- ručně obrábí a zpracovává kovové a vybrané nekovové materiály
- strojně obrábí části nástrojů a pracovních pomůcek
- zhotovuje a po strojním obrábění dohotovuje části nástrojů a pracovních pomůcek ručním obráběním a zpracováním, dokončuje jejich povrchy, slícovává je a připravuje k montáži a spojování do celků
- provádí technologicky nenáročnou tepelnou úpravu nástrojů a pracovních pomůcek a jejich částí
- sestavuje části nástrojů a pracovních pomůcek do celků
- opravuje, ošetřuje a udržuje nástroje a pracovní pomůcky
- měří a kontroluje rozměry, tvar, vzájemnou polohu ploch, jakost povrchu součástí nástrojů a pracovních pomůcek a jejich další vlastnosti nezbytné pro správnou funkci
- provádí funkční zkoušky nástrojů a pracovních pomůcek a vede o jejich výsledcích předepsané záznamy
- ošetřuje a udržuje nástroje, nářadí a další pracovní pomůcky používané při výše jmenovaných činnostech a provádí jejich potřebné úpravy

- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a je schopen zajistit odstranění závad a možných rizik
- zná systém péče státu o zdraví pracujících (včetně preventivní péče), umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout

OBP SEZNÁMENÍ S SŠ, 18 HODIN

výstupy	učivo
<p>dodržuje zásady BOZP</p> <p>uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci</p> <p>poskytne první pomoc při úrazu na pracovišti</p> <p>uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu</p>	<p>Školení BOZP a PO dle osnovy SŠ</p> <p>Seznámení s pracovištěm z hlediska BOZP a PO (vypínače, uzávěry, únikové cesty, první pomoc aj.)</p> <p>Seznámení s provozním řádem dílny (požárním) a organizačními pokyny.</p> <p>Dílenský řád</p> <p>Vstupní proškolení BOZP PO</p>
komentář	
- test na ověření znalostí z BOZP a PO - hlavní vypínače, uzávěry - stanovení pravidel - projít budovu školy (popř. odloučená pracoviště)	
pokrytí průřezových témat	
Člověk a životní prostředí	
Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.	
přesahy z:	
ON (1. ročník): Ochrana obyvatelstva	

RUČNÍ ZPRACOVÁNÍ KOVŮ A NEKOVÝCH MATERIÁLŮ, 228 HODIN

výstupy	učivo
---------	-------

<p>rozměří a orýsuje polotovary a obrobky volí a upíná běžné nástroje, zvolí a seřídí upínací zařízení, bez poškození upíná obrobky při ručním i strojním obrábění</p> <p>měří délky, úhly, geometrické tvary a vzájemnou polohu ploch a prvků součástí pevnými, posuvnými a mikrometrickými měřidly, úhloměry, šablonami, pravítky, mechanickými a optickomechanickými měřícími přístroji a dalšími pomůckami</p> <p>řeže ruční a strojní pilou</p> <p>ručně dělí, obrábí a zpracovává kovy, popřípadě i nekovové materiály</p> <p>piluje a kontroluje rovinné, tvarové, spojené plochy, šikminy, kontrola úhlu</p> <p>stříhá, seká, probíjí kovové a nekovové materiály</p> <p>rovná a ohýbá materiál, vypočítá rozvinutou délku</p> <p>vypiluje a slícuje tvarové a rovinné plochy</p> <p>dodržuje zásady BOZP</p> <p>rozeznává typické součásti strojů, zná jejich žádané vlastnosti</p> <p>vykonává základní úkony při ručním zpracování kovových a vybraných nekovových materiálů</p> <p>ustavuje a bez poškození upíná tvarově nesložité obrobky</p> <p>upravuje dosedací plochy součástí a součástí slícuje</p>	<p>Nástroje, nářadí, pomůcky a měřidla Měření a orýsování materiálů Řezání materiálů - plechy, trubky, profily Pilování rovinných, spojených a tvarových ploch Stříhání, sekání a probíjení Rovnění a ohýbání plochých a tvarových materiálů Značení razidly, popisem elektrickou jehlou Úprava povrchu</p>
komentář	
- cvičné práce - kontrolní práce	
pokrytí průřezových témat	
<p>Člověk a životní prostředí Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.</p>	
<p>přesahy do: TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,</p>	

ST (2. ročník): Základy tváření materiálů,
T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla

VRTÁNÍ, 48 HODIN

výstupy	učivo
<p>rozměří a orýsuje polotovary a obrobky volí a upíná běžné nástroje, zvolí a seřídí upínací zařízení, bez poškození upíná obrobky při ručním i strojním obrábění</p> <p>řeže ruční a strojní pilou</p> <p>vrtá, zahlubuje, vyhrubuje a vystružuje otvory</p> <p>pracuje s ručním mechanizovaným ručním nářadím</p> <p>dodržuje zásady BOZP</p> <p>volí ruční mechanizované nářadí a jeho příslušenství a správně je používá</p>	<p>Vrtání Zahlubování Vyhrubování Vystružování</p>
komentář	
- cvičné práce - kontrolní práce	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb</p> <p>přesahy z: OV (1. ročník): Mechanizované ruční nářadí</p>	

BROUŠENÍ, 12 HODIN

výstupy	učivo
<p>volí a upíná běžné nástroje, zvolí a seřídí upínací zařízení, bez poškození upíná obrobky při ručním i strojním obrábění</p> <p>měří délky, úhly, geometrické tvary a vzájemnou polohu ploch a prvků součástí pevnými, posuvnými a mikrometrickými měřidly, úhloměry, šablonami, pravítky, mechanickými a optickomechanickými měřicími přístroji a dalšími pomůckami</p> <p>brousí jednoduché nástroje (důlčíky,</p>	<p>Ostření ručních nástrojů Ruční ostření vrtáků</p>

<p>rýs.jehly, sekáče, vrtáky) dodržuje zásady BOZP dohotovuje a upravuje součásti po strojním obrábění volí ruční mechanizované nářadí a jeho příslušenství a správně je používá</p>	
komentář	
- cvičné práce	
pokrytí průřezových témat Člověk a svět práce Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce. Člověk a životní prostředí Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.	
přesahy do: TD (1. ročník): Normalizace, OV (1. ročník): Zaškrabávání, zabrušování, lapování	

ZAŠKRABÁVÁNÍ, ZABRUŠOVÁNÍ, LAPOVÁNÍ, 24 HODIN

výstupy	učivo
<p>piluje a kontroluje rovinné, tvarové, spojené plochy, šikminy, kontrola úhlu brousí jednoduché nástroje (důlčíky, rýs.jehly, sekáče, vrtáky) zaškrabuje, zabrušuje, lapuje a zlepšuje povrch materiálu dodržuje zásady BOZP rozhoduje o způsobech přípravy materiálů před jejich povrchovou úpravou upravuje dosedací plochy součástí a součástí slícuje</p>	<p>Význam zaškrabávání, zabrušování, lapování Bezpečnost a pracovní postupy Nástroje, druhy škrabáků Druhy brusných a lapovacích past</p>
komentář	
- cvičné práce	
pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.	
přesahy do: TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu,	

STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,
 STR (1. ročník): Potrubí a armatury,
 ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi
přesahy z:
 STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,
 OV (1. ročník): Broušení,
 ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,
 ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,
 ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,
 ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi,
 T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,
 T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla

ŘEZÁNÍ ZÁVITŮ , 36 HODIN

výstupy	učivo
rozměří a orýsuje polotovary a obrobky řeže ručně a strojně vnitřní a vnější závity a kontroluje dodržuje zásady BOZP	Ruční řezání závitů <ul style="list-style-type: none"> • Vnitřní závity • Vnější závity Řezání závitů ručními závitořezy a na vrtačkách
komentář	
- cvičné práce	
pokrytí průřezových témat	
přesahy do: STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, STR (1. ročník): Mechanismy	

LÍCOVÁNÍ A PŘESNÉ MĚŘENÍ , 54 HODIN

výstupy	učivo
rozměří a orýsuje polotovary a obrobky měří délky, úhly, geometrické tvary a vzájemnou polohu ploch a prvků součástí pevnými, posuvnými a mikrometrickými měřidly, úhloměry, šablonami, pravítka, mechanickými a optickomechanickými měřicími přístroji a dalšími pomůckami piluje a kontroluje rovinné, tvarové, spojené plochy, šikminy, kontrola úhlu dodržuje zásady BOZP upravuje dosedací plochy součástí a součásti slícuje	Význam lícování Výpočty tolerancí Měření mikrometrickými měřidly Měření drsnosti povrchu Použití dílenského mikroskopu Měření úhlů úhelníky, úhloměry, s použitím sinusového pravítka, průměrného válce
komentář	

- cvičné práce - kontrolní práce
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a svět práce Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce.</p> <p>Člověk a životní prostředí Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.</p>
<p>přesahy do: TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla</p>

SPOJOVÁNÍ SOUČÁSTÍ, 18 HODIN

výstupy	učivo
<p>řeže ručně a strojně vnitřní a vnější závity a kontroluje</p> <p>spojuje součásti pomocí nýtu, volí správný druh nýtu.</p> <p>dodržuje zásady BOZP</p>	<p>Rozebíratelné spoje - šroubové ... Nerozebíratelné spoje - nýtové ...</p>
komentář	
- význam, bezpečnost - druhy nýtových a šroubových spojů, druhy nýtů, nástroje, nářadí - montáž a demontáž - výpočet délky nýtu s půlkulatou a zápustnou hlavou	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a životní prostředí Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.</p>	
<p>přesahy do: STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti, STR (1. ročník): Mechanismy, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové</p>	

VINUTÍ PRUŽIN, 12 HODIN

výstupy	učivo
<p>vyrábí pružiny</p> <p>dodržuje zásady BOZP</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nástroje, nářadí, přípravky • bezpečnost a postup výroby • vinutí tlačných a tažných pružin • ukončení pružin
komentář	

- cvičné práce
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a životní prostředí   Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.</p>
<p>přesahy do: STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,   STR (1. ročník): Mechanické převody a mechanismy,   STR (1. ročník): Mechanismy</p> <p>přesahy z: TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků,   STR (1. ročník): Části strojů umožňující pohyb,   TD (1. ročník): Normalizace,   TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí,   STR (1. ročník): Spoje a spojovací součásti,   ST (1. ročník): Vlastnosti technických materiálů a jejich zkoušení,   ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové,   ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,   ST (1. ročník): Koroze a ochrana proti korozi,   T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,   T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla</p>

SOUBORNÁ PRÁCE , 24 HODIN

výstupy	učivo
<p>rozměří a orýsuje polotovary a obrobky volí a upíná běžné nástroje, zvolí a seřídí upínací zařízení, bez poškození upíná obrobky při ručním i strojním obrábění</p> <p>měří délky, úhly, geometrické tvary a vzájemnou polohu ploch a prvků součástí pevnými, posuvnými a mikrometrickými měřidly, úhломěry, šablonami, pravítky, mechanickými a optickomechanickými měřicími přístroji a dalšími pomůckami</p> <p>řeže ruční a strojní pilou</p> <p>ručně dělí, obrábí a zpracovává kovy, popřípadě i nekovové materiály</p> <p>piluje a kontroluje rovinné, tvarové, spojené plochy, šikminy, kontrola úhlu</p> <p>stříhá, seká, probíjí kovové a nekovové materiály</p>	<p>Dle dokumentace SŠ</p>

dodržuje zásady BOZP	
komentář	
- kontrolní práce	
pokrytí průřezových témat	
<p>přesahy do: TD (1. ročník): Zobrazování tvaru strojních součástí, TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla</p>	

MECHANIZOVANÉ RUČNÍ NÁŘADÍ, 12 HODIN

výstupy	učivo
<p>vrtá, zahlubuje, vyhrubuje a vystružuje otvory</p> <p>pracuje s ručním mechanizovaným ručním nářadím</p> <p>rozlišuje stroje a zařízení používaná ve strojírenství, zná jejich principy, základní parametry a podmínky pro jejich používání</p> <p>dohotovuje a upravuje součásti po strojním obrábění</p> <p>volí ruční mechanizované nářadí a jeho příslušenství a správně je používá</p>	<p>Seznámení s druhy nářadí a druhy jeho pohonu (elektrický, pneumatický) Práce s mechanizovaným nářadím</p>
komentář	
- cvičné práce	
pokrytí průřezových témat	
<p>Člověk a svět práce Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce.</p> <p>Člověk a životní prostředí Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.</p>	
<p>přesahy do: T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, OV (1. ročník): Vrtání</p>	

PROHLUBOVÁNÍ DOVEDNOSTÍ, 12 HODIN

výstupy	učivo
komentář	
pokrytí průřezových témat	

2. ročník, 16 1/4 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- chápe kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku
- dodržuje stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňuje požadavky klienta (zákazníka, občana)

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- získává ze strojnických výkresů, technologických postupů a jiné dokumentace nástrojů a pracovních pomůcek (zpracovaných v konvenční i elektronické podobě) údaje potřebné pro jejich výrobu a opravy
- vyhotovuje pomocné dílenské náčrty částí nástrojů a pracovních pomůcek
- provádí potřebné pomocné výpočty rozměrů, technologických podmínek, spotřeby materiálu apod.
- samostatně volí technologické postupy zpracování nástrojů a pracovních pomůcek a jejich částí
- volí a používá nástroje, nářadí, měřidla a další pracovní pomůcky potřebné při výrobě a opravách nástrojů a pomůcek, volí a používají pomocné materiály a hmoty (např. chladiva, maziva, tmely, lepidla apod.)
- proměřuje a orýsovává jednotlivé díly nástrojů a pracovních pomůcek
- ručně obrábí a zpracovává kovové a vybrané nekovové materiály
- strojně obrábí části nástrojů a pracovních pomůcek
- zhotovuje a po strojním obrábění dohotovuje části nástrojů a pracovních pomůcek ručním obráběním a zpracováním, dokončuje jejich povrchy, slícovává je a připravuje k montáži a spojování do celků
- provádí technologicky nenáročné tepelné zpracování nástrojů a pracovních pomůcek a jejich částí
- sestavuje části nástrojů a pracovních pomůcek do celků
- opravuje, ošetřuje a udržuje nástroje a pracovní pomůcky
- měří a kontroluje rozměry, tvar, vzájemnou polohu ploch, jakost povrchu součástí nástrojů a pracovních pomůcek a jejich další vlastnosti nezbytné pro správnou funkci
- provádí funkční zkoušky nástrojů a pracovních pomůcek a vede o jejich výsledcích předepsané záznamy
- ošetřuje a udržuje nástroje, nářadí a další pracovní pomůcky používané při výše jmenovaných činnostech a provádí jejich potřebné úpravy
- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a je schopen zajistit odstranění závad a možných rizik
- zná systém péče státu o zdraví pracujících (včetně preventivní péče), umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout

PERIODICKÉ ŠKOLENÍ BOZP A PO , 13 HODIN

výstupy	učivo
dodržuje zásady BOZP	Školení BOZP a PO dle osnovy SŠ Seznámení s pracovištěm z hlediska BOZP a PO (vypínače, uzávěry, únikové cesty, první pomoc aj.) Seznámení s provozním řádem dílny (požárním) a organizačními pokyny. Dílenský řád Vstupní proškolení BOZP PO
komentář	
- kontrolní otázky	
pokrytí průřezových témat	
Člověk a svět práce Žáci si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.	
přesahy do: T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení přesahy z: OV (3. ročník): Periodické školení BOZP a PO	

SOUBORNÁ PRÁCE , 26 HODIN

výstupy	učivo
dodržuje zásady BOZP	Dle dokumentace ŠŠ
komentář	
- kontrolní práce	
pokrytí průřezových témat	

Člověk a životní prostředí

Osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Člověk a svět práce

Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce.

přesahy do:

TD (2. ročník): Výkresy součástí,

TD (2. ročník): Výkresy sestavení,

T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů

PROSTOROVÉ ORÝSOVÁNÍ , 39 HODIN

výstupy	učivo
<p>dodržuje zásady BOZP</p> <p>prostorově rozměří a orýsuje obrobky</p>	<p>Bezpečnost, význam měření a orýsování, druhy měřidel,</p> <p>Čtení rozměrů</p> <p>Rýsovací nástroje a pomůcky</p> <p>Měření roviny, úhlů</p> <p>Prostorové orýsování na rýsovací desce pomocí nádrhu</p> <p>Orýsování, odůlčívání, roztečí a os</p>
komentář	
- cvičná práce	
pokrytí průřezových témat	
<h3>Člověk a svět práce</h3> <p>Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce.</p>	
<p>přesahy do:</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy součástí,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy polotovarů</p> <p>přesahy z:</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy součástí,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy sestavení,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy polotovarů,</p> <p>T (2. ročník): Základy strojního obrábění,</p> <p>STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje,</p> <p>STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií,</p> <p>ST (2. ročník): Základy tváření materiálů,</p> <p>OV (3. ročník): Souborná práce</p>	

DOPLŇKOVÉ NÁSTROJAŘSKÉ PRÁCE , 13 HODIN

výstupy	učivo
---------	-------

<p>provádí základní montážní práce(spoje šroubové,nýtové,klínové,s pery,ložisky dodržuje zásady BOZP</p>	<p>Vinutí pružin Naražené a nalisované spoje</p>
komentář	
<p>- cvičná práce</p>	
<p>pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.</p>	
<p>přesahy do: TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav přesahy z: T (2. ročník): Základy strojního obrábění, ST (2. ročník): Základy slévárenství, OV (3. ročník): Souborná práce</p>	

SPOJOVÁNÍ MATERIÁLU , 13 HODIN

<p>výstupy</p>	<p>učivo</p>
<p>dodržuje zásady BOZP lepí a tmelí kovy a plasty připravuje materiál a součásti k pájení spojuje součásti měkkým pájením</p>	<p>Pájení materiálu Lepení materiálu</p>
komentář	
<p>- cvičná práce</p>	
<p>pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.</p>	
<p>přesahy do: TD (2. ročník): Výkresy sestavení, STR (1. ročník): Mechanismy, ST (1. ročník): Technické materiály kovové a nekovové přesahy z: TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, TD (2. ročník): Výkresy polotovarů, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií,</p>	

ST (2. ročník): Základy slévárenství,
 ST (2. ročník): Základy tváření materiálů,
 OV (3. ročník): Souborná práce

TVÁŘENÍ KOVŮ ZA TEPLA, TEPELNÉ ZPRACOVÁNÍ KOVŮ , 65 HODIN

výstupy	učivo
<p>tepelně zpracovává menší jednoduché nástroje a součásti z běžných materiálů</p> <p>dodržuje zásady BOZP</p> <p>ohřívá polotovary v jednoduchých zařízeních pro ohřev a se žhavými polotovary manipuluje</p> <p>odhaduje teplotu žhavých kovů</p> <p>ohýbá za tepla tyčový materiál</p> <p>tepelně zpracovává jednoduché součásti, nářadí či nástroje z materiálů nenáročných na tepelné zpracování</p>	<p>Základní kovářské práce</p> <p>Tepelné zpracování jednoduchých nástrojů</p> <p>Chemicko-tepelné zpracování</p>
komentář	
- práce v kovářské dílně	
pokrytí průřezových témat	
<p>Člověk a životní prostředí</p> <p>Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.</p>	
<p>přesahy do:</p> <p>ST (1. ročník): Základy metalografie, tepelné a chemickotepelné zpracování kovů,</p> <p>ST (2. ročník): Základy tváření materiálů</p> <p>přesahy z:</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy součástí,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy sestavení,</p> <p>TD (2. ročník): Výkresy polotovarů,</p> <p>T (2. ročník): Základy strojního obrábění,</p> <p>T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení,</p> <p>TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu,</p> <p>STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií,</p> <p>ST (2. ročník): Základy tváření materiálů</p>	

SOUBORNÁ PRÁCE , 26 HODIN

výstupy	učivo
<p>provádí základní montážní práce(spoje šroubové, nýtové, klínové, s pery, ložisky, apod.</p>	<p>Dle dokumentace ŠŠ</p>

dodržuje zásady BOZP prostorově rozměří a orýsuje obrobky	
komentář	
- cvičná práce	
pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.	
přesahy do: TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav, TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, TD (2. ročník): Výkresy polotovarů	

ZÁKLADY STROJNÍ OBRÁBĚNÍ, 130 HODIN

výstupy	učivo
obrábí kovy, popřípadě i nekovové materiály základními operacemi strojního obrábění (soustružením, frézováním, vrtáním, broušením) dodržuje zásady BOZP seřizuje stroje pro provedení jednoduchých technologických operací vyrábí části nástrojů a pomůcek	Základní práce na univerzálním soustruhu Základní práce na konzolové a nástrojařské frézce Základní práce na obrázečce Základní práce na nástrojařských bruskách Základní práce na radiálních
komentář	
- strojní dílna kovo	
pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví a základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.	
přesahy do: TD (2. ročník): Výkresy součástí, T (2. ročník): Základy strojního obrábění přesahy z: TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, TD (2. ročník): Výkresy polotovarů, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu,	

STR (2. ročník): Tekutinové pracovní stroje,
 STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií,
 ST (2. ročník): Základy slévárenství,
 ST (2. ročník): Základy tváření materiálů

RUČNÍ DOKONČOVACÍ OBRÁBĚNÍ, 130 HODIN

výstupy	učivo
dodržuje zásady BOZP prostorově rozměří a orýsuje obrobky upravuje nástroje a pomůcky a jejich části po strojním obrábění	Výroba šablon Slícování Zaškrabávání Ruční zabrušování a lapování
komentář	
- cvičná práce	
pokrytí průřezových témat	
Člověk a svět práce Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce.	
přesahy do: TD (1. ročník): Kótování a předepisování úchylek rozměrů, geometrického tvaru a vzájemné polohy ploch a prvků, TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, TD (2. ročník): Výkresy součástí, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení přesahy z: TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, ST (2. ročník): Základy slévárenství, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, OV (3. ročník): Souborná práce	

SOUBORNÁ PRÁCE, 26 HODIN

výstupy	učivo
dodržuje zásady BOZP prostorově rozměří a orýsuje obrobky	Dle dokumentace ŠŠ
komentář	
- cvičná práce	
pokrytí průřezových témat	
Člověk a životní prostředí Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v	

osobním a profesním jednání.

přesahy do:

T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení

STROJNÍ OSTŘENÍ NÁSTROJŮ , 13 HODIN

výstupy	učivo
<p>obrábí kovy, popřípadě i nekovové materiály základními operacemi strojního obrábění (soustružením, frézováním, vrtáním, broušením)</p> <p>dodržuje zásady BOZP</p>	<p>Vrtáky Frézy, výhrubníky, záhlubníky, výstružníky Závitníky, závitové čelisti</p>
komentář	
- exkurze ve firmě	
pokrytí průřezových témat	
<p>Člověk a životní prostředí Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.</p>	
<p>přesahy do: T (2. ročník): Základy strojního obrábění</p> <p>přesahy z: TD (2. ročník): Výkresy součástí, T (2. ročník): Základy strojního obrábění, TD (2. ročník): Předepisování jakosti povrchu, STR (2. ročník): Stroje na přeměnu energií, ST (2. ročník): Základy tváření materiálů, OV (3. ročník): Souborná práce</p>	

PROHLUBOVÁNÍ DOVEDNOSTÍ , 52 HODIN

výstupy	učivo
<p>dodržuje zásady BOZP</p>	<p>Rezerva UOV Opakování učiva a bezpečnost Exkurze</p>
komentář	
- produktivní práce	
pokrytí průřezových témat	
<p>Člověk a životní prostředí Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.</p>	
<p>Člověk a svět práce Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - infor-</p>	

mace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce.

přesahy do:

T (2. ročník): Základy strojního obrábění,

T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení

3. ročník, 17 1/2 h týdně, povinný

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňuje jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

KOMPETENCE K UČENÍ

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání

OBČANSKÉ KOMPETENCE A KULTURNÍ POVĚDOMÍ

- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KOMPETENCE K PRACOVNÍMU UPLATNĚNÍ A PODNIKATELSKÝM AKTIVITÁM

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty

- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje

PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

Odborné kompetence

USILOVAT O NEJVYŠŠÍ KVALITU SVÉ PRÁCE, VÝROBKŮ NEBO SLUŽEB

- chápe kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku
- dodržuje stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňuje požadavky klienta (zákazníka, občana)

JEDNAT EKONOMICKY A V SOULADU SE STRATEGIÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady
- efektivně hospodaří se svými finančními prostředky
- nakládá s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí

VYRÁBĚT, OŠETŘOVAT, UDRŽOVAT A OPRAVOVAT NÁSTROJE AJ. PRACOVNÍ POMŮCKY A JEJICH ČÁSTI

- získává ze strojnických výkresů, technologických postupů a jiné dokumentace nástrojů a pracovních pomůcek (zpracovaných v konvenční i elektronické podobě) údaje potřebné pro jejich výrobu a opravy
- vyhotovuje pomocné dílenské náčrty částí nástrojů a pracovních pomůcek
- provádí potřebné pomocné výpočty rozměrů, technologických podmínek, spotřeby materiálu apod.
- samostatně volí technologické postupy zpracování nástrojů a pracovních pomůcek a jejich částí
- volí a používá nástroje, nářadí, měřidla a další pracovní pomůcky potřebné při výrobě a opravách nástrojů a pomůcek, volí a používají pomocné materiály a hmoty (např. chladiva, maziva, tmely, lepidla apod.)

- proměřuje a obrýsovává jednotlivé díly nástrojů a pracovních pomůcek
- ručně obrábí a zpracovává kovové a vybrané nekovové materiály
- strojně obrábí části nástrojů a pracovních pomůcek
- zhotovuje a po strojním obrábění dohotovuje části nástrojů a pracovních pomůcek ručním obráběním a zpracováním, dokončuje jejich povrchy, slícovává je a připravuje k montáži a spojování do celků
- provádí technologicky nenáročné tepelné zpracování nástrojů a pracovních pomůcek a jejich částí
- sestavuje části nástrojů a pracovních pomůcek do celků
- opravuje, ošetřuje a udržuje nástroje a pracovní pomůcky
- měří a kontroluje rozměry, tvar, vzájemnou polohu ploch, jakost povrchu součástí nástrojů a pracovních pomůcek a jejich další vlastnosti nezbytné pro správnou funkci
- provádí funkční zkoušky nástrojů a pracovních pomůcek a vede o jejich výsledcích předepsané záznamy
- ošetřuje a udržuje nástroje, nářadí a další pracovní pomůcky používané při výše jmenovaných činnostech a provádí jejich potřebné úpravy
- pracuje se strojírenskými normami, s technologickou a další technickou dokumentací zpracovanou v konvenční i elektronické podobě a získává z ní potřebné informace

DBÁT NA BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a je schopen zajistit odstranění závad a možných rizik
- zná systém péče státu o zdraví pracujících (včetně preventivní péče), umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout

PERIODICKÉ ŠKOLENÍ BOZP A PO , 14 HODIN

výstupy	učivo
dodržuje zásady BOZP	Školení BOZP a PO dle osnovy SŠ Seznámení s pracovištěm z hlediska BOZP a PO (vypínače, uzávěry, únikové cesty, první pomoc aj.) Seznámení s provozním řádem dílny (požárním) a organizačními pokyny.

	Dílenský řád Vstupní proškolení BOZP PO
komentář	
- kontrolní otázky	
pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.	
přesahy do: OV (2. ročník): Periodické školení BOZP a PO	

SOUBORNÁ PRÁCE , 28 HODIN

výstupy	učivo
zhotovuje, popř. po strojním obrábění dohotovuje části nástrojů, náradí, pomůcek, měřidel apod., ustavuje jejich vzájemnou polohu, svrtává je, označuje je, slícuje, sestavuje je do celků a funkčně zkouší udržuje a ostří ruční nástroje a jednoduché nástroje pro strojní obrábění dodržuje zásady BOZP	Dle dokumentace ŠŠ
komentář	
- cvičná práce	
pokrytí průřezových témat Člověk a svět práce Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce.	
přesahy do: OV (2. ročník): Prostorové orýsování, OV (2. ročník): Doplnkové nástrojařské práce, OV (2. ročník): Spojování materiálu, OV (2. ročník): Ruční dokončovací obrábění, OV (2. ročník): Strojní ostření nástrojů	

VÝROBA NÁSTROJŮ, PŘÍPRAVKŮ A MĚŘIDEL PRO STROJÍRENSKOU VÝROBU , 210 HODIN

výstupy	učivo
zhotovuje, popř. po strojním obrábění dohotovuje části nástrojů, náradí, pomůcek, měřidel apod., ustavuje jejich vzájemnou polohu, svrtává je, označuje je, slícuje, se-	Vypracování tvaru jednoduchých nástrojů Ruční dokončení dílů po strojním obrábění Slícování dílů Ustavení, svrtání dílů Tepelné zpracování drobných dílů

<p>stavuje je do celků a funkčně zkouší dodržuje zásady BOZP</p>	<p>Úprava dílů po tepelném zpracování</p>
<p>komentář</p>	
<p>- cvičná práce - práce ve firmách</p>	
<p>pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.</p>	
<p>přesahy do: TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav, TD (2. ročník): Výkresy sestavení, T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla, T (2. ročník): Nerozebíratelná spojení, T (3. ročník): Svařování přesahy z: TD (3. ročník): Schémata, TD (3. ročník): Další technická dokumentace, T (3. ročník): Svařování, T (3. ročník): Úprava, montáž a opravy strojních součástí a zařízení, T (3. ročník): Přípravky</p>	

SOUBORNÁ PRÁCE , 28 HODIN

<p>výstupy</p>	<p>učivo</p>
<p>zhotovuje, popř. po strojním obrábění dohotovuje části nástrojů, náradí, pomůcek, měřidel apod., ustavuje jejich vzájemnou polohu, svrtává je, označuje je, slícuje, sestavuje je do celků a funkčně zkouší při funkčních zkouškách posuzuje bezchybnost funkce nástrojů; při ne zcela uspokojivé funkci posuzuje příčiny, navrhuje a realizuje opatření k odstranění závad udržuje a ostří ruční nástroje a jednoduché nástroje pro strojní obrábění dodržuje zásady BOZP</p>	<p>Dle dokumentace ŠŠ</p>
<p>komentář</p>	
<p>- cvičná práce</p>	
<p>pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v</p>	

osobním a profesním jednání.

přesahy do:

T (3. ročník): Svařování

VÝROBA A OPRAVY JEDNODUŠŠÍCH NÁSTROJŮ, NÁŘADÍ, PŘÍPRAVKŮ A MĚŘIDEL , 217 HODIN

výstupy	učivo
<p>zhotovuje, popř. po strojním obrábění dohotovuje části nástrojů, nářadí, pomůcek, měřidel apod., ustavuje jejich vzájemnou polohu, svrtává je, označuje je, slícuje, sestavuje je do celků a funkčně zkouší</p> <p>při funkčních zkouškách posuzuje bezchybnost funkce nástrojů; při ne zcela uspokojivé funkci posuzuje příčiny, navrhuje a realizuje opatření k odstranění závad</p> <p>dodržuje zásady BOZP</p> <p>provádí funkční zkoušky nástrojů a pomůcek</p>	<p>Zhotovení přesných měřidel a šablon Kontrola a úprava dílů Montáž a demontáž Opravy Funkční zkoušky, proměření výrobků Úpravy nástroje k dosažení žádoucí jakosti výrobku</p>

komentář

- práce ve firmách

pokrytí průřezových témat

Člověk a životní prostředí

Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.

přesahy do:

TD (2. ročník): Předepisování materiálu, druhu a rozměrů polotovaru, tepelného zpracování a povrchových úprav,

T (1. ročník): Ruční zpracování kovů a nekovů,

T (1. ročník): Lícování a přesné měřidla,

T (2. ročník): Základy strojního obrábění,

T (3. ročník): Svařování,

T (3. ročník): Přípravky

přesahy z:

TD (3. ročník): Schémata,

TD (3. ročník): Další technická dokumentace,

T (3. ročník): Svařování,

T (3. ročník): Úprava, montáž a opravy strojních součástí a zařízení,

T (3. ročník): Přípravky

ZÁVĚREČNÁ SOUBORNÁ PRÁCE , 28 HODIN

výstupy	učivo

<p>zhotovuje, popř. po strojním obrábění dohotovuje části nástrojů, náradí, pomůcek, měřidel apod., ustavuje jejich vzájemnou polohu, svrtává je, označuje je, slícuje, sestavuje je do celků a funkčně zkouší</p> <p>při funkčních zkouškách posuzuje bezchybnost funkce nástrojů; při ne zcela uspokojivé funkci posuzuje příčiny, navrhuje a realizuje opatření k odstranění závad</p> <p>udržuje a ostří ruční nástroje a jednoduché nástroje pro strojní obrábění</p> <p>dodržuje zásady BOZP</p>	<p>Dle dokumentace ŠŠ</p>
komentář	
<p>- cvičná práce</p>	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a životní prostředí</p> <p>Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.</p>	
<p>přesahy do: T (3. ročník): Svařování, T (3. ročník): Přípravky</p>	

PROHLUBOVÁNÍ DOVEDNOSTÍ , 56 HODIN

<p>výstupy</p>	<p>učivo</p>
<p>dodržuje zásady BOZP</p>	<p>Rezerva UOV Opakování učiva a bezpečnost Exkurze Závěrečná zkouška</p>
komentář	
<p>- produktivní práce</p>	
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>Člověk a životní prostředí</p> <p>Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.</p> <p>Člověk a svět práce</p> <p>Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů - informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce.</p>	
<p>přesahy do: T (3. ročník): Svařování,</p>	

T (3. ročník): Úprava, montáž a opravy strojních součástí a zařízení,
T (3. ročník): Přípravky

5. Hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků upravuje vyhláška MŠMT č. 13/2005 Sb. o středním vzdělávání a zákon č. 561/2004 Sb., (školský zákon) ve znění platných předpisů.

Hodnocení žáků je prováděno podle školního klasifikačního řádu, který je součástí školního řádu. Důraz je kladen na praktické činnosti a teoretické znalosti. Klasifikace se řídí platnou legislativou, žáci jsou klasifikováni průběžně a to písemnou i ústní formou.

Požadované výsledky vzdělávání jsou přiměřené ŠVP a profilu absolventa školy. Při hodnocení se přihlíží také k tomu, jak žáci zvládli jednotlivé klíčové kompetence a průřezová témata. Hodnocení je rozpracováno na úrovni jednotlivých předmětů. Vyučující se maximálně snaží poskytnout žákovi při hodnocení zpětnou vazbu a ukázat mu, jak postupovat dále. Hodnocení je veřejné a učitel známku vždy zdůvodní, žáci mají právo se ke známce vyjádřit.

Rámcová struktura vlastního hodnocení školy a kritéria vlastního hodnocení školy jsou dány §8 vyhlášky MŠMT č.15/2005 Sb..